

Protocol comarcal d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci

Consell Comarcal de l'Urgell | 2021

Finançat amb càrrec als crèdits rebuts del Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad, a través de la Secretaría de Estado de Igualdad:

Coordinació del treball

Agència Catalana de la Joventut.
Consell Comarcal de l'Urgell.

Aquest protocol s'ha elaborat gràcies al Programa d'Assessorament a ens locals: Protocols de prevenció de violències masclistes i sexuals en l'oci nocturn de l'Agència Catalana de la Joventut en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Autoria

Observatori Noctàmbul@s. FSC.

noctàmbul@s

Urgell, Novembre 2021

ÍNDEX

1	Presentació	5
1.1	Exposició de motius.....	7
1.2	Persones participants.....	8
2	Marc conceptual i normatiu.....	9
2.1	Aproximació a les violències sexuals en espais festius.....	10
2.2	Aproximació al marc legal i normatiu.....	15
3	Objectius del Protocol.....	20
4	Disseny metodològic.....	22
5	Protocol local d'actuació.....	24
5.1	Introducció.....	25
5.2	Compromisos inicials.....	27
5.3	Principis del Protocol.....	28
5.4	Actors, rols i responsabilitats.....	29
5.4.1	Principis d'actuació.....	31
5.4.2	Passos a seguir.....	32
5.4.3	Formacions.....	35
5.4.4	Reunions prèvies i posteriors.....	37
5.4.5	Adhesió de municipis al Protocol.....	38
5.4.6	Adhesió d'entitats al Protocol.....	39
5.5	Espais públics d'oci on s'ha d'implementar el Protocol.....	40
5.5.1	Espais i entorns festius.....	41
5.5.2	Principis bàsics de programació de festes.....	41
5.6	Dispositius de suport.....	43
5.6.1	Punt Lila d'atenció.....	43
5.6.2	Punt Lila informatiu.....	45
5.6.3	Plafó informatiu.....	46
5.7	Circuits d'actuació i serveis d'atenció.....	47
5.7.1	Circuit de suport en cas d'agressió lgtbifòbica.....	51
5.8	Pla d'actuació: accions previstes a desenvolupar.....	52
5.8.1	Campanya de sensibilització.....	56
5.9	Seguiment i avaluació del Protocol.....	57
5.9.1	Grup de seguiment.....	57
5.9.2	Indicadors de seguiment i avaluació.....	59
6	Bibliografia.....	60
7	Annex (I).....	63

Fitxa 1. Manifest del Protocol.....	64
Fitxa 2. Llistat de festes populars i esdeveniments de l'Urgell.....	65
Fitxa 3: Missatges de campanya.....	66
Fitxa 4: Recull de recursos per programació.....	69
Fitxa 5: Exemples d'agressions.....	70
Fitxa 6: Tipus de violència sexual penalitzats.....	71
Fitxa 7: Full informatiu per les persones agredides.....	72
Fitxa 8: Publicacions comunicats públics ajuntaments.....	73
Fitxa 9: Annex als contractes de grups de música i Dj's.....	74
Fitxa 10: Serveis d'atenció i recuperació al territori.....	75
Fitxa 11: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals.....	77
Fitxa 12: Taula avaluació Pla d'actuació.....	79
8 Annex (II).....	80
Document 1. Accions recomanades.....	81
Document 2. Informe de Diagnosi.....	82

1 PRESENTACIÓ

- > Exposició de motius
- > Persones participants

Presentació

Des del Consell Comarcal de l'Urgell **ens comprometem a treballar per prevenir i reduir les violències sexuals en espais públics d'oci**, atès que aquest any 2021 hem realitzat el *Protocol comarcal d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci*.

Aquest protocol ha de contribuir a eradicar assetjaments, agressions verbals i qualsevol tipus de violència sexual als espais públics d'oci i per tant, aconseguir que tots aquests espais de socialització no estiguin condicionats per raó de sexe, orientació i/o identitat de gènere. Per això l'objectiu estratègic d'aquest protocol és el següent:

Reduir les violències sexuals als espais públics d'oci de l'Urgell i promoure espais lliures de sexisme.

Com administració pública és **la nostra obligació assegurar-nos que totes les persones que pateixen discriminacions** per raó de sexe o gènere **puguin viure en llibertat i sense tenir por** a la nostra comarca. Per això assumim el repte de contribuir a l'eradicació del masclisme present en totes les expressions de la nostra societat, en aquest cas amb especial atenció en l'oci i la cultura de la nostra comarca.

Amb l'aprovació d'aquest protocol animem a tots els Ajuntaments, entitats, associacions i a tota la població en general **a combatre aquestes actituds per** així millorar la convivència de totes les persones i **poder gaudir lliurement de les festes i de tots els espais públics d'oci de la comarca.**

Aquest Protocol ha de contribuir a eradicar assetjaments, agressions verbals i qualsevol tipus de violència sexual als espais públics d'oci.

Assumim el repte de contribuir a l'eradicació del masclisme present en totes les expressions de la nostra societat.

Animem a tota els Ajuntaments, entitats, associacions i a tota la població a combatre aquestes actituds.

1.1 Exposició de motius

Els darrers anys s'ha posat de manifest la **impunitat** amb què es produeixen les **violències sexuals**, violències masclistes altament invisibilitzades i generalitzades, essent els **espais públics d'oci** un dels contextos en què la impunitat de la que gaudeixen es torna més puixant. Darrerament ha pres centralitat a l'agenda política la necessitat d'articular estratègies per fer-hi front. Els **col·lectius feministes de base** fa anys que denuncien els comportaments masclistes en aquest espai, visibilitzant públicament les diferents manifestacions que prenen les violències sexuals, així com definint i endreçant les diferents formes de violències sexuals que s'hi produeixen.

L'Enquesta de Violència Masclista (Dpt. Interior, 2016) identifica els espais on s'han patit violències masclistes per part de no-parelles en el següent ordre segons percentatge de resposta total: **20'9% espais d'oci; 18'3% espai públic; 17'1% transport públic; 12'5% casa; 11'9% feina; 7'3% xarxes socials; 5'5% altres; 3'3% una altra casa; 3'2% lloc d'estudis**. En la mateixa línia, la **Macroenquesta Estatal de Violència envers la dona** (Delegación de Gobierno contra la violencia de Género, 2019), assenyalava els **espais públics, 32,0%; els espais d'oci, 17,8%** i el **transport públic, 8,0%** com el segon, tercer i quart lloc on s'han patit violències sexuals per part de no-parelles. Així, les dades fan palesa la necessitat de posar la mirada i definir estratègies sobre els espais públics i d'oci per combatre l'alta concentració de fets constitutius de violència masclista (sexual) que han patit les dones en aquests espais.

Un dels **instruments** sorgits per combatre les violències sexuals als espais festius té el seu **origen als col·lectius feministes** vinculats a espais autogestionats. Des d'aquests espais existeix una trajectòria i coneixement en l'elaboració de **Protocols** d'abordatge de les violències sexuals als espais festius. En aquest sentit, les administracions, el personal tècnic i els càrrecs polítics, es troben en un clima de creixent sensibilització respecte a la importància del treball comunitari que apliqui la perspectiva de gènere per actuar davant aquestes manifestacions de violència en espais festius. Els protocols que es promouen des d'una **perspectiva comunitària**, procuren interpel·lar i promoure la participació de les persones que organitzen la festa, entitats del territori, col·lectius i associacions de dones i feministes i col·lectius i persones LGTBIQ+.

Sabem que les **desigualtats de gènere**, les **violències sexuals**, les **discriminacions** a persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Intersexuals i, en general, persones amb identitats i expressions de gènere no normatives, no es podran revertir aquí en la seva totalitat. En aquests sentit, l'acció política, les Campanyes o els Protocols són una granet de sorra més en pro dels drets i de les llibertats de les persones vulnerabilitzades que pateixen aquest tipus de discriminacions i violències.

Les **festes populars** són espais molt arrelats i estimats al nostre territori, aportant precisament consciència i creació de teixit associatiu, producció cultural i artística. Per aquest motiu, perquè ens estimem les festes populars i tradicionals, volem que siguin **espais de llibertat**, de gaudi, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part. Tothom ha d'estar convidat i sentir-se a gust a la festa. Les dones de totes les edats han de sentir-se bé a les festes, han de poder moure's amb llibertat sense por a patir agressions sexistes i les persones amb diversitats de preferències afectives i sexuals o d'expressions de gènere, han de poder mostrar-se i viure la festa amb normalitat sense por a ser jutjades o violentades.

Els col·lectius feministes de base fa anys que denuncien els comportaments masclistes als espais públics d'oci.

L'Enquesta de Violència Masclista de Catalunya i la Macroenquesta Estatal de Violència envers la dona identifiquen l'alta incidència de violències sexuals als espais públics i d'oci.

Perquè ens estimem les festes populars i tradicionals, volem que siguin espais de llibertat, de gaudi, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part.

1.2 Persones participants

El Protocol s'ha elaborat conjuntament amb moltes persones que han col·laborat en diversos moments del procés i a través de diferents canals. També ha estat possible gràcies a totes les dones dels **col·lectius feministes** i **persones LGTBIQ+** d'arreu, que han compartit els materials, les experiències i els documents necessaris per a l'elaboració de Protocols comunitaris.

Han participat en l'elaboració d'aquest Protocol:

Coordinació, redacció i dinamització

Equip Observatori Noctàmbul@s: Otger Amatller Gutiérrez (Coordinador Departament Prevenció FSC), Ana Burgos García (Coordinadora Observatori), Marta Cremades Gurra (Coordinadora Consultoria), Amaya I. Díez Rodríguez (Tècnica Noctàmbul@s), Laia Plaza Hernández (Tècnica Noctàmbul@s), Sònia Ricondo Garcia (Tècnica Noctàmbul@s) i Pau Zabala Guitart (Tècnic Noctàmbul@s).

Tècnica Noctàmbul@s referent del Protocol de l'Urgell: Roser Monsó Ramos.

Tècnica del Programa Inclusió i Gènere de l'Agència Catalana de la Joventut (Coordinació territorial de Joventut a Lleida): Marina Montserrat Tous.

Equip tècnic Referent al territori: Anna Gómez Barbero (Tècnica comarcal de Joventut) i Eva Capdevila Solé (Tècnica compartida de Joventut).

Aquest treball ha estat possible gràcies a totes les dones dels col·lectius feministes i persones LGTBIQ+ d'arreu.

Grup Motor

Culleré Gaya, Núria (Tècnica d'Igualtat del Consell Comarcal)

Ferrer Elies, Elisa (Tècnica comarcal del SIAD)

Florensa Valentines, Marta (Tècnica comarcal del SAI)

Hortet Ballesteros, Teresa (Educadora social de Serveis socials del Consell Comarcal)

Mora Coll, Xisca (Tècnica d'emancipació juvenil)

Comissió Participativa

Dones a títol individual

A qui s'agraeix el temps i les aportacions que han fet possible el disseny del Protocol que segueix a continuació, així com a la resta de persones **entrevistades**, persones anònimes que han omplert els **qüestionari** i les que han participat a les **activitats** realitzades durant l'elaboració del Protocol.

Protocols essencials:

☞ Protocol *Poble Sec* feminista.

☞ *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos* del Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz.

☞ *Protocol d'abordatge de les agressions sexistes i LGTBIfòbiques als espais públics* de l'Ajuntament de Viladecans.

☞ *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat*. Ajuntament de Barcelona.

☞ *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència Masclista*. Agència Catalana de Joventut.

☞ *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci*. Generalitat de Catalunya.

2 MARC CONCEPTUAL I NORMATIU

- > Aproximació a les violències sexuals en espais festius
- > Aproximació al marc legal i normatiu

2.1 Aproximació a les violències sexuals en espais festius

Per entendre les dinàmiques en què es produeixen i manifesten les violències sexuals als espais públics d'oci cal situar la mirada, en primer lloc, en l'estructura de **desigualtats de gènere** fonamentades en un marc de relacions de poder **heteoropatriarcal**¹ que es troba en plena vigència i operativitat a la nostra societat.

Aquestes desigualtats i conseqüent reproducció dels estereotips de gènere en les diferents esferes i escales relació són les que provoquen les **violències sexuals**. A la vegada, les violències masculistes (i sexuals) funcionen com el sistema de poder i control que manté l'estructura de desigualtat basada en el sistema sexe-gènere.

Si es posa el focus en les dinàmiques pròpies de les desigualtats de gènere, de les violències de gènere i de **les violències sexuals en espais d'oci (i en context de consum de drogues)**, podem extreure un seguit de conclusions² que cal tenir en compte per entendre les dinàmiques concretes en què es produeixen i establir estratègies per abordar-les.

✂ MERCANTILITZACIÓ DEL COS SEXUAT DE LES DONES

Les dones i l'ús dels cossos estereotipats són utilitzats de manera **sistemàtica** als entorns d'oci i especialment als locals d'oci nocturn com a part del **producte** de reclam.

✂ VIOLÈNCIA SEXUAL NATURALITZADA, NORMALITZADA I GENERALITZADA

Les violències sexuals enteses com a limitació de la llibertat sexual de les dones i de persones LGTBIQ+ i en forma **d'agressions sexuals de tot tipus**, intensitats i freqüències estan **normalitzades** a la nostra societat. També hi ha una percepció hegemònica de **justificació de les violències sexuals** com a fenomen de naturalesa humana que no es pot canviar, que és intrínsec als comportaments masculins. Aquesta visió es troba generalitzada en els discursos i en les pràctiques de la vida quotidiana.

✂ HIPERSENSIBILITAT PER PART DELS HOMES I AGRESSOR FANTASMA

Les violències sexuals als homes són **de caràcter puntual** i no sistèmiques. Hi ha una resposta a la defensiva, de relativització i de menyspreu de molts homes cap a les agressions envers les dones. La majoria d'homes afirmen que mai han agredit però, en canvi, hi ha moltes dones que han patit agressions per part d'homes.

✂ MIRATGE DE LA IGUALTAT

Entre les noies joves opera l'anomenat "miratge de la igualtat" que sostindria que les dones, en el context i societat actual, poden divertir-se lliurement i sense perill d'igual manera que els homes. És interessant, però, analitzar com en un context en el qual se li atribueix la **responsabilitat de la violència a les dones**, aquestes se sentin interpel·lades en parlar de sexisme com si es tractés d'una acusació cap a elles i, per tant, haguessin de donar una resposta defensiva. Aquesta idea serà fonamental a

Les desigualtats i la conseqüent reproducció dels estereotips de gènere són a la base de l'exercici i reproducció de les violències sexuals.

Exemples:

☞ Campanyes de discoteques on el reclam és l'intercanvi de pràctiques sexuals a canvi d'alcohol o les entrades gratuïtes per a les dones.

☞ La justificació de les agressions sexuals per part dels homes com a causa incontrolable d'arrel biològica (l'impuls sexual irrefrenable).

☞ Les enquestes recullen alts percentatges de dones que afirmen haver patit violències sexuals, en canvi a les mateixes enquestes pocs homes admeten exercir-les.

☞ El judici social respecte mantenir relacions sexuals amb diferents persones és desigual per a nois i noies. A les noies se les castiga socialment i als nois se'ls premia (La "fresca" i el "triomfador").

L'hora d'orientar les **accions preventives**. És molt important no caure en accions que **limitin la llibertat** de les dones, sinó en el treball de les conseqüències i en les causes de les agressions.

✂ **ELS CONTEXTOS D'OCI NOCTURN FACILITEN LA VIOLÈNCIA**

Els contextos d'oci festiu i sobretot nocturn, es conceben com espais on la idea del "tot s'hi val" i "són coses que passen" està molt estesa i normalitzada. La **responsabilitat es dilueix** a través del contextos grupals i de consum.

☞ Es freqüent trobar titulars de premsa on apareix la informació d'estar sota els efectes de l'alcohol en comptes d'anomenar el sistema patriarcal que legitima les violències.

✂ **LA DROGA MÉS PRESENT EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIA SEXUAL ÉS L'ALCOHOL**

L'alcohol, com a droga depressora, per una banda, pot reduir i fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida i, per l'altra, pot actuar com a desinhibidor i **facilitador** per a la persona potencialment agressora. Hi ha una tendència a situar el detonant de la **violència sexual en la substància** i no en la subjectivitat i en el **marc social sexista**.

✂ **EL CONSUM CULPABILITZA A LES DONES PERÒ LEGÍTIMA I DESRESPONSABILITZA ALS HOMES**

Existeix una percepció social, col·lectiva i fins i tot en la jurisprudència, que davant una situació de violència el **consum de substàncies penalitza i culpabilitza les dones** i legitima i desresponsabilitza als homes. Així, el consum de drogues funciona com un **atenuant per a les persones agressores** i com agreujant per a les persones agredides.

☞ En context de consum d'alcohol o altres drogues es sol justificar i minimitzar l'agressió comesa per un home, "és que anava borratxo", mentre es culpabilitza a la dona que n'ha estat víctima per "anar borratxa".

✂ **LA MAJORIA D'AGRESSIONS SEXUALS SÓN DE TIPOLOGIA OPORTUNISTA I NO DE TIPOLOGIA PREMEDITADA**

Contràriament a l'opinió generalitzada, les agressions sexuals més freqüents són per part d'homes que les exerceixen cap a una persona amb **escassa o nul·la capacitat de reacció** degut a un **consum voluntari** de substàncies. Són persones que potser no tenien la intenció de cometre una agressió, però que es troben amb l'**oportunitat** de cometre-la i la duen a terme. També existeixen les agressions premeditades, que gaudeixen de més publicitat en els mitjans de comunicació i que són un dels operadors de la cultura de la violació, però que no són les més habituals.

☞ Des dels mitjans de comunicació s'ha promogut l'alarma social vers la utilització del "burundanga" com a droga per cometre agressions sexuals premeditades.

✂ **PARLAR DE CONSENTIMENT NO ÉS SUFICIENT I POT SER PROBLEMÀTIC**

Existeixen moltes agressions sexuals on **no hi ha una negativa clara** davant l'agressió que es comet. És habitual, sobretot en **parelles heterosexuales**, que existeixi consentiment, però no una relació sexual desitjada.

☞ D'entre les dones que han patit agressions sexuals, el 81% de les agressions han estat exercides per part de persones conegudes: parelles, ex-parelles, amics, coneguts i familiars⁴.

¹ **Heteropatriarcat**: Model de societat hegemònic de construcció social, històrica, econòmica, colonial, cultural i psicològica que es basa en una relació de poder dels homes sobre les dones, de les categories de les masculinitats per sobre de les de la feminitat i de la construcció d'aquestes en un marc de relacions heterosexuales com a norma social, de sexualitat i familiar.

² Els **informes de l'Observatori Noctàmbul@s** recullen els resultats de recerca del projecte en aquest àmbit i desenvolupen les conclusions aquí presentades a l'apartat "Ideari". Podeu consultar el 5è informe a: https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/5InformeNoctambulas_2017-18.pdf

⁴ (MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD, 2015, p. 301)

En primer lloc, el fet d'haver de donar un consentiment pressuposa un **rol actiu de l'home** i un **rol passiu i reactiu de la dona**, que ha de donar resposta a una demanda de l'home. Aquesta dinàmica no trenca amb la **jerarquia de gènere**.

En segon lloc, una vegada més es posa el focus en la dona, atribuint-li la responsabilitat d'haver de donar una resposta clara davant un home, enlloc de posar la **mirada en els comportaments dels homes**.

En tercer lloc, les respostes de les dones estan molt condicionades per un seguit d'estigmes que limiten les seves llibertats sexuals, definint així les múltiples respostes que poden donar en un rang que va des de **l'estigma de puta** fins a **l'estigma d'estreta**.

Finalment, les condicions que es poden donar per expressar una resposta clara i lliure de consentiment són difícilment generades, ja que és habitual que aquestes estiguin molt condicionades per altres formes de **violències de gènere** més implícites i subtils, com poden ser la psicològica, l'ambiental, la social o la simbòlica. Sobretot en relacions de parella o de relacions sexuals esporàdiques amb coneguts.

☞ Alguns conceptes que permeten construir un significat sobre el consentiment lliure d'estereotips i marques de gènere són el fet que sigui: lliure, sobri, entusiasta, sense coerció, honest, actiu, reversible, empàtic, basat en el desig mutu, etc.

✂ LA CONFIGURACIÓ DELS ESPAIS D'OCI I ELS DESPLAÇAMENTS CONDICIONEN I LIMITEN LA LLIBERTAT DE MOVIMENT DE LES DONES ALS ESPAIS PÚBLICS

És majoritàriament entre les dones, que **la percepció d'inseguretat o de llibertat** està molt condicionada per la configuració i el **disseny dels espais d'oci** i de l'urbanisme en general. També en els **desplaçaments** per espais públics. Això genera por, inseguretat i un seguit d'estratègies com evitar espais, rutes i horaris que les dones procuren utilitzar per minimitzar riscos. La **cultura de la violació**, l'anomenada construcció del **terror sexual**³, conjuntament amb la falta de perspectiva de gènere en el disseny dels espais públics i locals d'oci, és una de les causes d'aquesta **limitació de les llibertats** sexuals de les dones.

☞ Les marxes exploratòries⁵ són una tècnica de recerca qualitativa que permet identificar els elements urbanístics d'un territori en base a la percepció de seguretat i llibertat per transitar l'espai públic.

✂ APRENENTATGE DE LA SEXUALITAT TABÚ, HETERONORMATIVA I MASCLISTA.

A l'arrel de les violències sexuals hi trobem uns **aprenentatges de la sexualitat** basats en **missatges diferencials** a noies i a nois en un marc de relacions de poder **heteropatriarcal**. La sexualitat no es treballa obertament des d'un mirada basada en el plaer de compartir, en el desig i en el bon tracte. La manera d'aprendre els codis, els rituals i les pràctiques sexuals està basada en la mirada que promou la **pornografia hegemònica**: falocentrisme, coitocentrisme, heteronormativitat, violència masclista i dona objecte passiva al servei de l'home subjecte actiu.

☞ L'educació sexual i afectiva amb perspectiva de gènere segueix essent un tema en el que cal treballar per tal de que arribi a tota la població, en especial l'adolescent.

³ Nerea Barjola proposa el concepte "**terror sexual**" per definir la construcció del sistema de control patriarcal sobre el cos de les dones, disciplinant i coartant-ne la llibertat a través de la instauració de la por a ser violada i la culpabilització de les dones respecte a les emocions, actituds, plaers i activitats (BARJOLA, 2018).

⁵ Consultar Col·lectiu Punt 6: <http://www.punt6.org/2017/11/20/aclaraciones-metodologicas-marchas-exploratorias-y-recorridos-de-reconocimiento/>, cooperativa feminista experta en mobilitat i espai públic.

Agressions sexuals més normalitzades

A continuació un recull sobre algunes de les **agressions sexuals més normalitzades** en contextos d'oci nocturn, a les que cal parar especial atenció.

En aquest Protocol es treballa a partir d'una proposta de tipologies d'agressions. Aquesta és una **proposta de concreció**. Això implica que poden produir-se altres tipus de violències que no estan descrites a continuació i que també se'ls ha de donar resposta.

TIPUS D'AGRESSIONS I VISIBILITAT DE LA VIOLÈNCIA	
	<p>Mirades sexuals no desitjades i continuades</p> <p>Persona o grup de persones que no para de mirar d'una forma desagradable i constant. Normalment amb una intenció de sexualitzar el cos de l'altre generant incomoditat o per riure-se'n.</p>
	<p>Comentaris sexuals no desitjats o comentaris masclistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbics</p> <p>Els coneguts popularment com a "<i>piropos</i>" o comentaris que vagin en la direcció de valorar el cos de les dones. També comentaris de mofa o de menyspreu pels comportaments pel fet de ser dona, per lesbofòbia, per gaifòbia o per transfòbia.</p>
	<p>Invasió continuada de l'espai vital</p> <p>Comportament invasiu continuat i voluntari, generant incomoditat a la persona o persones que ho pateixen.</p>
	<p>Tocaments puntuals o continus no desitjats</p> <p>Tocar a una altra persona sense ser desitjat. Encara que sigui un fet puntual també s'ha de tenir en compte.</p>
	<p>Acorralaments</p> <p>Posar impediments perquè una persona es pugui moure lliurement. Pot ser exercit per un persona o per un grup de persones.</p>
	<p>Violació amb intimidació i/o amb força física</p> <p>Obligar a realitzar una pràctica sexual amb penetració bucal, vaginal o anal. No hi ha desig ni consentiment per part de la persona que la pateix. Pot ser mitjançant altres formes de violència que no només la física: violència psicològica (intimidacions, xantatges, pressions, submissió química,...), violència ambiental, violència econòmica, violència simbòlica, etc.</p>

A banda d'aquestes formes de violència sexual en els espais d'oci **és comú que concorrin altres tipus de violències sexuals** de tipus més simbòlic, com la mercantilització del cos sexual de les dones, la culpabilització de les dones per la violència rebuda o la sensació de por o inseguretat a ser agredides sexualment entorn als espais festius.

En aquest Protocol s'entén l'**agressió** com una **acció violenta que atempta contra la integritat sobretot física i/o psicològica de qualsevol persona**.

Les agressions sexuals o sexistes són un abús de poder de les persones que reproduïxen i s'aprofiten principalment de la relació de dominació de l'home sobre la dona i de la relació de dominació de persones sobre les persones que trenquen les **normes estereotipades de sexe, gènere i sexualitat**.

Per aprofundir:

- ① A l'Annex del Protocol "Exemples d'agressions" es recull un llistat més exhaustiu de diverses manifestacions d'agressions.
- ① *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1: marc conceptual sobre les violències sexuals*. Antígona i Creació Positiva⁶.

⁶ (TOLEDO & PINEDA, 2016)

Les **sexuals** són les que fan referència a un abús de poder a través de **limitar la llibertat sexual** i les **sexistes** les que fan referència a **reproduir els estereotips sexistes**.

Una agressió és també quan una persona se sent agredida i, en un context social de relacions masclistes continuades, les dones i persones LGTBIQ+ pateixen quotidianament agressions. En aquest sentit, cal remarcar que no s'ha de qüestionar l'agressió a la persona que la pateix i s'ha de tenir clar que **res justifica una agressió**. Totes les persones en aquest marc de relacions de poder poden ser agents agressors.

En aquest sentit, el Protocol és una eina per ajudar a conèixer els diferents **tipus de situacions** de violències sexuals que es poden donar als espais de festes i saber intervenir **en la mesura de les possibilitats** de les persones que poden fer-ho.

És per això que cal fomentar que **totes les persones** que interaccionen a la festa són actors que poden **detectar** i denunciar situacions. El **personal que organitza** la festa haurà rebut una **formació específica** per aprendre a identificar les diferents formes de violències sexuals que poden patir les dones i les persones LGTBIQ+ en aquest espai.

És important incorporar a la mirada la **sensibilitat per parar atenció** a les dinàmiques que s'estan produint als diferents espais. Una fotografia del moment de la festa, entendre què està passant, quina activitat s'està realitzant, els actors que hi intervenen, les relacions que hi ha entre les persones, etc.

Cal tenir en compte:

🌐 On està passant?

🕒 Qui està patint l'agressió i qui l'està exercint?

👤 Quina relació hi ha entre aquestes persones?

📍 En quin estat es troben aquestes persones?

2.2 Aproximació al marc legal i normatiu

Els criteris normatius i professionals que guien el present Protocol s'adeqüen a la normativa vigent a nivell internacional, estatal i autonòmic.

Àmbit internacional

Des de la **Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra les dones i les nenes (CEDAW)**, per les seves sigles en anglès) a l'any 1992, en la seva recomanació número 19, la violència contra les dones es reconeix internacionalment com **"una forma de discriminació dirigida contra les dones per la seva condició de ser dona i que afecta a les dones de manera desproporcionada. Aquesta violència inhibeix greument la capacitat de la dona per gaudir dels drets i llibertats en el mateix pla d'igualtat que els homes"** (p.1) ⁷.

D'altra banda, el **Conveni d'Istanbul** fa incidència en l'obligació de l'Estat en les seves diferents esferes de prevenir, actuar, sancionar i reparar les víctimes dels delictes de caràcter masclista.

El més important d'aquests instruments internacionals és que reconeixen que **les violències masclistes també es produeixen fora de l'àmbit privat i de parella** per fer-se extensiu a tots aquelles relacions home-dona, hi hagi una relació sexoafectiva o no. Això inclou qualsevol espai comunitari, espai públic, llocs de treball i d'oci, política, esport, etc. En aquest sentit, aquest Protocol es vincula ja amb el Conveni d'Istanbul, adaptant-se a la concepció àmplia de violències masclistes i sexuals.

Els diversos instruments legals previs, conferències, convencions i trobades internacionals es continuen centrant en la **necessitat de dotar de recursos als enfocaments de tipus preventiu** destinats a fer pedagogia a la població en general, recaient aquesta en especial als infants i adolescents. És per això que **les administracions tenen l'especial deure** de posar en marxa els diversos mecanismes, instruments, formacions a professionals i recursos de diversa índole a l'abast de les víctimes per tal que el procés sigui reparador.

Àmbit estatal

A nivell estatal es compta, per una banda, amb la **Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere** que comprèn "tot acte de violència física i psicològica, incloses les **agressions a la llibertat sexual**, les amenaces les coaccions o la privació arbitrària de llibertat" (p.10), tot i que únicament en l'àmbit de la parella o ex-parella.

Per altra banda, es compta amb la **Llei Orgànica 3/2007, de 3 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones**, que inclou definicions d'assetjament sexual i per raó de sexe. Aquesta defineix **l'assetjament sexual** com a "qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual que tingui el propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular, quan es crea un

La violència contra les dones és "una forma de discriminació dirigida contra les dones per la seva condició de ser dona i que afecta a les dones de manera desproporcionada. Aquesta violència inhibeix greument la capacitat de la dona per gaudir dels drets i llibertats en el mateix pla d'igualtat que els homes" (CEDAW, 1992).

Lleis de referència:

- ① Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- ① Llei Orgànica 3/2007, de 3 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones.
- ① Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista.
- ① Llei 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.
- ① Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les

⁷ (Naciones Unidas, 1992).

entorn intimidatori, degradant o ofensiu" (p.1518); i l'**assetjament per raó de sexe** com a "qualsevol comportament realitzat en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidatori, degradant o ofensiu" (p. 1518).

dones a erradicar la violència masclista.

L'assetjament sexual també està tipificat com a delictes al **Codi Penal** per a supòsits de més gravetat, concretament:

- > **Agressió sexual** (article 178 CP): atemptar contra la llibertat sexual d'una persona utilitzant la violència o intimidació.
- > **Violació** (article 179 CP): constitueix una forma d'agressió sexual agreujada en aquells casos en els que a més d'haver-hi violència o intimidació, hi hagi penetració vaginal, anal o bucal.
- > **Abús sexual** (article 181 CP): atemptar contra la llibertat i indemnitat sexuals sempre i quan no hi hagi violència o intimidació, però tampoc hi hagi consentiment lliure i vàlid per part de la persona agredida.
- > **Assetjament sexual** (article 184 CP): sol·licitud de favors de naturalesa sexual en l'àmbit d'una relació laboral, docent o de prestació de serveis, continuada o habitual, provocant en la persona assetjada una situació objectivament i greument intimidatòria, hostil i humiliant.

D'altra banda, l'aprovació de l'**Avantprojecte de Llei Orgànica de Garantia Integral de la Llibertat Sexual**, liderat pel Ministeri d'Igualtat del govern central, podria redefinir el Codi Penal espanyol, incloent-hi els següents canvis:

- > **L'abús sexual passaria a ser agressió sexual**, entès aquest com a qualsevol atac contra la llibertat sexual **sense consentiment** de la persona agredida.
- > L'àmbit d'aplicació inclouria també a infants menors de 16 anys.
- > S'inclouria l'**assetjament de carrer com a delictes** entès com a expressions, comportaments o proposicions de caràcter sexual.
- > Contemplaria **dos agreujants** que actualment el Codi Penal no contempla: **existència d'una relació sentimental** amb o sense convivència; i **la submissió química** per part de l'agressor amb l'objectiu d'anul·lar la voluntat de la persona agredida. Actualment, en el Codi Penal la submissió química no es considera una circumstància agreujant, sinó una de les circumstàncies per les quals el delictes d'agressió sexual passa ser tractat com un abús, doncs l'administració química evitaria la necessitat d'utilitzar l'ús de la violència o intimidació.

Àmbit autonòmic

A Catalunya, la **Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista**, incloent la **Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista**, defineix diverses formes de violència contra les dones (violència física, psicològica, violència obstètrica i vulneració dels drets sexuals i reproductius, violència econòmica, violència digital, violència de segon ordre, violència vicària), entre les quals destaquem la **definició de violència sexual**:

Les agressions sexuals en l'àmbit social o comunitari consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a

“Comprèn **qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona** creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual **sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors**. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes” (p.3).

arma per a demostrar poder i abusar-ne(...)

Aquesta llei també fa referència als àmbits en els quals es produeix la violència i dels quals destaquem **l'àmbit social o comunitari**, àmbit en el que també s'emmarca aquest protocol. S'inclouen, entre d'altres, les següents formes de violència:

- > **Violència sexual i abusos sexuals** són les que comprenen qualsevol acte de **naturalesa sexual no consentit** per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.
- > **Agressions sexuals** en l'àmbit social o comunitari consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a **arma per a demostrar poder** i abusar-ne(...) Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o **la llibertat de les dones**.

Tant la Llei 5/2008, com la seva modificació, Llei 17/2020, defineixen **sis àmbits d'actuació en els que cal actuar per l'eradicació de la violència contra les dones** i que s'han emprat en aquest protocol a l'hora d'estructurar les accions i propostes recollides en el mateix.

Es defineixen sis àmbits d'actuació en els que cal actuar per l'eradicació de la violència contra les dones i que s'han emprat en aquest protocol a l'hora d'estructurar les accions i propostes recollides en el mateix

- > **Sensibilització:** el conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista.
- > **Prevenció:** el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable.
- > **Detecció:** la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.
- > **Atenció:** el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la

seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments.

- > **Recuperació:** el procés de desvictimització en els àmbits afectats, realitzat per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.
- > **Reparació:** el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

També es compta amb la **Llei 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**. Aquesta llei té per objecte "establir i regular els mitjans i les mesures per a fer efectiu el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, en els àmbits, tant públics com privats, sobre els quals la generalitat i els ens locals tenen competències" (p.15).

La llei defineix l'**assetjament per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere** com a "qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar **contra la seva dignitat** o la seva integritat **física o psíquica** o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest" (p.16).

Finalment, des del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, com a òrgan competent el al seguretat de les persones, a l'any 2019 crea el **Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci**⁸ d'aplicació a tot el territori de Catalunya. Protocol innovador perquè dona contingut i criteris d'interpretació a les **violències sexuals no penals**, concretament a l'**assetjament sexual no penal, fet constitutiu d'infracció administrativa** i per tant, perseguible administrativament perquè no quedi impune. A més, estableix actuacions operatives envers la persona agressora, sigui aquesta adulta o menor, d'igual manera que si la víctima és menor.

Aquest Protocol també **coordina a tots els actors en matèria de seguretat** com Mossos d'Esquadra i policies locals, policies portuàries i professionals de la seguretat privada, juntament amb altres actors i agents amb incidència en l'àmbit de la seguretat i l'oci públic (càrrecs electes, personal tècnic municipal d'ens locals) i privat (personal de sala, personal control d'accessos, auxiliars serveis, cambreres i cambrers, etc.), als quals se'ls hi assigna un rol corresponsable en la prevenció, detecció, actuació i recuperació de les persones agredides.

Sense configurar una llista tancada, es consideren incloses com a infracció administrativa les següents conductes:

- > **Exhibicionisme obscè** davant de persones adultes, sempre que no siguin discapacitades necessitades d'especial protecció.

El Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (2019) de la Generalitat de Catalunya dona contingut i criteris d'interpretació a les violències sexuals no penals, concretament a l'assetjament sexual no penal, però sí fet constitutiu d'infracció administrativa.

A més, coordina a tots els actors en matèria de seguretat com Mossos d'Esquadra i policies locals, policies portuàries i professionals de la seguretat.

⁸ (Departament d'Interior, 2019)

- > **Masturbació en espais públics o oberts** al públic davant de persones adultes, sempre que no siguin discapacitats necessitats d'especial protecció.
- > **Injúria sexual.**
- > **Seguiment puntual o obscè** d'una persona o un grup de persona.
- > **Captar imatges de les parts íntimes** d'una persona.
- > **Acorralament** amb finalitats sexuals.
- > **Altres conductes** que impliquen vexació sexual.

Per últim, el Protocol d'Interior envia "un missatge clar, en el sentit que el respecte a **la indemnitat i la llibertat sexuals no té gradacions**: o hi ha aquest respecte o no hi és, i tot allò que se situï fora del respecte a la llibertat i indemnitat sexuals de les persones, especialment de les dones [inclou també violència sexual contra persones LGTBIQ+], serà objectiu d'intervenció, i si s'escau, de sanció" (p.8).

3 OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Objectius

L'**objectiu estratègic** d'aquest Protocol és el següent:

***Reduir les violències sexuals als espais públics d'oci de l'Urgell i
promoure espais lliures de sexisme***

Els **objectius operatius** del Protocol són els següents:

- > Identificar les principals **violències sexuals** en espais, entorns festius a l'Urgell i detectar necessitats per reduir-les.
- > Definir **accions d'intervenció comunitàries** per reduir les violències sexuals als espais festius de la comarca segons eixos de prevenció, detecció, actuació/atenció i reparació/recuperació.
- > Millorar el **treball transversal i coordinat** entre els diferents agents i actors que interactuen i intervenen als espais festius de la comarca.

4 DISSENY METODOLÒGIC

Disseny metodològic

Aquest Protocol s'ha realitzat a través de **metodologies participatives** aplicades en els moments de recerca d'informació, d'anàlisi de la situació, de comprensió de la realitat i de recull de propostes.

Una de les finalitats d'aquesta metodologia és **promoure la legitimitat democràtica**⁹ a través de la implicació del personal tècnic de l'administració i les persones i col·lectius feministes de base en la presa de decisions. També s'ha procurat promoure que les persones que organitzen les festes participin al procés i es vinculin al Protocol.

Tot i que la metodologia i les tècniques d'extracció d'informació emprades es descriuen en profunditat al document de diagnosi (adjunt a l'annex 2), és important destacar que al llarg del procés s'ha realitzat una **enquesta** sobre percepció de les violències sexuals i dinàmiques d'oci, **entrevistes** a informants clau, **grups de treball participatius** amb població i personal tècnic i una **Comissió Política** amb càrrecs electes. A través de les tècniques de recerca aplicades i les aportacions recollides als grups de treball, s'ha recollit les dades necessàries per elaborar la Diagnosi, definir els eixos de treball i dissenyar el Protocol.

Tanmateix, s'ha considerat prioritari establir un **consens ideològic** per marcar els límits i les potencialitats basades en una **perspectiva de gènere o feminista**. S'ha procurat tenir en compte una mirada interseccional¹⁰ de les desigualtats i també una perspectiva que impliqui i tingui en compte a les persones LGTBIQ+ com a agents vulnerabilitzats que pateixen les violències relacionades amb el gènere. En aquest sentit, al llarg del procés d'elaboració s'han dut a terme **accions formatives** en les sessions dels diferents grups de treball.

A nivell d'estructura organitzativa, s'han realitzat tres grups de treball: un **Grup Motor** format per personal tècnic comarcal, una **Comissió Participativa** formada per població en general, que és d'on han sorgit els eixos de treball i les propostes principals del Protocol i una **Comissió Política** amb representants de l'Equip de Govern.

Aquest procés d'elaboració del Protocol s'ha estès al llarg de **9 mesos de treball**, iniciat l'abril de 2021 i finalitzat amb el lliurament del document final el mes de desembre del 2021.

Un dels objectius principals és promoure la legitimitat democràtica a través d'implicar en la presa de decisions a personal tècnic de l'administració i a persones i col·lectius de base.

La Comissió Participativa està formada per població i entitats de la comarca i és d'on han sorgit els eixos de treball i les propostes principals del Protocol.

Documents de referència:

- ① *7 pasos para construir un plan de abordaje de las violencias sexuales en espacios festivos. Guía de apoyo técnico para elaborar protocolos y planes frente a las violencias sexuales en espacios festivos y de consumo de drogas.* Observatori Noctàmbul@s.
- ① *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal.* Guies breus de participació ciutadana, Generalitat de Catalunya.
- ① *Guia per a l'elaboració de Protocols davant les violències sexuals ens espais públics d'oci.* Sèrie Benestar i Ciutadania. Diputació de Barcelona.
- ① *Guia per incorporar la interseccionalitat a les polítiques locals.* Ajuntament de Terrassa.

⁹ **Legitimitat democràtica:** Consens dels membres de la comunitat política institucional amb la societat civil per acceptar l'autoritat vigent i les decisions que finalment es prendran i s'implementaran. Per promoure aquest consens i la posterior obediència a l'autoritat, és fonamental el procés, els mecanismes i els requisits adoptats per tal que la societat civil es cregui que s'han de complir les lleis i les polítiques establertes per l'autoritat.

¹⁰ **Perspectiva interseccional:** És una mirada d'anàlisi de la realitat que entén que cada individu pateix opressió o ostenta privilegi en base a la seva pertinença a múltiples categories socials. És una mirada que integra les diferents formes de desigualtats que generen dominació, opressió i discriminació i que interaccionen amb les desigualtats de gènere a la societat on vivim. Sobretot es té en compte, per exemple, les desigualtats que afecten a persones LGTBIQ+, les de classe, d'ètnia, de diversitat funcional, de vellesa o de procedència.

5 PROTOCOL LOCAL D'ACTUACIÓ

- > **Introducció**
- > **Compromisos inicials**
- > **Principis del Protocol**
- > **Actors, rols i responsabilitats**
- > **Espais públics on s'ha d'implementar el protocol**
- > **Dispositius de suport**
- > **Circuits d'actuació i serveis d'atenció**
- > **Pla d'actuació: accions previstes a desenvolupar**
- > **Seguiment i avaluació del Protocol**

5.1 Introducció

Aquest capítol descriu els elements i accions necessàries per **aplicar** el Protocol comarcal d'actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci de l'Urgell. És important destacar del Protocol aprovat que:

- > Els seus **principis** regeixen el model d'atenció i acompanyament, així com l'estratègia d'abordatge que desplega el Pla d'actuació.
- > Crea la figura de **Referent tècnica del Protocol**, persona designada pel Consell Comarcal de l'Urgell, encarregada de garantir la correcta implementació del Protocol i coordinar-se amb els diferents agents. Aquesta figura tindrà formació específica¹¹.
- > Defineix uns compromisos per formalitzar **l'adhesió voluntària** dels **municipis** al Protocol i crea la figura de **Referent local**, persona de cada Ajuntament designada per coordinar-se amb la Referent tècnica del Consell Comarcal i per implementar el Protocol i el Pla d'actuació al seu municipi. També haurà de tenir o rebre formació específica.
- > Defineix uns compromisos per formalitzar **l'adhesió voluntària** de les **entitats** que es vinculin amb el Protocol i crea la figura d'**Agent detector**, persones voluntàries de les mateixes entitats que hauran rebut una formació de capacitació.
- > S'implementarà a les Festes populars acordades en el moment d'aprovació i progressivament s'inclouran noves festes populars i esdeveniments aprovades pel Grup de Seguiment segons **criteris d'importància**, nombre aproximat de persones **participants** i **recursos** destinats.
- > Defineix els principals **actors**¹² i **agents**¹³ **socials implicats**, els rols que han d'adoptar, les responsabilitats i com s'han de coordinar.
- > S'empara en la *Llei (5/2008) del dret de les dones a eradicar la violència masclista*: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació¹⁴.
- > Incorpora una **mirada LGTBIQ+** amb la informació necessària sobre les situacions, casos que es poden donar i on es poden derivar i per tant s'empara en la *Llei (11/2014) per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals* i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia¹⁵.

El Protocol conté un pla d'actuació estructurat segons els eixos estratègics marcats per la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació.

Es complementa i coordina amb el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya.

S'estableix un grup de treball, coordinació, seguiment i avaluació sobre el Protocol: el Grup de Seguiment.

¹¹ A l'apartat "Actors, rols i responsabilitats" queden definides les funcions de cadascuna de les figures resultants del Protocol i a l'apartat de "Formacions" s'estableixen els continguts formatius per a cada figura.

¹² **Actors socials**: subjectes, grups d'individus o entitats que assumeixen rols, la representació de determinats interessos i que treballen per aconseguir determinats objectius. Els actors socials són subjectes actius que incideixen a la comunitat en la que intervenen. Les seves accions tenen significats i porten valors.

¹³ **Agents socials**: institucions, grups, associacions i organitzacions que directa o indirectament contribueixen al processos de socialització. Per exemple, la família, l'escola, els grups d'iguals, els mitjans de comunicació, l'estat, etc. són agents de socialització.

¹⁴ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009).

¹⁵ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2016).

- > Es complementa i coordina amb el **Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci** de la Generalitat de Catalunya¹⁶.
- > Defineix un **circuit específic** per atendre casos d'agressions durant les festes vinculat al circuit del *Protocol d'atenció a les dones en situació de violència masculista a la comarca de l'Urgell (2016)* a través dels canals de derivació amb els recursos especialitzats que l'integren.
- > Estableix un **grup de treball**, coordinació, seguiment i avaluació sobre el Protocol: el **Grup de Seguiment** del Protocol.

¹⁶ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019).

5.2 Compromisos inicials

Aquest Protocol està dissenyat perquè el seu desplegament s'executi de forma progressiva, amb una implementació **activa, efectiva i transversal** al llarg del temps.

Per aquest motiu i per tal d'assolir els objectius marcats, el Consell Comarcal de l'Urgell es compromet a complir unes **accions inicials** que garanteixin la implementació del Protocol i el desplegament del **Pla d'actuació** de forma **transversal** als diferents àmbits d'actuació fixats.

Les accions aprovades sorgeixen dels resultats de la **Diagnosi**¹⁷ i dels diferents grups de treball: **Comissió Política, Grup Motor i Comissió Participativa**.

El llistat que s'exposarà a continuació són els **compromisos inicials** del Protocol aprovats com a requisit per començar la implementació del mateix. A mesura que vagi passant el temps, el Consell Comarcal, conjuntament amb les entitats de la comarca i a través del Grup de Seguiment, pot millorar i ampliar el Protocol i les accions del Pla d'actuació.

Protocol dissenyat perquè pugui desenvolupar-se a través d'una implementació activa i efectiva al llarg del temps.

El Consell Comarcal pot millorar i ampliar el Protocol i les accions del Pla d'actuació.

ACCIONS INICIALS PER IMPLEMENTAR EL PROTOCOL	
Acció	Descripció
1. Aprovació	Aprovar el Protocol pel Ple del Consell Comarcal.
2. Adhesió al Protocol d'Interior	Adhesió del Consell Comarcal de l'Urgell al Protocol de Seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya
3. Presentació	Presentar públicament el Protocol.
4. Adhesió municipis	Adhesió dels municipis al Protocol i al Pla d'actuació.
5. Campanya	Implementar la Campanya comunicativa per donar a conèixer el Protocol.
6. Recursos	Garantir els recursos humans i econòmics necessaris per implementar el Protocol.
7. Referent Protocol	Creació de la figura tècnica de Referent del Protocol.
8. Grup de Seguiment	Formalitzar el Grup de Seguiment del Protocol.
9. Adhesió Entitats	Formalitzar i difondre el document d'adhesió al Protocol i de les condicions que implica.
10. Formacions obligatòries	Programar les formacions obligatòries en el marc del Protocol segons persones destinatàries: Agents detectors, entitats, personal del Consell i dels Ajuntaments, etc.
11. Planificació dispositius de suport ¹⁸	Planificar i implementar els dispositius de suport al Protocol segons els graus d'implementació definits.
12. Requisits personal contractat	Formalitzar com a requisit obligatori que el personal i empreses contractades per festes s'adequaran al Protocol, als seus principis i a les actuacions que se'n deriven.

¹⁷ L'informe de diagnosi complet s'adjunta a l'Annex 2 del present Protocol.

¹⁸ El present document estableix que, pel que fa als dispositius de suport al Protocol, el Consell Comarcal de l'Urgell serà el responsable d'elaborar la campanya comarcal i facilitar els materials de suport mentre que els Ajuntaments s'encarregaran de la contractació dels Punts lila.

5.3 Principis del Protocol

1 ESPAI DE LLIBERTAT

La festa ha de ser un espai de gaudi, de compartir i de promoció del respecte. Ha de garantir els drets i les llibertats de totes les persones que en formen part.

La festa ha de ser un espai de gaudi, de compartir i de promoció del respecte.

2 CORRESPONSABILITAT

Totes les persones que participen a la festa són agents actius en pro de la llibertat i poden fer quelcom davant les diferents situacions d'agressions que es puguin produir. Promou el suport mutu i la solidaritat.

Totes les persones que participen a la festa són agents actius en pro de la llibertat i rebuig de qualsevol agressió.

3 ATENCIÓ PRIORITÀRIA

A les persones que pateixen les agressions, en especial a dones i persones LGTBIQ+. En aquest sentit, el Protocol es basa en uns principis d'actuació i d'atenció a la persona agredida que han d'impregnar totes les accions en el marc del protocol (apartat 5.4.1)

4 REBUIG DE LES AGRESSIONS

Ha de ser ferm, contundent i de resposta comunitària sobre totes les diferents formes d'agressions masclistes, sexuals i lgtbifòbiques.

La responsabilitat sempre és de la persona que ha comès l'agressió.

5 SENSIBILITAT, CURA I BONA TRACTE

Totes les accions s'han d'entendre des d'una mirada que les violències de gènere són un problema sistèmic i molt greu a la nostra societat. No són fets puntuals. Cal tenir empatia cap a les persones que pateixen agressions, fomentar la cura i el bon tracte cap a elles.

Les accions s'han d'entendre des d'una mirada que les violències de gènere són un problema sistèmic.

6 NO CULPABILITZAR A LES PERSONES QUE PATEIXEN LES AGRESSIONS

La responsabilitat sempre és de la persona que ha comès l'agressió. Res justifica una agressió.

S'ha de garantir el dret a la privacitat i el dret a la protecció de les dades.

7 CONFIDENCIALITAT

S'ha de garantir el dret a la privacitat i el dret a la protecció de les dades personals de les que es tinguin coneixement en virtut dels fets.

8 PUBLICITAT

Els actors que intervinguin en l'aplicació del Protocol han d'explicar l'existència del mateix, dels espais, les campanyes i els mitjans disponibles que ofereix aquest recurs tècnic.

5.4 Actors, rols i responsabilitats

A continuació es llisten i descriuen els **actors** vinculats al circuit del Protocol i els **rols** a desenvolupar per cadascun segons el cas:

ACTORS DEL PROTOCOL		
Actors	Rols	Responsabilitats
Consell Comarcal de l'Urgell	Liderar la implementació del Protocol.	Garantir la implementació del Protocol i de les accions a dur a terme definides pel mateix com, per exemple, la Campanya comunicativa i preventiva, el Grup de Seguiment, la creació de la figura de Tècnica Referent del Protocol, les formacions mínimes, etc.
Ajuntaments adherits al Protocol	Coordinar-se amb el Consell Comarcal de l'Urgell per garantir la implementació del Protocol.	Definir una persona de l'Ajuntament com a referent local del Protocol i complementar les actuacions de forma coordinada amb el Consell Comarcal. Implementar les accions acordades en el Pla d'actuació i planificar i implementar els dispositius de suport al Protocol segons els graus d'implementació definits.
Referent tècnica del Protocol ¹⁹	Representant tècnica del Consell Comarcal encarregada de dur a terme la coordinació entre entitats i administració i la implementació dels acords adoptats al Protocol. Liderar el Grup de Seguiment.	Donar compte a l'equip de govern comarcal dels acords , la planificació de les accions i la implementació de les mateixes que s'han d'anar realitzant en el marc del Protocol. Garantir el bon funcionament tècnic de les accions i activitats del Protocol.
Referent local del Protocol ²⁰	Representant tècnica o política de cada Ajuntament pel que fa al Protocol. Enllaç entre l'Ajuntament i el Consell Comarcal (coordinació amb la Referent tècnica del Protocol) i encarregada de dur a terme implementació al municipi dels acords adoptats.	Donar compte a l'equip de govern local dels acords , la planificació i la implementació de les accions que s'han d'anar realitzant en el marc del Protocol. Garantir el bon funcionament tècnic de les accions i activitats del Protocol.
Agents detectors (Comissions organitzadores, entitats, penyes)	Participen activament a l'organització i implementació de les festes. Com a mínim una persona de l'entitat haurà d'haver rebut una formació com a " agent detector " del Protocol i serà la persona Referent de l'entitat respecte al Protocol.	Promoure la coresponsabilitat entre les persones que organitzen les festes. Ampliar la percepció i la sensibilitat per detectar i avisar.
Seguretat i emergències	Serveis de Mossos d'Esquadra o Emergències Sanitàries. Serveis de Seguretat privada.	Garantir la seguretat de totes les persones que participen a les festes i atendre els casos i les situacions que se'ls requereixi. Han de saber de l' existència del Protocol i de com implementar-lo conjuntament amb la resta d'actors.

¹⁹ A l'apartat "Grup de Seguiment" queden definides les funcions d'aquest grup de treball, seguiment i avaluació i de la Referent tècnica del Protocol.

²⁰ A l'apartat "Grup de Seguiment" també queden definides les funcions de la Referent local del Protocol.

<p>Personal contractat</p>	<p>Desenvolupar les tasques que siguin motiu de la seva contractació sense promoure actituds ni comportaments masclistes i lgtbifòbics.</p>	<p>Estar informats i conèixer les obligacions del Protocol. Detectar i saber on avisar.</p>
<p>Població en general</p>	<p>Participa activament o passivament a la festa. A través de la campanya de sensibilització, s'emplaça a totes les persones de la societat en general que promoguin un espai festiu de llibertat i en contra de les agressions sexistes.</p>	<p>Es demana ajuda per detectar situacions, informar-ne i oferir suport a la intervenció seguint els passos del Protocol.</p>

A banda de les tasques i rols que els diferents actors i agents implicats en el Protocol han de desenvolupar, també se'ls atribueix un seguit de **responsabilitats i passos a seguir** dins el circuit segons el seu nivell d'intervenció a l'espai d'oci. A més, hi ha una sèrie de **principis d'actuació** que regeixen el present Protocol i que haurien de regir qualsevol intervenció en el marc d'aquest. Aquests es presenten a continuació:

5.4.1 Principis d'actuació

1 AVISAR I INFORMAR

Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació a un **punt d'entrada de situacions** marcat per la festa. Aquest serà el Punt Lila d'atenció. Haurà d'estar ben clar on s'ha d'avisar. Si a la festa no hi ha aquest punt, s'informarà dels recursos del Protocol i on es poden dirigir i demanar ajuda²¹.

2 INFORMACIÓ RIGUROSA

La informació ha d'arribar de primera mà abans d'iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat.

3 NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ

Es recull la informació i es traspasa sense fer un judici sobre l'agressió. Sobretot en el cas que l'agressió estigui explicada per part de la persona agredida, caldrà tenir cura d'aquest principi.

4 RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA

Es traslladarà tota la informació necessària a la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc de integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat.

5 TREBALL EN EQUIP

La resposta ha de ser coordinada amb tot l'equip o persones involucrades en l'organització i serveis de seguretat i salut de la festa, les persones responsables han de ser informades de totes les situacions detectades i. Els diferents actors que hagin rebut formació lideraran l'actuació i la resta de personal ha de donar-los suport.

Cal destacar:

- ① Aquesta proposta d'actuació pot ser revisada i millorada a través de les avaluacions del Grup de Seguiment.

6 ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA

De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig però no violenta, dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.

²¹ La persona referent de cada entitat que hagi assistit a la formació sobre el Protocol ha de garantir que totes les persones de l'organització que participen a la festa sàpiguen on s'han de derivar els casos.

5.4.2 Passos a seguir

POBLACIÓ EN GENERAL

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació clara d'emergència, es truca a emergències o s'avisar a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

📄 INFORMAR

Si és la persona agredida qui demana suport: se li ofereix acompanyament i se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa** i que pot **demanar suport** a través dels contactes que ofereix el circuit.

📞 AVISAR

Si no és la persona agredida qui demana ajuda: es traspasa la informació del que està passant a qualsevol dels **recursos que ofereix el Protocol** en funció de la festa i moment: telèfon d'emergències, Punt Lila, serveis de seguretat, etc.

PUNT LILA INFORMATIU (AGENTS DETECTORS) ²²

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avisar a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

📄 INFORMAR

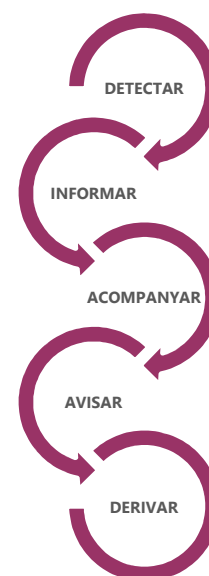
Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa** i que pot demanar **ajuda i acompanyament** per part de les entitats que organitzen la festa.

👥 ACOMPANYAR

Si la persona vol desplaçar-se fins al Punt Lila, se l'acompanya. Si no es vol desplaçar, es busca una companya o company perquè es quedi amb ella o ell i l'altra persona va a avisar l'equip del Punt Lila. **Mai es deixa sola a la persona que ha patit l'agressió.**

📞 AVISAR

Passar la informació al **Punt Lila** o, sinó està activat, a la persona de contacte que hagi facilitat la **Referent tècnica del Protocol**. Totes les festes han d'haver decidit on es

Totes les festes han de tenir determinat on es traspasará la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos que disponibles.

traspasarà la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos disponibles.

☆ DERIVAR

Informar a la persona agredida de les opcions que ofereix el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions. Traspasar els **recursos** que s'hagin elaborat per la festa (díptic del Protocol, full d'informatiu per persones que hagin patit agressions, resum de recursos d'atenció disponibles, etc.).

EQUIP PUNT LILA D'ATENCIÓ (EQUIP PROFESSIONAL)

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgbtífiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avis a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

📄 INFORMAR

Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa**, que pot demanar **ajuda, suport, atenció i acompanyament** per les professionals del Punt Lila.

L'Equip del Punt Lila pot fer una **primera intervenció amb les persones agressores**²³ si valora que **no es posa en risc la seva pròpia seguretat** i sempre davant d'agressions més normalitzades com les mirades sexuals no desitjades i continuades, els comentaris sexuals no desitjats o la invasió continuada de l'espai vital.

Davant la detecció de situacions com tocaments puntuals, acorralaments o violacions, si es valora que es vol fer una primera intervenció amb l'Equip del Punt Lila, **sempre serà amb avís als serveis de seguretat**, que seran els encarregats d'intervenir davant la persona agressora.

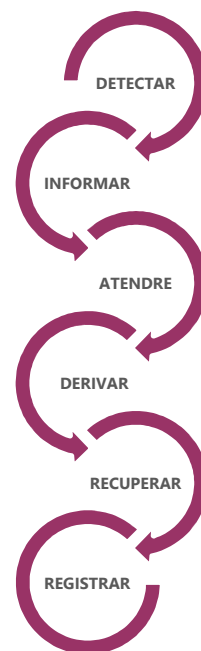
♥️ ATENDRE

Els **Principis** d'atenció a la persona agredida són els següents:

Atenció prioritària a la persona agredida. Cal posar èmfasi en la defensa de la llibertat i de la seguretat de la persona que rep l'agressió. La prioritat és que estigui bé.

Respecte a les decisions de la persona agredida. Se li traslladarà tota la informació necessària, però respectarà en tot moment la seva voluntat. Si vol confidencialitat, si vol privacitat, si vol explicar-ho tot o només una part, si vol que les persones agressores marxin de l'espai de festa, si no vol que es comuniqui l'agressió, etc.

No centralitzar l'actuació en el procediment penal. Existeixen altres vies per acompanyar aquestes situacions i se li passarà un full informatiu amb els diferents camins que es poden agafar.²⁴

²² Els Agents Detectadors del Protocol són persones voluntàries (de les entitats adherides al Protocol o persones a títol individual) que han participat a l'acció formativa de 4 hores.

²³ Cal tenir present que l'Equip del Punt Lila té la formació especialitzada per atendre aquest tipus de situacions i valorarà la millor opció en funció de les situacions que es puguin donar.

²⁴ A l'Annex (fitxa 7) es pot consultar un document de suport per informar a la persona agredida sobre les implicacions d'obrir un procediment penal per tal que prengui la decisió en condicions de màxima informació possible.

S'animarà a la persona agredida a ser atesa l'**Espai Tranquil**. Si la persona agredida no vol desplaçar-s'hi, es buscarà un espai tranquil a prop d'on es trobin. A l'Espai Tranquil, quan arribi la persona agredida **només podrà ser amb ella l'Equip del Punt Lila**. S'ha de generar un espai de privacitat, confiança i tranquil·litat.

L'Equip Punt Lila **atendrà amb més profunditat la persona agredida**:

- > Informació sobre el Protocol. Explicar les possibilitats que poden sorgir i que no es farà res que ella no vulgui.
- > Recollir la informació sobre el que ha passat.
- > Recollir informació sobre entorn, situació de la persona i relació amb les persones agressores. Si té amigues o amics, si està sola o sol, si coneix o no a les persones agressores, etc.
- > Recollida de dades essencials, si vol. Sobretot telèfon de contacte i nom.
- > Traslladar la informació sobre els **recursos disponibles** del circuit d'atenció i recuperació.

L'Equip del Punt lila atendrà amb més profunditat a la persona agredida en un espai de privacitat, confiança i tranquil·litat.

DERIVAR

Un cop la persona agredida decideixi què vol fer, se li oferirà suport i **acompanyament en la derivació** que hagi triat si és el cas. L'acompanyament al servei derivat podrà ser amb les persones de l'Equip del Punt Lila si elles ho decideixen o a través dels serveis que ofereix el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions.

RECUPERAR

Si la persona agredida es troba en condicions i **vol seguir a la festa**, se l'animarà a que ho faci amb el suport de l'organització.

Si es dona el cas que **la persona agressora encara és a la festa**, s'explicarà a la persona agredida que la prioritat és que ella pugui seguir a la festa i que es farà una **intervenció amb les persones agressores**. La persona agressora podrà ser expulsada de la festa si així ho decideixen els **serveis de seguretat o policials**, conjuntament amb l'organització de la festa i amb l'Equip del Punt Lila. També es pot oferir un suport a distància sense intervenció amb la persona agressora.

En el cas que s'efectuï aquesta intervenció, **l'organització es quedarà** amb la persona agredida a l'espai Tranquil mentre l'Equip del Punt Lila surt a fer la intervenció. A la tornada se li explicarà tot el que ha passat i com ha quedat la situació.

S'ha de verbalitzar **l'actitud de rebuig cap a l'agressió** i cap a les persones agressores per part de l'organització per tal que la persona agredida se senti recolzada, valorada i acompanyada.

Si l'organització de la festa ho creu oportú i ha estat acceptat prèviament amb la persona Referent del Protocol del municipi, es pot oferir a la persona agredida **parar la música de la festa**, en el cas que n'hi hagi, i llegir el Manifest per denunciar que s'ha produït una agressió.

Se li explicarà a la persona agredida els **recursos disponibles del circuit**²⁵. En funció de la gravetat, és important no perdre el contacte d'aquesta persona i, si cal, **l'Equip del Punt Lila** la **trucarà l'endemà** per fer-li el seguiment sobre com es troba i li tornarà a traspassar tota la informació necessària.

És molt important que si hi ha intervenció amb la persona agressora els serveis de seguretat i policials es complementin i coordinin amb el present Protocol i amb les persones de l'Equip del Punt lila i entitats organitzadores.

²⁵ A l'Annex del Protocol (fitxa 10) hi ha el llistat de serveis i recursos disponibles de derivació i recuperació.

També se li traslladarà un **full informatiu** per si es vol denunciar, amb l'explicació de les conseqüències positives i negatives de fer-ho, els perills de la victimització secundària i les recomanacions d'anar en paral·lel amb altres vies no judicials.

REGISTRAR

Omplir el full de registre amb consentiment si és el cas o el full de registre de situacions detectades.

 És molt important que si hi ha **intervenció amb persona agressora** els serveis de **seguretat i policials es complementin i coordinin** amb el present Protocol i, concretament in situ, amb les persones de l'Equip del Punt Lila i amb les entitats organitzadores. Tots els actors implicats han de tenir coneixement dels Protocols i traspassar correctament la informació sobre les situacions que es puguin donar per **activar correctament els serveis de seguretat**.²⁶

COMUNICAT PÚBLIC EN CAS D'AGRESSIÓ GREU

En el cas que la persona agredida vulgui i si és un **cas que es considera de gravetat**, el **Consell Comarcal i/o Ajuntament** valoraran si és necessari que es faci un **comunicat públic** davant una agressió durant les festes populars i informaran al **Grup de Seguiment**. Si el departament o regidoria ho consideren oportú, s'hi reuniran d'urgència.

En aquest sentit, el Consell Comarcal i els Ajuntaments disposen d'un **model de comunicat públic**²⁷ que poden difondre en casos d'agressions.

Es valorarà si és necessari que el Consell Comarcal o Ajuntament facin un comunicat públic davant una agressió durant les festes populars.

5.4.3 Formacions

El Protocol contempla un **paquet d'accions formatives** a desenvolupar amb anterioritat a les dates de festes populars. Una part d'aquestes tenen caràcter **obligatori**, mentre que la resta seran complementàries, és a dir de caràcter **voluntari**.

El **Grup de Seguiment** proposarà cada any, en funció de les necessitats i dels recursos, el nombre d'accions formatives i persones destinatàries de les mateixes. També caldrà especificar si una determinada acció formativa es programarà anualment, o bé bianualment o en la freqüència que es consideri adequada. Aquest primer paquet formatiu aprovat és susceptible de ser ampliat en funció de les necessitats i els recursos disponibles.

La **Referent Tècnica del Protocol** serà l'encarregada d'informar, coordinar i planificar les accions formatives destinades als diferents actors i agents del Protocol. Per la seva banda, les **Referents locals** hauran de coordinar-se amb la Referent tècnica per assegurar la realització efectiva de l'acció formativa al seu municipi.

²⁶ Una de les accions inicials a implementar amb present Protocol és l'adhesió, per part del Consell Comarcal de l'Urgell, al **Protocol de seguretat de contra les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior**, amb el que el present Protocol serà d'aplicació conjunta amb els professionals de seguretat. Aquests serveis hauran de treballar segons els **principis de complementaritat i coordinació** amb el present Protocol i hauran de vetllar per garantir l'adequada col·laboració entre tots els actors serveis i institucions implicats en les activitats d'oci (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019, p. 43).

²⁷ A l'Annex del Protocol (fitxa 8) es proposa un text per orientar un possible comunicat públic.

Les **accions formatives** s'orienten a partir d'uns **objectius comuns** a assolir, mentre que es marquen **objectiu específics** segons el perfil de **persones destinatàries**. A continuació els objectius comuns:

- > Entendre els principis bàsics de la perspectiva de gènere.
- > Identificar els principals mites i mandats masclistes relacionats amb les violències sexuals.
- > Visibilitzar les principals formes de violències sexuals que es poden donar en contextos festius i a l'espai públic.
- > Detectar situacions i casos de violències sexuals i lgtbfòbiques.
- > Conèixer el Protocol, els principis i el circuit d'actuació.

FORMACIONS OBLIGATÒRIES EN EL MARC DEL PROTOCOL		
Destinatàries	Durada mínima	Continguts específics
Agents detectors* (entitats i persones vinculades a les festes)	4h	<ul style="list-style-type: none"> > Identificació d'actituds masclistes i les diferents formes de violències sexuals que es poden produir als espais festius. > Principis bàsics de programació amb perspectiva de gènere. > Circuit del protocol i recursos del circuit de VM del territori. > Principis bàsics d'acompanyament per evitar la revictimització. > Informació clau per difondre el Protocol i el seu circuit. <p><i>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió de preparació amb la Referent tècnica/local del Protocol per conèixer el circuit i recursos del Protocol.</i></p>
Referents locals del Protocol*	4h	<ul style="list-style-type: none"> > Principals resultats de la diagnosi i circuit del Protocol. > Conceptes i aplicació de la perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura, de la programació de festes populars i el disseny dels seus espais. <p><i>*Aquesta acció formativa pot dividir-se en dos: una primera sessió de formació i una segona en format reunió amb la Referent tècnica del Protocol.</i></p>
Equip Punt Lila*	2h	<ul style="list-style-type: none"> > Conèixer les especificitats del Protocol d'actuació davant les violències sexuals als espais públics d'oci de l'Urgell i dels circuits de violència. > Conèixer les principals entitats que organitzen i formen part de les festes. > Conèixer la programació de festes i les activitats que es duran a terme. > Acordar els criteris de col·laboració i coordinació amb les resta d'agents relacionats amb el protocols, sobretot els agents detectors/ preventius/ interlocutors del protocol, seguretat, emergències i la Referent tècnica del Protocol. <p><i>*Aquesta acció formativa pot ser en format de reunió tècnica de l'equip professional contractat amb la Referent tècnica del protocol.</i></p>

La cartera d'**accions formatives complementàries o voluntàries** estarà destinada a les **entitats** adherides al Protocol, així com al personal comarcal i municipal i agents socials del territori que es consideri oportú. La durada mínima de cada formació serà de 2h, tot i que es promouran formacions més llargues en funció de les necessitats i els recursos. A continuació un **llistat de temàtiques** d'interès per aquest tipus de formacions:

- > Aproximació a les violències sexuals en espais d'oci.

- > Perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura i programació.
- > Estratègies d'actuació comunitàries per combatre el sexisme a les entitats: protocols d'actuació.
- > Autodefensa feminista en espais d'oci.
- > Diversitat LGTBIQ+ en espais d'oci.
- > Desconstrucció de la masculinitat en espais d'oci.

5.4.4 Reunions prèvies i posteriors

A les festes on es marqui un grau d'implementació alt (apartat 5.5) s'haurà de programar una **reunió de preparació** amb els recordatoris de seguretat i coordinació corresponents. Les persones que hauran d'assistir a aquesta reunió prèvia i posterior (per exemple, regidores/s d'escenari, serveis de seguretat, serveis d'emergències, equip del Punt Lila, comissió de festes, etc.) estaran definides pel **Grup de Seguiment** segons la festa on s'implementi el Protocol. En aquestes reunions **cal treballar els següents punts**:

- > Informació i existència del Protocol.
- > Circuit d'actuació durant la festa.
- > Rols i responsabilitats de cada actor durant la festa.
- > Recordatori dels principis d'actuació del Protocol.
- > Recordatori de les situacions de violències sexuals més habituals en espais festius i com detectar-les.
- > Com coordinar-se. Com i a qui avisar, de quins serveis i espais disposa la festa, quins són els recursos i contactes per informar, atendre i derivar.

A les festes on es marqui el grau d'implementació alt s'haurà de programar una reunió de preparació prèvia i una posterior.

Un cop acabada la jornada, s'haurà de programar una **reunió de valoració**:

- > S'han detectat casos durant la festa?
- > Com s'ha actuat?
- > Quines problemàtiques s'han detectat i quines aspectes han funcionat bé?
- > Què es podria millorar?
- > Traspasar tota la informació a la Referent Tècnica del Protocol.

5.4.5 Adhesió de municipis al Protocol

Per a una implementació efectiva del Protocol s'anima als municipis que formen part de la comarca de l'Urgell a adherir-s'hi. L'adhesió al mateix, implicarà els següents **compromisos i accions**:

- > **Adhesió al Protocol de seguretat** contra les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.
- > Signatura del **manifest** unitari "Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques".
- > Definir una persona de l'Ajuntament com a **Referent local** en matèria del Protocol, que tindrà la responsabilitat d'informar a la resta de persones de l'ens i de coordinar-se amb la Referent tècnica del Protocol per rebre tots els materials i comunicacions corresponents. És obligatori que aquesta persona hagi assistit a la formació assignada.
- > Participar a la **formació d'agent detector** (com a mínim la Referent local) sobre la implementació del Protocol i els conceptes i aplicació de la perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura, de la programació de festes populars i el disseny dels seus espais.
- > Compromís de l'Ajuntament de vetllar per l'**implementació** del Protocol i Pla d'actuació al seu municipi i complementar les **actuacions** de forma coordinada amb el Consell Comarcal.
- > Compromís de l'Ajuntament de dissenyar una **programació** de festes amb perspectiva de gènere segons els recursos i possibilitats de l'ens.
- > Compromís com a Ajuntament de combatre i rebutjar aquells **comportaments i actitud masclistes** i lgtbifòbiques.
- > Difondre i fer ús del **material de sensibilització** de la campanya vinculada al Protocol. Els materials seran facilitats per la Referent tècnica del Protocol determinada pel Consell Comarcal.

És recomanable l'adhesió de tots els municipis de l'Urgell al Protocol per a una efectiva implementació d'aquest.

El Consell Comarcal facilitarà material de sensibilització per difondre la campanya vinculada al Protocol.

L'Ajuntament haurà de vetllar per la implementació del Protocol i Pla d'actuació al seu municipi de forma coordinada amb el Consell Comarcal.

5.4.6 Adhesió d'entitats al Protocol

A les entitats que participen al teixit associatiu i als diferents esdeveniment i festes populars de l'Urgell se'ls ofereix la possibilitat d'adherir-se de forma voluntària al Protocol. L'adhesió al mateix, implicarà els següents **compromisos i accions**:

- > Signatura del **manifest** unitari "Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques".
- > Participar a la **formació d'agent detector** (com a mínim una persona representant de l'entitat) sobre la implementació del Protocol i detecció de violències sexuals.
- > Definir una persona com a **referent de l'entitat** en matèria del Protocol, que tindrà la responsabilitat d'informar a la resta de persones de l'entitat i de coordinar-se amb les tècniques responsables per rebre tots els materials i comunicacions corresponents. És obligatori que aquesta persona hagi assistit a la formació d'agent detector.
- > Compromís com a entitat de dissenyar una **programació** de festes amb perspectiva de gènere segons els recursos i possibilitats de l'entitat²⁸.
- > Compromís com a entitat de combatre i rebutjar aquells **comportaments i actitud masclistes** i lgtbifòbiques.
- > Difondre i fer ús del **material de sensibilització** de la campanya vinculada al Protocol. Els materials seran facilitats per la Referent tècnica del Protocol.

L'adhesió al Protocol és voluntària i implica un seguit d'accions a implementar per part de les entitats.

La Referent tècnica facilitarà material de sensibilització per difondre la campanya vinculada al Protocol.

²⁸ A l'apartat 5.5.2 del present document es mostren alguns dels principis bàsics de programació de festes amb perspectiva de gènere.

5.5 Espais públics d'oci on s'ha d'implementar el Protocol

A continuació es relaciona el **llistat de festes i espais públics** de l'Urgell on s'ha d'implementar el Protocol i el **grau d'implementació** en funció de les accions que s'hauran de dur terme en cada cas i dels recursos d'atenció que hi haurà disponibles.

El Consell Comarcal de l'Urgell serà el responsable de facilitar el material de suport mentre que els Ajuntaments adherits hauran de fer-se càrrec del cost, contractació i gestió dispositius de suport.

El **Grup de Seguiment** podrà definir millores en les accions i incloure noves festes, espais públics o esdeveniments al següent llistat, és a dir que l'actual llistat pot ser modificat o ampliat a criteri del grup de seguiment.

ABAST DEL PROTOCOL		
Grau d'implementació	Accions a dur a terme	Festa popular o esdeveniment
Alt	<ul style="list-style-type: none"> > Campanya comunicativa (difusió del protocol). > Lectura manifest. > Campanya de sensibilització. > Materials de la campanya de sensibilització per a entitats adherides. > Adhesió de les entitats participants. > Requisits contractació. > Disseny programació amb perspectiva de gènere. > Disseny espais amb perspectiva de gènere. > Reunions de coordinació prèvies i posteriors. > Formació "agents detectors" per representants entitats, referents ajuntaments o persones voluntàries. > Dispositiu de suport: Punt lila d'atenció (equip professional especialitzat). Espai tranquil, parelles itinerants, document de registre de casos. 	<ul style="list-style-type: none"> > Festes majors d'àmbit local > Festa Jove de l'Urgell > Carnestoltes
Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> > Campanya comunicativa (difusió del protocol). > Lectura manifest. > Campanya de sensibilització. > Materials de la campanya de sensibilització per a entitats adherides. > Adhesió de les entitats participants. > Requisits contractació. > Formació "agents detectors" per representants entitats, referents ajuntaments o persones voluntàries. > Dispositiu de suport: Punt lila informatiu (agents detectors). 	<ul style="list-style-type: none"> > D-VINS (Agramunt) > Festa de la verema i el vi (Verdú) > Festes de Nadal
Baix	<ul style="list-style-type: none"> > Campanya comunicativa (difusió del protocol). > Campanya de sensibilització. > Materials de la campanya de sensibilització per a entitats adherides. > Adhesió de les entitats participants. > Dispositiu de suport: Plafó informatiu 	<ul style="list-style-type: none"> > Fira del Torrò i la Xocolata a la pedra (Agramunt)

5.5.1 Espais i entorns festius

El disseny de la programació de festes, la distribució d'activitats, d'espais i entorns festius i de les seves configuracions, haurà de procurar definir-se segons uns mínims criteris de perspectiva de gènere i de **prevenció de les violències sexuals**.

La premissa principal és que cal tenir present la **mirada de les dones** i de les **persones LGTBIQ+**. És important posar èmfasi en les **percepcions d'inseguretat** i de **llibertat** d'aquestes persones en aquests espais. Identificar quins són els espais i elements relacionats a cada festa i que generen més por a les dones i persones LGTBIQ+ i quins són els que transmeten més sensació de comoditat i llibertat ajudarà a entendre'ls i a definir-los.

Arran de la Diagnosi elaborada en el marc del protocol cal tenir present els següents aspectes sobre disseny dels espais:

- > **Ubicació** clara, senyalitzada i informada del **Punt Lila d'atenció** o del dispositiu que s'activi.
- > Tenir en compte els **espais d'inseguretat** que es creen al voltant de la festa (espais on es fa *botellón*, espais foscos) i quines accions puntuals es poden desenvolupar.
- > Garantir un entorn equipat: sobretot **lavabos d'ús públic**, que han d'estar situats en un lloc visible i il·luminat.

El **Grup de Seguiment**, conjuntament amb l'àrea responsable de les festes, seran els responsables de valorar i proposar la configuració d'aquests espais, les accions a implementar i d'aportar les millores que cregui necessàries.

El disseny de la programació d'espais i entorns festius haurà de procurar definir-se segons uns mínims criteris de perspectiva de gènere i de prevenció de les violències sexuals.

Per aprofundir:

- ① Col·lectiu Punt 6, cooperativa d'urbanistes, geògrafes i sociòlogues amb perspectiva de gènere: www.punt6.org

5.5.2 Principis bàsics de programació de festes

La programació de les festes, tant pel disseny com per les activitats, ha d'incorporar la perspectiva de gènere en la mesura de les possibilitats.

El **personal dels Ajuntaments i del Consell Comarcal** encarregat de la programació de festes ha de rebre la **formació i/o l'assessorament** corresponent per incorporar la perspectiva de gènere en el disseny de la programació.

Les entitats que organitzen festes i que estan adherides al Protocol han de tenir en compte els següents **principis bàsics de programació**:

- > Promoure la presència de dones i persones LGTBI en el **disseny de la programació**.
- > Promoure **continguts amb perspectiva de gènere** o que no fomentin missatges masclistes.
- > Promoure la **diversitat d'activitats i espais per a tots els públics**. Especial èmfasi en pensar activitats per i amb criatures, infants i gent gran. Posar facilitats perquè les activitats tinguin espais per a aquestes persones o

activitats per aquestes franges d'edat. La diversificació dels usos i funcions en mateixos espais també ajuda a una millor percepció de llibertat i seguretat.

- > Promoure a **dones i a persones LGTBIQ+** en les **activitats programades**. Ja sigui a través de la contractació d'artistes i espectacles, fins a programar activitats dirigides per aquestes persones. També tenir en compte la paritat en el personal contractat per festes.
- > Promoure el **trencament dels rols estereotipats de gènere** en les pròpies activitats de festes populars i en les tasques a realitzar durant les festes. Cal tenir en compte que moltes de les tradicions culturals tenen una arrel clarament androcèntrica i masclista. Adaptar-les a una realitat en pro de l'equitat no està barallat amb seguir-les fent.

Per aprofundir:

- ① A l'Annex I del Protocol (fitxa 4) s'ofereix un recull de recursos disponibles a internet.

Per últim, destacar que arran de la Diagnosi elaborada en el marc del present Protocol i com a proposta recurrent en els grups de treball, es recomana **programar tots els esdeveniments amb perspectiva de gènere**, però sense necessitat d'especificar-ho sempre en la seva difusió. L'objectiu és trencar amb les dinàmiques de participació actuals i arribar a persones no sensibilitzades amb la temàtica.

5.6 Dispositius de suport

En aquest apartat s'exposen diversos **tipus de dispositius de suport** a implementar als esdeveniments i/o espais públics de l'Urgell en el marc del Protocol. Aquests dispositius estan **endreçats en funció del nivell o grau d'implementació** que requereixen i es descriuen a continuació per tal de facilitar-ne la comprensió i execució.

5.6.1 Punt Lila d'atenció

Descripció

El **Punt Lila d'atenció** és un **dispositiu de suport** en aquelles festes on estigui activat i servirà de punt principal de **coordinació i centralització** de les intervencions en el marc del Protocol.

És un espai en format "estand" on s'ofereix el servei d'**informació** sobre el Protocol i la campanya, **sensibilització i prevenció** de violències sexuals i lgtbifòbiques, **detecció** de casos i situacions, primera **atenció** i acompanyament per a les persones que han patit aquests tipus d'agressions (segons el **circuit d'actuació específic** que es presenta a l'apartat 5.7 d'aquest document), **recuperació i derivació** als recursos especialitzats que integren el **circuit de violència masclista** local i si s'escau poden oferir informació sobre entitats feministes i/o LGTBIQ+ del territori.

És un dispositiu de suport en format "estand" on s'ofereix *in situ* el servei de prevenció, detecció, atenció, recuperació i derivació en el marc del Protocol i el seu circuit d'actuació.

Equip professional

Ha de comptar amb un **equip de professionals** especialitzades i capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques. Cada equip estarà format per un mínim de **2 professionals**. Són majoritàriament **dones** o en el cas que hi hagi homes estaran sempre en binomi amb una companya dona.

Ha de comptar amb un equip de professionals especialitzades i capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques.

Col·laboració amb Agents detectors Comissió i entitats

El present Protocol contempla la possibilitat que durant l'activació del Punt lila d'atenció existeixi la figura d'**Agents de Prevenció i Detecció de la comissió i entitats** que donin **suport i ajuda** a l'equip del mateix. Aquestes persones han d'haver rebut una **formació de capacitació** per tal de desenvolupar tasques de publicitat i coordinació amb les entitats que organitzen festes, detecció, derivació i suport a les intervencions de l'equip del Punt lila d'atenció. Aniran identificades amb el format que decideixi el Grup de Seguiment.

El Protocol contempla la possibilitat que amb la implementació del Punt lila d'atenció existeixin figures de suport com els Agents detectors de la Comissió i entitats i/o parelles itinerants.

Parelles itinerants

En el present Protocol també es contempla la possibilitat que les persones formades com a **agents detectors** puguin coordinar-se i complementar amb el Punt lila d'atenció realitzant la tasca de les parelles itinerants. Desenvoluparan les funcions de prevenció i detecció en **moviment per tot l'espai i entorn festiu** que tinguin marcat segons festa. Estaran en contacte permanent amb l'equip de l'estand i aniran identificades amb el vestuari o element que decideixi el Grup de Seguiment.

Implementació

El **Grup de Seguiment** en concretarà els criteris d'implementació, atenent a poder oferir un servei de qualitat i coordinat amb els altres serveis durant les festes. Es tindran en compte les **franges horàries** on més casos i situacions es poden donar, la relació amb la **programació** de les activitats, la **ubicació**, la **bona visibilitat** i la **senyalització** de l'estand.

Les àrees responsables en pressupostaran i planificaran la implementació segons les festes marcades al present Protocol.

Funcions

Les **funcions** a desenvolupar per l'equip del Punt Lila d'atenció són les següents:

- > **Publicitat** del Protocol.
- > **Coordinació** amb els altres serveis activats durant festes (sobretot seguretat i salut) i amb la referent del Protocol durant festes.
- > **Sensibilització** sobre prevenció de violències sexuals i lgtbifòbiques en espais festius.
- > **Detecció** de casos i situacions.
- > Primera **actuació** medidora amb possibles persones agressores, avís als cossos de seguretat si s'escau.
- > **Atenció i acompanyament professional** a les persones agredides.
- > **Recuperació** de persones agredides.
- > **Derivació** de casos detectats i atesos.
- > **Registre** de casos i situacions detectades al document de registre.

El Grup de Seguiment en concretarà els criteris d'implementació atenent a poder oferir un servei de qualitat i coordinat amb els altres serveis durant les festes.

Disseny de l'estand

L'espai estarà format per dues zones diferenciades i connectades que permetin realitzar l'acompanyament professional especialitzat:

- > **Punt Lila**, una zona oberta i visible, on s'ofereix el servei d'informació i sensibilització al públic general.
- > **Espai Tranquil** (annex al Punt Lila), una zona reservada on s'ofereix el servei d'atenció a les persones agredides, garantint intimitat i confidencialitat. Aquest serà un espai de descans i atenció individualitzada per a la persona agredida.

L'Espai Tranquil (annex al Punt Lila) és una zona reservada on s'ofereix el servei d'atenció a les persones agredides, garantint la intimitat i confidencialitat.

Coordinació

El personal del Punt Lila estarà en **comunicació directa** amb la persona responsable de **seguretat** i/o amb la **Referent** de Protocol per activar les derivacions pertinents en cas de necessitat.

Si és possible, alguna de les professionals haurà de formar part de les **reunions** de coordinació prèvies i posteriors a l'inici i acabament de les festes.

El personal del Punt Lila estarà en comunicació directa amb la persona responsable de seguretat i/o amb la Referent de Protocol per activar el circuit en cas de necessitat.

Recomanacions per al correcte funcionament del dispositiu

- > Bona indicació de la **localització** del Punt Lila d'atenció als mapes i fulletons informatius de l'esdeveniment.
- > Assegurar-se sobretot que el personal professional de seguretat, emergències mèdiques i cossos de seguretat tinguin el **coneixement** sobre les **funcions, ubicació i horaris** del mateix.
- > Disposar a l'Espai Tranquil de cadires, mantes, aigües, fruita i/o caramels i mocadors de paper per oferir a les persones ateses en cas de patir alguna forma de violència sexual.
- > **Situar** els serveis **d'emergències mèdiques i professionals de seguretat** a prop, però no just al costat del Punt Lila per facilitar l'atenció coordinada en cas de necessitat.

5.6.2 Punt Lila informatiu

De vegades, bé per les característiques de la festa popular o bé per falta de recursos suficients per poder contractar un equip especialitzat, **no és possible implementar el dispositiu de Punt Lila d'atenció**. Quan es dóna aquesta situació, en moltes ocasions s'opta per implementar un Punt Lila amb el suport de personal tècnic de l'administració o fins i tot amb la col·laboració de població i entitats ofertes voluntàriament per la tasca.

És molt important tenir en compte que aquest recurs és perfectament vàlid, però que **caldrà informar i delimitar molt bé els límits d'actuació i funcions** de les persones que participin en l'equip d'aquest recurs anomenat **Punt Lila informatiu**.

El Punt Lila informatiu actuarà segons el **circuit d'actuació específic** que contempla el Protocol, que serà el mateix circuit contemplat per a **persones d'entitats col·laboradores** de la festa (veure apartat 5.7 d'aquest document).

El Punt Lila informatiu té la funció de difondre material de sensibilització i informar sobre els recursos del territori.

Funcions

Les **funcions** a desenvolupar des del Punt Lila informatiu són les següents:

- > **Publicitat** del Protocol.
- > **Sensibilització** sobre prevenció de violències sexuals i lgtbifòbiques en espais festius.
- > Es recomana disposar d'una **campanya de sensibilització i prevenció amb material per repartir** entre les persones assistents.
- > **Coordinació** i comunicació amb els **cossos de seguretat** per informar de possibles casos detectats.
- > **Derivació** de casos detectats als recursos del circuit de violència masclista local.

Disseny de l'estand

L'espai estarà format per **una única zona oberta i visible**, on s'ofereix el servei d'informació i sensibilització al públic general.

☞ Si és el cas que el personal tècnic del **Punt lila** està inclòs en el circuit de violència masclista i són professionals capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques, es consideraria un Punt lila d'atenció i es seguirien els passos i circuit pertinents.

5.6.3 Plafó informatiu

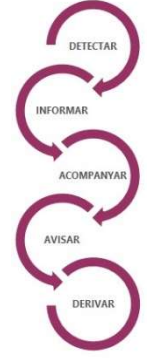
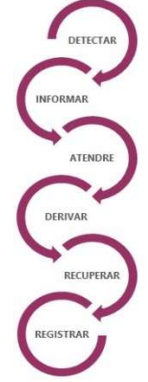

En aquelles festes acordades al Protocol en les que no es pugui implementar un Punt lila d'atenció o un Punt lila informatiu hi haurà d'haver un **plafó informatiu visible**. Aquest és un recurs visual que constarà d'informació sobre el Protocol i els recursos i serveis que se'n deriven, així com del circuit d'actuació a seguir en cas de patir o veure algun tipus d'agressió sexual. Es tracta d'un dispositiu pensat per **oferir la informació** necessària a la ciutadania en general i en especial a aquelles persones que puguin patir violències sexuals **en cas que no hi hagi cap altre dispositiu disponible**, ja sigui per manca de recursos humans o econòmics o per la grandària o característiques de la festa.

Serà el Grup de Seguiment i/o la Referent del Protocol qui defineixi com serà aquest dispositiu, tot i que es recomana que sigui clar i visual, o que s'utilitzin eines com el codi QR per tal de facilitar-hi l'accés.

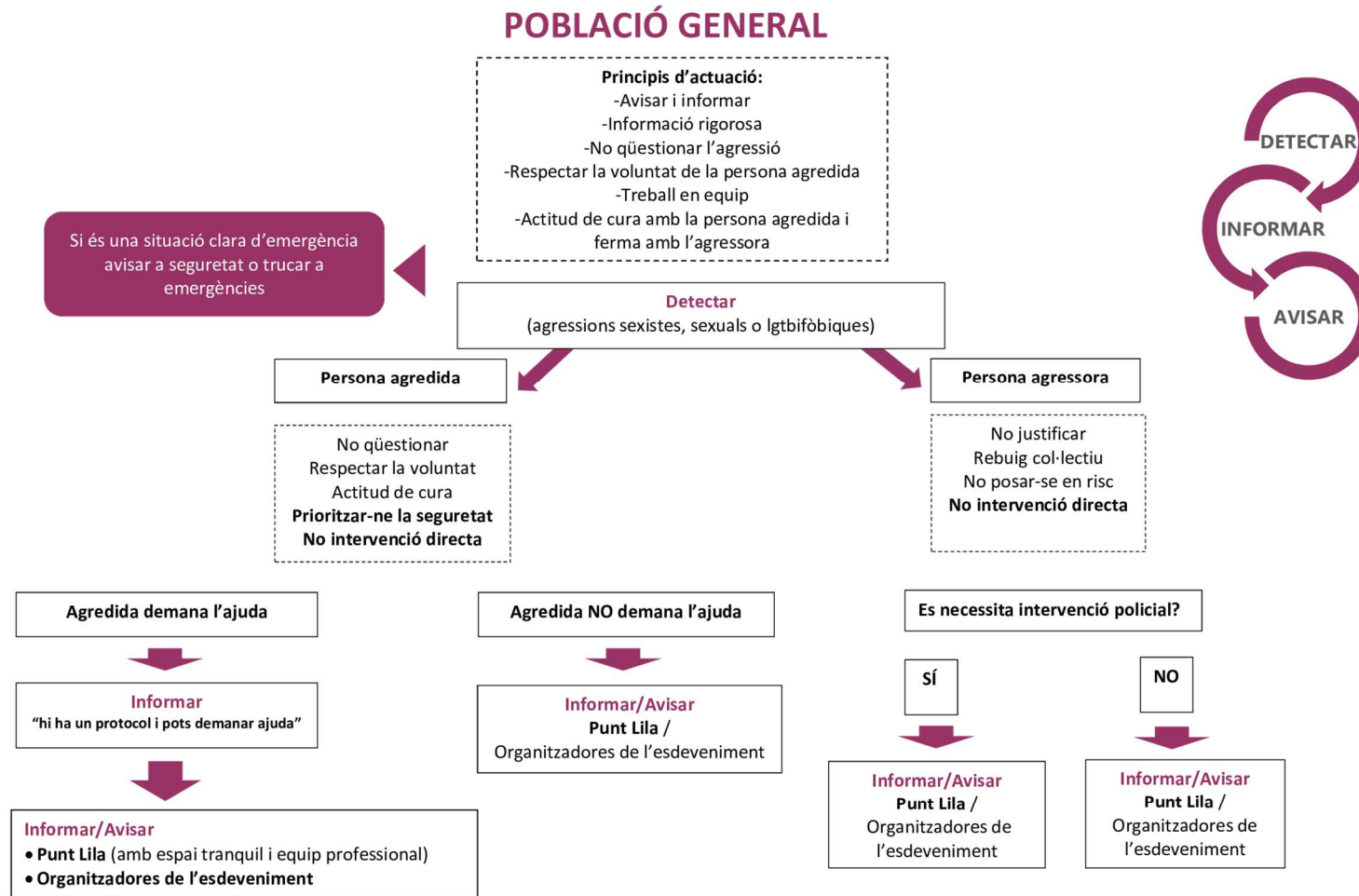
El plafó informatiu està pensat per oferir la informació necessària en cas que ni hi hagi cap altre dispositiu disponible.

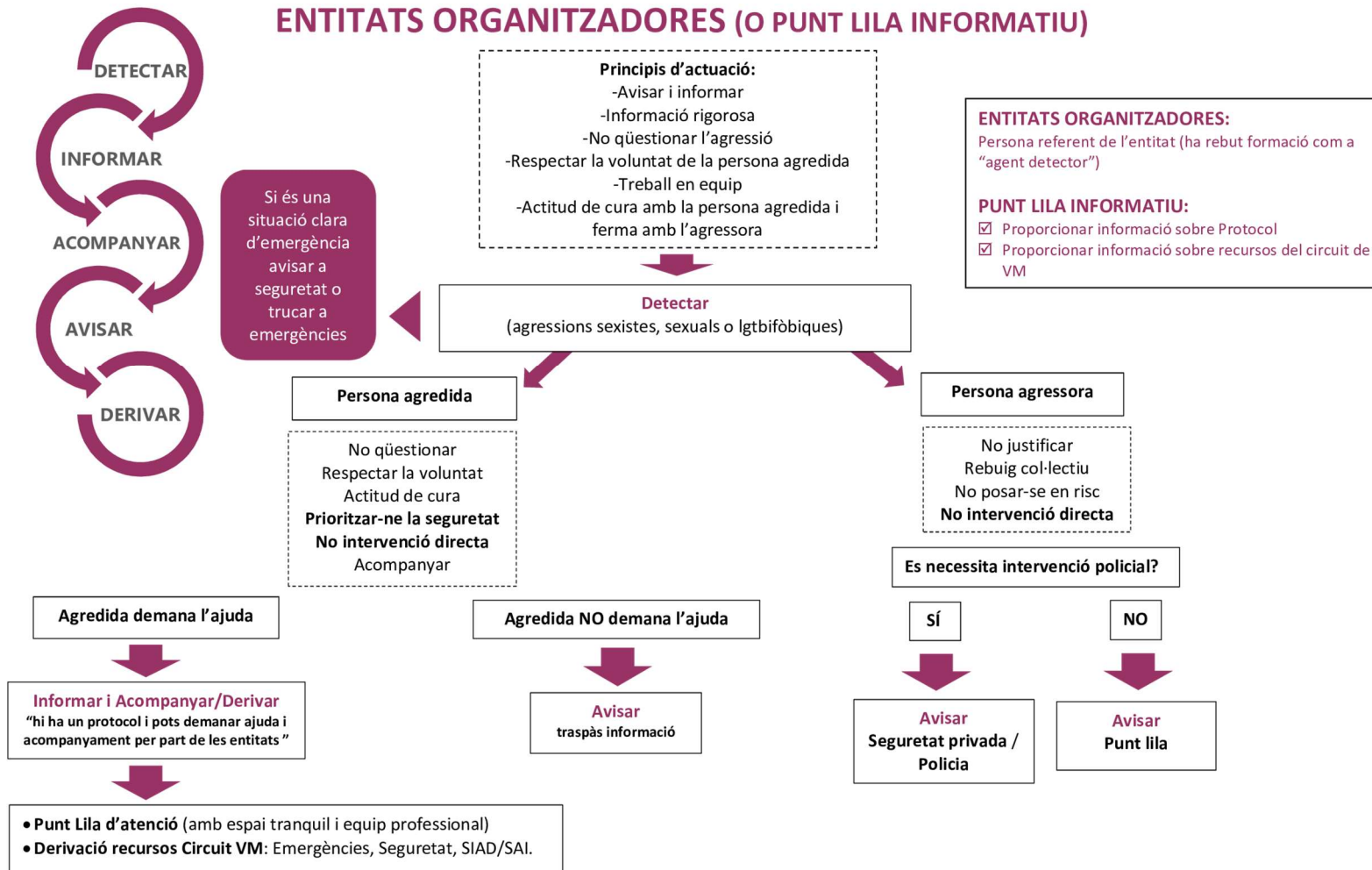
5.7 Circuits d'actuació i serveis d'atenció

RESUM DEL CIRCUIT PREVIST AL PROTOCOL ALS ÀMBITS DE LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ, ACTUACIÓ I RECUPERACIÓ

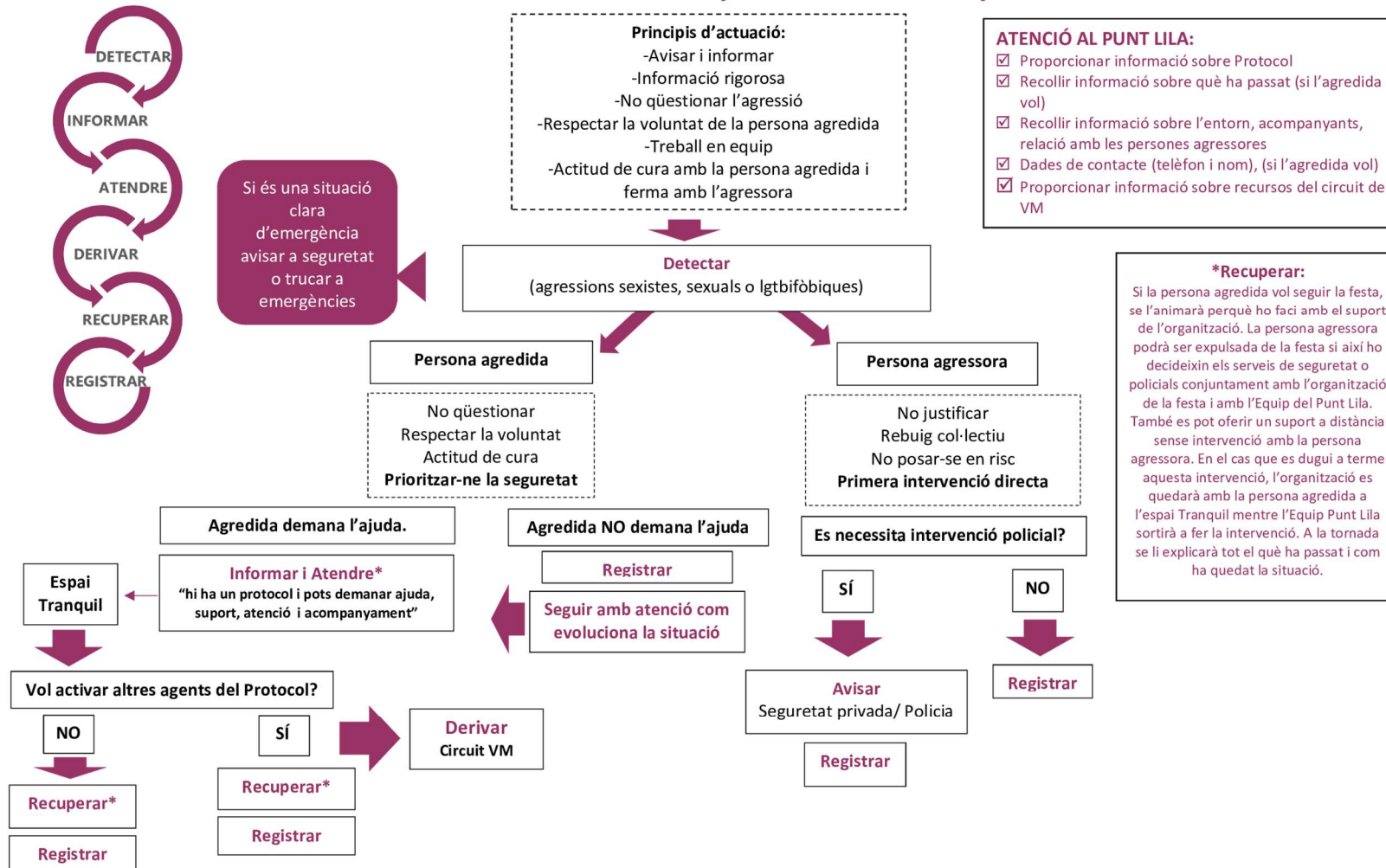
ACCIONS I RECURSOS								
PREVENCIÓ	Campanya Comunicativa Per donar a conèixer el Protocol	Campanya de sensibilització i prevenció vers les violències sexuals	Formacions (obligatòries i voluntàries)	Punt Lila (Prevenió, detecció, atenció i recuperació)	Adhesió entitats de festes	Requisits de contractació	Programació i espais amb perspectiva de gènere	Adhesió al Protocol de la Generalitat
TIPUS DE VIOLÈNCIES SEXUALS (existeixen més tipologies que també poden ser detectades)								
DETECCIÓ	Mirades sexuades no desitjades i continuades 	Comentaris masculistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbic 	Invasió continuada de l'espai vital 	Tocaments puntuals o continus no desitjats 	Acorralaments impediments per moure's lliurement 	Violació amb intimidació i/o amb violència física 		
ACTUACIÓ	PRINCIPIS D'ACTUACIÓ				PASSOS A SEGUIR			
	<p>1 AVISAR I INFORMAR. Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació al punt d'entrada de situacions marcat per la festa (Punt Lila).</p> <p>2 INFORMACIÓ RIGUROSA. La informació ha d'arribar de primera mà abans de iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat de les persones implicades i explicar l'existència el Protocol i del recursos disponibles.</p> <p>3 NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ. Es recull la informació i es traspassa sense fer un judici sobre l'agressió.</p> <p>4 RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA. Es traslladarà tota la informació necessària la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc de integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat.</p> <p>5 TREBALL EN EQUIP. Ha d'haver-hi una resposta coordinada i amb equip de totes les situacions detectades.</p> <p>6 ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA. De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig, però dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.</p>				<p>Població </p> <p>Entitats organització </p> <p>Equip Punt Lila d'atenció </p> <p></p>			
RECUPERACIÓ	PRINCIPIS DE RECUPERACIÓ		RECURSOS ESPECÍFICS PROTOCOL		SERVEIS D'ATENCIÓ OFICIALS		ALTRES ENTITATS O GRUPS DE SUPORT COMUNITARI	
	Que la persona agredida pugui seguir a la festa , si així ho vol. Actitud col·lectiva de rebuig a les agressions. Traslladar tota la informació sobre recursos especialitzats d'atenció i recuperació del circuit de VM. Agafar contacte i trucar l'endemà si es creu convenient.		<p>Full informatiu sobre agressions sexuals</p> <p>Registre de les situacions succeïdes</p> <p>Equip del Punt Lila</p> <p>Comunicat Ajuntament/Consell Comarcal</p> <p>Circuit local de violència masculista</p>		<p>SIAD i SAI 973 500 707</p> <p>SIE 973 246 507</p> <p>Urgències mèdiques CAP Tàrraga (973 310 852)</p> <p>Bellpuig (973 337 157) Agramunt (973 390 635)</p> <p>Urgències Hospital Arnau Vilanova 973 705 322</p> <p>Mossos Esquadra 112 / 973 701 650</p> <p>Atenció 24h Violència masculista 900 900 120</p>		<p>Assemblea Feminista La Guilla assembleafeministalaguilla@gmail.com</p> <p>Associació Lika lika@associaciolika.org</p> <p>Associació Antisida de Lleida consulta@antisidalleida.org</p> <p>Colors de Ponent colorsdeponent@colorsdeponent.cat</p>	

CIRCUITS ESPECÍFICS SEGONS ELS DIFERENTS ACTORS VINCULATS AL PROTOCOL

PUNT LILA D'ATENCIÓ (PROFESSIONALS)

5.7.1 Circuit de suport en cas d'agressió lgtbifòbica

Les premisses d'aquest apartat són de suport al circuit marc que ja està contemplat. Quan es detectin situacions **d'agressions a persones per causa de lgtbifòbia**, es seguirà el procediment explicat amb anterioritat i es tindrà en compte també aquest suport explicat a continuació:

Supòsit 1. **Insults en contextos de festes.**

- ☑ Donar coneixement de l'agressió al Punt Lila o el punt d'entrada de casos determinat. És a dir, que la persona s'adreci (o si es detecta) i expliqui la situació i, en tot cas, se la protegeixi, d'entrada.
- ☑ Recollir tota la informació (descripció del succés, testimonis, etc.) i si la persona ho decideix, **donar coneixement al SAI** corresponent, perquè faci arribar la incidència/denúncia a l'Àrea de la Generalitat de Catalunya per tal de procedir. És molt important que faci una bona descripció, reculli el màxim d'informació i busqui testimonis²⁹.
- ☑ Si no hi ha Punt Lila o la persona Referent del Protocol tampoc hi és, també es poden adreçar als **Cossos Policials** en base a **l'Article 11 de la Llei 11/2014** –Deure d'Intervenció–

Quan es detectin situacions d'agressions per causa lgtbifòbica es seguirà el procediment explicat amb anterioritat i es tindrà en compte també aquest suport.

*Els **professionals** a què fa referència l'article 10, si tenen coneixement d'una situació de risc o tenen una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, tenen el **deure de comunicar-ho** als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent. Als efectes del que estableix l'apartat 1, s'ha d'elaborar un Protocol específic d'actuació. El Protocol deure d'Intervenció també subratlla que cal **garantir la confidencialitat** de les dades de caràcter personal (...)*

La **Policia** aquí té una doble tasca, protegir a la persona assetjada, ajudar a recollir tota la informació, identificar la persona agressora i, posteriorment, **comunicar-ho al SAI comarcal**. O bé, amb tota la documentació recollida presentar-se al SAI comarcal per fer arribar la incidència/denúncia al SAI Central.

Supòsit 2. **Insults, amenaces (delictes d'odi) i agressió física**

- > Ídem supòsit 1.
- > Trucar al 112: Emergències Mossos d'Esquadra o l'OAC de la Comissaria més propera (al·legant Delictes d'Odi). Servei 24h els 365 dies de l'any³⁰.
- > Paral·lelament caldrà tenir un Informe Mèdic d'Agresions: adreçar-se a un Centre d'Urgències i demanar atenció i l'Informe Mèdic corresponent. També ens podem adreçar, en cas de violència verbal, a urgències psiquiàtriques.
- > SAI comarcal + fer-ho arribar al SAI Central –Generalitat de Catalunya– i que procedeixi.

²⁹ http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/lgtbi/denuncies-fets-homofobs/

³⁰ <http://mossos.gencat.cat/ca/prevencio/odidiscriminacio/>

5.8 Pla d'actuació: accions previstes a desenvolupar

Introducció

El Pla d'actuació inclou totes aquelles accions previstes a desenvolupar en el marc del Protocol. Aquest està endreçat en dos blocs: el **primer** són les **accions prioritàries** en el **marc del Protocol**. Dins d'aquest bloc **també s'encabeixen els compromisos inicials**, que són els definits a l'apartat 5.2 del present document.

Les Àrees d'Igualtat i Joventut del Consell Comarcal, conjuntament amb l'equip de govern, són les encarregades de concretar la **planificació** i la **implementació** de les mateixes. Un cop formalitzat el **Grup de Seguiment**, serà aquest grup el que valorarà i proposarà les **accions a seguir implementant**, incorporant millores i noves accions que pugin sorgir arran de les necessitats detectades.

El **segon bloc** són **accions complementàries** que tenen una visió més **transversal** del Protocol, implicant activament a diferents àmbits de l'administració. Aquestes són les accions que hauran d'implementar els **Ajuntaments** que s'adhereixin al Protocol, sempre en coordinació amb la Referent tècnica del Protocol i tenint en compte les especificats de cada municipi.

Cal ressaltar que totes les accions definides al present document són fruit del procés d'elaboració del Protocol. També que han sorgit més propostes d'accions aquí no definides per qüestions de prioritat i possibilitat, però que s'adjunten a l'annex com a **accions recomanades** per tal que el Grup de Seguiment pugui tenir-les en compte en futures revisions i millores del Pla d'actuació.

El Pla d'actuació té dos blocs: les accions prioritàries del Protocol i les accions complementàries.

Les accions definides al present document són fruit del procés d'elaboració del Protocol.

Llegenda

Núm. Número d'identificació de l'Acció.

Eix. Eixos estratègics segons la Llei 5/2008. Prevenció (P), Detecció (D), Atenció (A), Recuperació (R).

Acció. Títol de l'acció.

Descripció. Resum de l'acció a desenvolupar.

Àrea. Àrea del Consell Comarcal responsable a desenvolupar, planificar, pressupostar i implementar l'acció. En les accions complementàries correspon a la coordinació entre les diferents àrees dels Ajuntaments adherits.

Prioritat. Nivell de prioritat acordat: (1) Prioritat Alta (2) Prioritat Mitja (3) Prioritat Baixa.

CD. Relació amb el número de Conclusió de la Diagnosi en el marc d'elaboració del Protocol.

LLISTAT D'ACCIONS DEL PROTOCOL						
Núm.	Eix	Acció	Descripció	Àrea	Prioritat	CD
A1	P, D, A, R	Compromisos inicials	Assegurar la implementació de les accions i compromisos inicials establerts al present Protocol.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	1, 2, 4, 5, 6, 11, 14, 15, 26, 29, 30, 32, 37, 40
A2	P, D	Difusió Protocol	Difusió i promoció de l'adhesió al manifest del Protocol entre el màxim nombre d'agents socials de la comarca.	Àrea de joventut, àrea d'igualtat i àrea de comunicació	1	1, 2, 4, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 19, 29, 30, 32, 37, 40
A3	P, D	Promoció adhesió Protocol	Promoció de l'adhesió al Protocol entre les entitats, bars i locals d'oci de la comarca.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 19, 29, 30, 32, 37, 40
A4	P, D, A, R	Tècnica suport Igualtat	Incorporació i contractació d'una figura tècnica permanent de suport en l'àmbit d'igualtat. Figura vinculada a la de referent del protocol i amb funcions d'informació, assessorament i sensibilització en matèria d'igualtat de gènere.	Àrea d'igualtat <i>Subjecta a subvenció</i>	2	4, 5, 11, 13, 14, 15, 18, 27, 30, 31
A5	P, D, A, R	Segell de qualitat	Creació d'un segell de qualitat o distintiu per als locals privats adherits al Protocol i que hagin rebut formació.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat <i>Subjecta a subvenció</i>	3	4, 5, 7, 11, 13, 14, 15, 19, 30, 40
A6	P, D, A, R	Reunions prèvies i posteriors	Programar reunions prèvies i posteriors a les festes populars amb els diversos agents implicats en l'abordatge de les violències sexuals en espais d'oci nocturn per tal d'acordar una estratègia conjunta, definir el paper de tothom i avaluar les actuacions dutes a terme.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 19, 29, 30, 37, 40
A7	P, D, A, R	Mancomunar partides igualtat	Proposta als Ajuntaments de mancomunar part dels diners destinats a les partides d'igualtat locals perquè siguin gestionades pel Consell Comarcal.	Àrea d'igualtat	2	3, 4, 5, 11, 29, 30, 33
A8	P, D	Tallers masculinitats	Realitzar tallers sobre desconstrucció de la masculinitat tradicional per a la població en general.	Àrea de joventut	1	4, 11, 12, 13, 15, 16, 20, 27, 30, 40
A9	P, D	Formació personal CCU i Ajuntaments	Realitzar formació sobre perspectiva de gènere, violències sexuals i espais públics dirigida a personal tècnic, polític i administratiu dels Ajuntaments i del Consell Comarcal.	Àrea de joventut	1	2, 4, 5, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 29, 30, 32, 37, 40
A10	P	Formació àmbits cultura i festes	Realitzar formació específica sobre programació d'esdeveniments amb perspectiva de gènere al personal polític i tècnic dels Ajuntaments i el Consell comarcal associat als àmbits de cultura i festes.	Àrea de joventut	2	2, 4, 8, 11, 13, 15, 19, 21, 22, 30, 32, 35, 40

A11	P	Guia bones pràctiques	Adaptació, ampliació i difusió de la guia de "bones pràctiques" per programar actes amb perspectiva de gènere, inclusivament i sense estereotips sexistes entre els ajuntaments i entitats a mode d'assessorament en la programació d'esdeveniments.	Àrea d'igualtat <i>Subjecta a subvenció</i>	1	1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 27, 30, 36, 40
A12	P	Formació Comunicació	Formació i/o assessorament a personal tècnic de l'àrea de comunicació dels Ajuntaments i Consell Comarcal en comunicació inclusiva i no sexista.	Àrea de comunicació	3	4, 8, 11, 13, 32, 40
A13	P	Formació Urbanisme	Formació a personal tècnic d'urbanisme sobre incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny d'espais públics.	Àrea de serveis tècnics	2	2, 4, 8, 11, 15, 20, 21, 22, 23, 30, 32, 40
A14	P	Sensibilització famílies	Oferir tallers específics i proporcionar material de sensibilització en matèria de gènere, coeducació i visibilitat LGTBIQ+ a les famílies a través de les aplicacions dels centres educatius.	Àrea d'igualtat i àrea d'educació	2	4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 27, 30, 31, 38, 39, 40
A15	P, D	Tallers centres educatius	Oferir tallers específics sobre educació sexual amb perspectiva de gènere, prevenció de violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques per a l'alumnat del cicle superior de primària i de secundària.	Àrea d'igualtat i àrea de joventut	1	4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 30, 38, 39, 40
A16	P	Difusió serveis d'atenció	Ampliar la difusió del SIAD i del SAI entre l'alumnat dels instituts com a recursos de la comarca.	Àrea d'igualtat	1	4, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 30, 31, 38,
A17	P	Llistat cançons no sexistes	Crear un llistat de cançons no sexistes i repartir-lo entre les entitats del territori que organitzen i participen d'esdeveniments.	Àrea de joventut	3	1, 2, 4, 11, 13, 15, 19, 40
A18	P, D, A, R	Intervenció nous espais oci	Valoració de possibles intervencions en els nous espais d'oci sorgits arran de les restriccions per la COVID.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	4, 5, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 30, 40

LLISTAT D'ACCIONS COMPLEMENTÀRIES			ÀREA	Coordinació entre les diferents àrees de cada Ajuntament		
Núm.	Eix	Acció	Descripció	Àrea CCU en coordinació	Prioritat	CD
A19	P, D, A, R	Requisits personal contractat	Formalitzar com a requisit obligatori que el personal i empreses contractades per festes s'adequaran al Protocol, als seus principis i a les actuacions que se'n derivin.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	4, 5, 6, 9, 13, 14, 15, 19, 30, 35, 40
A20	P, D, A, R	Reunions prèvies i posteriors	Programar reunions prèvies i posteriors a les festes populars amb els diversos agents implicats en l'abordatge de les violències sexuals en espais d'oci nocturn per tal d'acordar una estratègia conjunta, definir el paper de tothom i avaluar les actuacions dutes a terme.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 19, 29, 30, 37, 40
A21	P	Subvencions entitats	Creació d'una línia de subvencions per a les entitats que introdueixin la perspectiva de gènere als esdeveniments que organitzen.	<i>Subjecta a subvenció</i>	2	1, 2, 4, 6, 10, 11, 15, 19, 30, 32, 34, 40
A22	P	Millora enllumenat públic	Estudi de la millora de l'enllumenat públic en les zones identificades a la diagnosi com a poc il·luminades.	Àrea serveis tècnics, àrea d'igualtat i àrea de joventut (CC)	2	4, 15, 20, 21, 22, 23, 30, 32
A23	P, D, A, R	Planificació dispositius de suport	Planificar i implementar els dispositius de suport al Protocol segons els graus d'implementació definits.	Àrea de joventut i àrea d'igualtat	1	2, 4, 5, 11, 13, 14, 15, 16, 19, 29, 30, 32, 40

5.8.1 Campanya de sensibilització

Una de les accions del Pla d'actuació és la realització d'una **Campanya de sensibilització pròpia** realitzada des del Consell Comarcal de l'Urgell. Aquesta s'ha començat a elaborar conjuntament amb la Comissió Participativa durant el procés d'elaboració del Protocol.

El **Grup de Seguiment** del Protocol serà l'encarregat de continuar amb la definició d'aquesta i de determinar els recursos i materials que s'utilitzaran a cada festa on s'implementi el Protocol.

Es recomana que la campanya consti dels següents recursos:

- > Una **imatge específica per la campanya**.
- > Ús d'un **eslògan** de campanya amb un missatge principal ja existent i el disseny de **missatges específics**³¹ en funció de temàtiques o espai de festa.
- > Difusió del **manifest**³² per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques.
- > Difusió d'un **fulletó informatiu resum** (díptic, tríptic, etc.) sobre el Protocol, els passos a seguir i el Circuit.
- > **Impressió del Protocol** amb un format més divulgatiu.
- > Altres **materials de suport** que decideixi elaborar el Grup de Seguiment (vídeos, cartells, lones, gots, polseres, banderoles, bosses, samarretes, etc.).

Altres propostes i recomanacions referents a la campanya preventiva que han sorgit del procés d'elaboració del Protocol són les següents:

- > Utilitzar **dades clau** de la Diagnosi realitzada per tal de combatre la percepció que les violències sexuals als pobles són puntuals i per visibilitzar que es tracta d'una **violència estructural**.
- > Tenir en compte les principals **conclusions** de la **Diagnosi** per focalitzar les temàtiques de la campanya.
- > **Segmentar** la campanya segons el tipus de **públic**. Adaptar el to i els missatges, canals, imatges i format segons persones destinatàries.
- > Promoure campanyes visuals amb col·laboracions i **dissenys d'artistes femenines** de la comarca.
- > Difusió de **material preventiu específic** als **bars** i locals d'oci privats (missatges als sucres, vasos de vidre, tovallons, etc.)

Campanyes de suport

- 👉 *La prevenció de la violència masclista a l'oci nocturn*. Recull de campanyes de la Generalitat Catalunya³³.
- 👉 "El sexismo también sale de fiesta" i #EsViolenciaSexual de l'Observatori Noctàmbul@s.
- 👉 "Jo miro la Festa amb respecte, i tu?" del Consell Comarcal del Garraf.
- 👉 "Respecta'm" de l'Ajuntament de Tarragona.
- 👉 "Por unas fiestas libres de agresiones sexistas" de l'Ajuntament de Pamplona.
- 👉 "Cortando con la violencia sexual" de la Federación de Mujeres Progresistas.

³¹ A l'annex I (fitxa 3) queda recollida la proposta de missatges per a la Campanya.

³² A l'Annex I (fitxa 1) queda recollit el manifest unitari aprovat en el marc d'elaboració d'aquest Protocol.

³³ (AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA, 2017)

5.9 Seguiment i avaluació del Protocol

En aquest apartat s'inclou la informació relativa al Grup de Seguiment, grup de treball a través del qual s'anirà avaluant el present Protocol. També es proposen algunes eines per al seguiment i avaluació del Pla d'actuació.

5.9.1 Grup de seguiment

Tot seguit es descriuen les funcions i elements organitzatius del Grup de Seguiment del Protocol.

Objectius

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és el de **vetllar per una bona implementació i millora del Protocol**. Els objectius específics són els següents:

- > Promoure una **implementació qualitativa** del Protocol a cada festa on s'hagi d'aplicar.
- > Fer el **seguiment** de la implementació de les accions obligatòries i complementàries del Protocol i Pla d'actuació.
- > **Adaptar** el Protocol marc a les especificitats de cada festa.
- > **Coordinar** les tasques prèvies, durant i posteriors que s'hagin de fer per implementar el Protocol.
- > Vetllar per incorporar la **perspectiva de gènere i la transversalitat** en els diferents àmbits d'actuació del Protocol.
- > **Valorar, avaluar i millorar** el Protocol marc.
- > Vetllar pel **Registre** de les situacions detectades de violències sexuals durant les festes populars.

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és el de vetllar per una bona implementació i millora del Protocol.

El Grup de Seguiment estarà liderat per la Referent Tècnica del Protocol.

Actors, rols i responsabilitats

El Grup de Seguiment estarà liderat per la **Tècnica Referent del Protocol**. Les funcions i tasques³⁴ que aquesta figura haurà de realitzar són les següents:

- > Coordinar i programar les trobades del **Grup de Seguiment**.
- > Traspassar la **informació i coordinar-se** amb les Referents locals.
- > Vetllar perquè els **materials i recursos** necessaris que s'han d'implementar a cada festa estiguin disponibles i es posin als llocs adequats (materials de campanya, etc.).
- > Vetllar perquè el Protocol i els **passos a seguir** s'implementin adequadament durant les festes populars.
- > Escoltar i traspassar les valoracions i **propostes de millora** que aportin les administracions locals i entitats a l'equip de govern del Consell Comarcal.
- > En quant als **Documents de Registre d'agressions**³⁵, la referent tècnica haurà de centralitzar tota la informació rebuda de les Referents locals.

Hi haurà comunicació i coordinació permanent entre la Tècnica Referent del Protocol i les Referents locals.

³⁴ Hi haurà una comunicació i coordinació permanent entre la Tècnica Referent del Protocol i les Referents locals.

³⁵ A l'Annex del Protocol hi ha disponible un model de Document de Registre d'agressions, així com un document d'autorització de cessió de dades per a les persones ateses.

Es recomana que en el Grup de Seguiment hi participin també:

- > Tècnics/es de Joventut, Igualtat, Cultura... del Consell Comarcal.
- > Cossos de Seguretat.
- > Persones que han participat al Grup Motor del procés d'elaboració del Protocol.
- > Altres actors i agents que es consideri convenient.

Previ a la reunió de seguiment, la Referent tècnica del Protocol podrà convocar a les entitats i persones que han format part de la **Comissió Participativa** del procés d'elaboració del Protocol, així com entitats i persones vinculades a l'organització de festes populars per avaluar el nivell d'implementació del protocol i fer propostes de millora. Fins i tot es podrà valorar que les persones integrants a la Comissió Participativa formin part del Grup de Seguiment del Protocol.

S'haurà de reunir mínim un cop a l'any i podrà convocar-se més vegades si la Tècnica Referent del Protocol i l'equip de govern ho consideren oportú.

Cal tenir en compte que l'objectiu d'aquest grup és que sigui operatiu, pel que **la seva configuració ha de complementar-se amb la d'altres grups de treball ja existents** a la comarca per tal de no duplicar processos ni sobrecarregar equips tècnics. Així, el Grup de Seguiment haurà de coordinar-se amb el grup de treball i seguiment del **circuit de violències masclistes del territori**, essent recomanable que com a mínim una persona que integri aquest grup formi part alhora del Grup de Seguiment del *Protocol d'abordatge de les violències sexuals als espais públics d'oci*.

Tot i que en el marc d'aquest Protocol no s'ha previst que la **Referent local** de cada Ajuntament formi part del Grup de Seguiment, aquesta tindrà una sèrie de funcions i tasques assignades per implementar el Protocol al seu municipi, que són les següents:

- > Decidir la **contractació del personal** o de les entitats que implementin els **Punts liles d'atenció** (amb un equip professional amb la formació especialitzada adequada).
- > Responsabilitzar-se dels **Documents de Registre d'agressions**³⁶.
- > Traspasar la **informació** i **coordinar-se** amb la Referent tècnica del Protocol.
- > Vetllar perquè els **materials i recursos** necessaris que s'han d'implementar a cada festa del municipi que representa estiguin disponibles i es posin als llocs adequats (materials de campanya, Punt lila, plafó informatiu, etc.).
- > Traspasar la informació a les entitats organitzadores, a personal contractat i seguretat sobre el Protocol i sobre les **formacions** obligatòries.
- > Vetllar perquè el Protocol i els **passos a seguir** s'implementin adequadament durant les festes populars del municipi al que representa.

Convocatòries

El Grup de Seguiment s'haurà de reunir **mínim un cop a l'any** i podrà convocar-se més vegades si l'Àrea d'Igualtat, l'Àrea de Joventut del Consell Comarcal i la Tècnica Referent del Protocol ho consideren oportú. Es valorarà realitzar una reunió al final de

³⁶ A l'Annex del Protocol hi ha disponible un model de Document de Registre d'agressions, així com un document d'autorització de cessió de dades per a les persones ateses.

l'any per avaluar el grau de desplegament del Protocol i una a l'inici de l'any per dissenyar noves accions i propostes.

La trobada s'haurà de convocar amb prou temps per fer una **valoració** sobre les accions del Protocol implementades durant les festes passades i per desenvolupar les **accions de millora** per les següents. És recomanable que aquesta trobada sigui a **principis de cada any**.

Si es dona algun cas d'agressió sexual durant festes on s'implementa el Protocol i es considera que cal fer públic un posicionament del Consell Comarcal o l'Ajuntament en qüestió, les responsables tècniques i polítiques del Protocol valoraran si és necessari fer una **convocatòria extraordinària**.

5.9.2 Indicadors de seguiment i avaluació

Tot i que l'avaluació del Protocol és un procés constant que tindrà en compte criteris qualitius com les reunions de coordinació i les posteriors a les festes, gran part d'aquesta avaluació es centrarà en mesurar de manera objectiva les actuacions concretes establertes al Pla d'actuació. Així, per tal de realitzar el seguiment i avaluació del Pla d'actuació és recomanable establir una sèrie d'indicadors o estàndards que permetin mesurar tant l'evolució d'un resultat o procés com la implementació d'accions concretes.

En aquest sentit, és convenient que una de les primeres tasques del Grup de Seguiment sigui **determinar uns indicadors de seguiment** de les accions a implementar, per tal de facilitar la tasca interna d'avaluació i que aquesta sigui rigorosa.

A l'Annex I del Protocol (Fitxa 12) es pot consultar una taula d'exemple per realitzar el seguiment del Pla d'actuació.

6 BIBLIOGRAFIA

- AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA. (2017). *La prevenció de la violència masclista a l'oci nocturn. Recull de Campanyes*. Barcelona: GENERALITAT DE CATALUNYA. Consultat el 2018 a http://hemerotecadrogues.cat/docs/prevencio_de_violencies_masclistes_en_oci_nocturn.pdf
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2017). *Protocol d'actuació estand Barcelona antimasclista La Lali Jove*. Barcelona.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2018). *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Consultat el 2019 a http://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/protocol_oci_nocturn_cat.pdf
- AYUNTAMIENTO DE VITORIA-GASTEIZ. (2016). *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos*. Vitoria-Gasteiz.
- BARJOLA, N. (2018). *Microfísica sexista del poder. El caso Alcàsser y la construcción del terror sexual*. Barcelona: Virus.
- BRUGUER, J. (2017). *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal*.
- BUTLER, J. (2007). *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona: Paidós.
- CAL TEMERARI. (2016). *Protocol contra les agressions masclistes Quinto de Nadal i Cap d'any*. Sant Cugat del Vallès.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2012). *Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències*. Barcelona: SPOTT, Àrea d'Atenció a les Persones, Diputació de Barcelona. Consultat el 2018 a <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/52508.pdf>
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2018). *Guia per a l'elaboració de protocols davants les violències sexuals ens espais públics d'oci*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Consultat el 2019 a <https://www1.diba.cat/lIlibreria/pdf/60917.pdf>
- DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT. (2013). *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista*. Barcelona: Departament de benestar Social i família, Generalitat de Catalunya. Consultat el 2018 a www.jove.cat/protocolviolenciajove
- FEDERICI, S. (2004). *Calibán y la bruja. Mujeres, cuerpo y acumulación originaria*. Madrid: Traficantes de sueños.
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT;. (2014). *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno*. Consultat el 2018 a <http://www.drogasgenero.info/noctambulass/informes/>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). *Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya. Consultat el 2018 a <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2016). *LLEI 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2019). *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci*. Barcelona: Departament d'Interior. Consultat el 2019 a <https://govern.cat/govern/docs/2019/01/30/13/29/537d407d-0d85-4529-a2dd-553f08b02a7f.pdf>
- GIDDENS, A. (1991). *Sociologia*. Madrid: Alianza Editorial.
- JAYME, M., & SAU, V. (1996). *Psicología diferencial del sexo y el género*. Barcelona: Icaria.
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. (2015). *Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015*. Madrid: Publicaciones oficiales. Recollit de

http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf

OBSERVATORIO NOCTAMBUL@S. (2018). *5o Informe anual 2017-2018*. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat.

PARÉS, M., & MARCH, H. (2012). *Guia per avaluar processos participatius*. Barcelona: Departament de Governació i Relacions Institucionals. Consultat el 2018 a http://governobert.gencat.cat/web/.content/30_ParticipacioCiutadana/04_Difusio_i_recerca/guies_breus_de_participacio_ciutadana/Guia_per_avaluar_processos_participatius/3-guia_avaluar.pdf

PÉREZ OROZCO, A. (2014). *Subversión feminista de la economía. Aportes para un debate sobre el conflicto capital-vida*. Madrid: Traficantes de sueños.

POBLE SEC FEMINISTA. (2015). *Protocol d'actuació contra les agressions sexistes Festes Mjors del Poble Sec*. Barcelona.

PUNT 6, Col·lectiu. (2017). *Entorns habitables*. Barcelona: Col·lectiu Punt 6. Consultat el 2018 a https://issuu.com/punt6/docs/entorns_habitables_cat_final

TOLEDO, P., & PINEDA, M. (2016). *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1. Marc conceptual sobre les violències sexuals*. Grup de Recerca Antígona i Creació Positiva.

7 ANNEX (I)

> *Materials de suport al Protocol*

Fitxa 1. Manifest del Protocol

El manifest del Protocol s'haurà de llegir o difondre en el marc de les festes populars on el Grup de Seguiment hagi acordat fer-ho (segons el quadre de nivell d'implementació del Protocol). Les entitats adherides al Protocol hauran de signar el manifest.

“Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques”

La violència masclista contra les dones i les violències contra les persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Trans i Intersexuals, són una greu vulneració dels drets humans de les persones. Aquestes violències es basen en desigualtats de gènere, en relacions de poder masclistes i cal afrontar-les amb total contundència. Malauradament, els espais d'oci nocturn i festius són contextos on les violències sexuals cap a les dones i cap a persones LGTBIQ+ es manifesten amb més impunitat i normalització.

No volem que els espais d'oci de l'Urgell gaudeixin d'aquesta impunitat. Volem afrontar la problemàtica de cara, fent visible els comportaments masclistes i lgtbifòbics mes normalitzats i quotidians per donar-hi resposta.

No podem permetre que el cos de la dona s'utilitzi com a objecte sexual, no podem permetre que se les culpi de les agressions que pateixen, no podem permetre que es justifiquin agressions a través de les drogues, no podem permetre els comentaris sexuals no desitjats, no podem permetre els tocaments no desitjats, no podem permetre les mirades desagradables i constants, no podem permetre els assetjaments i abusos sexuals, no podem permetre les violacions amb i sense força violència física. No podem permetre que les dones i persones LGTBIQ+ vagin amb por pel carrer de nit. En definitiva, no podem tolerar que hi hagi persones que visquin la festa amb por i falta de llibertat.

Per aquest motiu i perquè ens estimem les festes populars i els espais d'oci. Perquè volem gaudir de la festa amb llibertat, perquè volem una societat lliure de masclisme, sexisme i lgtbifòbia, hem de generar espais de cura, espais on les agressions sexistes i sexuals no es tolerin i on totes les persones que construïm la festa, estiguem al cas, actuem i ens posicionem perquè això no succeeixi.

Per unes festes lliures de violències sexuals i lgtbifòbiques.

Fitxa 2. Llistat de festes populars i esdeveniments de l'Urgell

Aquí es mostra el llistat d'esdeveniments i festes populars de la comarca en les quals es preveu l'implementació dels recursos i dispositius del present Protocol.

Festes d'àmbit comarcal:

FEBRER - MARÇ
CARNESTOLTES

MAIG
D-VINS (Agramunt)

JUNY
FIRA DE LA CERVESA ARTESANA (Tàrraga)

JUNY - JULIOL
FESTA JOVE DE L'URGELL

JULIOL
PAUPATERRES

SETEMBRE
FIRA DEL TEATRE³⁷ (Tàrraga)

OCTUBRE
FESTA DE LA VEREMA I EL VI (Verdú)
FIRA DEL TORRÓ I XOCOLATA A LA PEDRA (Agramunt)

DESEMBRE
FESTES DE NADAL

Festes majors d'àmbit local:

GENER
Guimerà

MAIG
Tornabous

JULIOL
Belianes
Castellserà
La Fuliola
Nalec

AGOST
Agramunt
Ciutadilla
Maldà
Els Omells de na Gaia
Preixana

SETEMBRE
Anglesola
Bellpuig
Puigverd d'Agramunt
Vallbona de les Monges
Verdú
Vilagrassa

OCTUBRE
Ossó de Sió
Tornabous

NOVEMBRE
Sant Martí de Maldà

³⁷ En aquells esdeveniments o festes que siguin competència de l'Ajuntament de Tàrraga no es preveu la implementació del present Protocol.

Fitxa 3: Missatges de campanya

El marc general de la campanya és la **prevenció de les conductes sexistes a l'Urgell** i una de les temàtiques és l'**abordatge de les violències sexuals als espais festius**. Dins d'aquesta, es defineixen un seguit de missatges que han estat escollits en funció dels resultats de la Diagnosi i de les propostes sorgides als tres grups de treball del Protocol.

Els missatges que s'han definit són una **orientació** per la millora i el disseny de la Campanya. Poden ser modificats en funció del criteris tècnics i polítics que creguin convenient les Àrees responsables, conjuntament amb el Grup de Seguiment.

MISSATGE CENTRAL DE CAMPANYA		
Posició del missatges	Descripció	Llocs on s'han de posar
Complementari superior	Ei! Si no em respectes m'estàs agredint	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	L'URGELL LLIURE DE VIOLÈNCIES SEXUALS I LGTBIFÒBIQUES	
Complementari inferior	Des-fes-te del masclisme	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Voluntat del territori de promoure espais lliures de violències sexuals i de denunciar tot tipus d'agressions, en especial les sexuals i lgtbifòbiques. Centrar la mirada en la corresponsabilitat, assenyalar la responsabilitat individual de cadascú i promoure el respecte.	

MISSATGE ESPECÍFIC 1

Posició del missatges	Descripció	Llocs on s'han de posar
Complementari superior	Noi, la borratxera no t'exculpa Noia, la borratxera no et culpa	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	L'ALCOHOL NO ÉS EXCUSA	
Complementari inferior	Des-fes-te del masclisme	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Trencar la justificació de les agressions a través de l'alcohol i posar el focus en l'agressor. Desmentir l'imaginari masclista en el que quan es produeix una agressió, el consum d'alcohol actua com a atenuant cap a l'home agressor i com agreujant cap a la dona agredida.	

MISSATGE ESPECÍFIC 2

Complementari superior	Li atraus? Mostra entusiasme? És continuat? T'ho ha dit verbalment?	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	NOMÉS SÍ ÉS SÍ	

Complementari inferior	No normalitzis l'assetjament	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Centrar la mirada en aprendre a entendre el desig de l'altra persona i no tan en esperar el consentiment. Promoure la visió d'un consentiment afirmatiu i actiu.	

MISSATGE ESPECÍFIC 3

Complementari superior	T'ha demanat la teva opinió sobre el seu cos? T'ha dit que no i insisteixes? T'apropes massa a algú sense el seu permís? L'estàs mirant tota l'estona encara que no hakis rebut interès?	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	NO ÉS LLIGAR, ÉS ASSETJAR	
Complementari inferior	Des-fes-te del masclisme	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Denúncia dels comportaments masclistes més normalitzats com a falses formes de lligar. Interpel·lar als homes que pensen que aquests rituals formen part de conductes per lligar i en canvi són agressions.	

MISSATGE ESPECÍFIC 4

Complementari superior	Les digui qui les digui	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	SI LES BROMES FAN MAL, NO SÓN BROMES	
Complementari inferior	Des-fes-te del masclisme	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Visibilitzar i denunciar l'ús de violències més normalitzades com les bromes masclistes o per causa lgtbifòbica. Promoure un posicionament actiu en contra d'aquest tipus de comentaris.	

MISSATGE ESPECÍFIC 5

Complementari superior	Qui agradeix ets tu	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	NO ÉS EL MEU COS, ÉS LA TEVA MIRADA	
Complementari inferior	Respecta'm	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Trencar amb la justificació patriarcal que les violències sexuals són provocades per la vestimenta de les dones i posar el focus en els agressors i les violències que exerceixen.	

MISSATGE ESPECÍFIC 6

Complementari superior	Jo trio com em vesteixo i amb qui em desvesteixo	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	L'URGELL ÉS DIVERS	
Complementari inferior	Per una festa lliure d'agressions lgtbifòbiques	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	

Justificació no visual	Missatge inclusiu cap al col·lectiu LGTBIQ+. Suport a la diversitat d'expressió i identitat de gènere i a la diversitat de desig o orientació sexual.	
MISSATGE ESPECÍFIC 7		
Complementari superior	Perquè NO és NO, vivim la festa sense agressions	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	NO EN PASSEM NI UNA	
Complementari inferior	No vull ballar és NO. Ara no és NO. Espera és NO. Millor anem a dormir és NO. Estic cansada és NO. Això no m'agrada és NO. Quedar-se quieta és NO. Em fas mal és NO. La teva parella també et pot agredir. El 81% de les agressions sexuals són exercides per homes coneguts.	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Missatge provocador dirigit principalment als homes i a visibilitzar la importància de les agressions sexuals en contextos de parella. Trencament del mite de l'home agressor desconegut. Pedagogia del consentiment i el desig.	
MISSATGE ESPECÍFIC 8		
Complementari superior	No estàs sola, hi som totes	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	SI ET SENTS AGREDIDA ÉS QUE ÉS UNA AGRESSIÓ	
Complementari inferior	Suport mutu davant les agressions sexuals. Demana ajuda al Punt Lila o als serveis de seguretat	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Fomentar la credibilitat de les dones quan denuncien agressions. Promoure la sororitat entre dones. Explicar que es pot demanar ajuda als diferents recursos.	
MISSATGE ESPECÍFIC 9		
Complementari superior	A la festa, caminant pel carrer, esperant a la parada d'autobús o a l'autobús...	Espais definits pel Grup de Seguiment i la Referent del Protocol.
CENTRAL	NO VULL SER VALENTA, VULL SER LLIURE	
Complementari inferior	Respecta'm	
Informació de suport	900 900 120. Contra la violència masclista. Atenció 24h	
Justificació no visual	Crítica a la limitació de la llibertat de les dones en els desplaçaments i espais públics i visibilitzar els principals espais en els que es produeixen agressions. Trencar amb la mirada de voler dones fortes i valentes i promoure espais de llibertat.	

Fitxa 4: Recull de recursos per programació

Existeix a les xarxes molta informació al respecte sobre propostes de Protocols, programacions amb perspectiva de gènere o feminista i llistes musicals, etc. A continuació, s'exposa una llistat de recursos proposats:

- > Guia per unes festes lliures de masclisme a l'espai públic de Gràcia:
<https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2018/07/31111941/GUIA-RECOMANACIONS.pdf>
- > Decàleg per programar amb perspectiva de gènere del col·lectiu Adventícies de Sant Cugat del Vallès:
<https://sites.google.com/view/adventicies/dec%C3%A0leg?authuser=0>
- > Recopilació de protocols que del col·lectiu Mujeres y Música:
<http://mujeresymusica.com/protocolos-contra-agresiones-machistas-espacios-ocio-musica/>

Playlists

- > Llistat de cançons i llista de reproducció feminista del col·lectiu Mujeres y Música:
<https://drive.google.com/drive/folders/0B47IIJk6TXeccEI2SINmdUhiEkE>
https://open.spotify.com/user/mym_es/playlist/5jnn0twar6KJtQlfQdzLo4
- > Llista de reproducció feminista del col·lectiu De Herstóricas. Noche de Brujas:
<https://open.spotify.com/user/herst%C3%B3ricas/playlist/4bsp98k38swHrt1GtlWkjl>
- > Llista de reproducció feminista De La Poderío. Revista de feminisme andalusa:
<https://open.spotify.com/user/rockzio/playlist/2EO6F8fCG8rx42IYVXFnbR>
- > Llista de reproducció feminista De Femiagenda:
<https://open.spotify.com/user/femiagenda/playlist/3t4tZouDIYt8jMQz4JA5tX>
- > Llista de reproducció feminista de Magda La La:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLj4Du9FZuKHLyT_ozCb0scEduBW64eWHV
- > Llista de reproducció feminista dones d'Amèrica Llatina i el Carib:
https://soundcloud.com/suena-a-revolucion/muxeres_revolusonando
- > Llista de reproducció de cançons per promoure un oci lliure de violències masclistes, una cultura musical lliure de sexisme i discriminació i per al reconeixement i la promoció de les dones a la indústria musical. Elaborat per l'Institut Català de les Dones i a disposició de la ciutadania, entitats i institucions. Campanya #BallemLliuresISensePor
https://open.spotify.com/playlist/5z6tJso3IVlAgyz1usEGWD?utm_source=embed_v2&go=1&play=1&nd=1
- > Llista de reproducció de cançons no sexistes adreçat a gent jove, elaborat per l'Instituto vasco de la mujer. *Beldur Barik (Sense Por)*
<https://open.spotify.com/playlist/5nOPQI8ZNgz49sk4OynV6a>

Fitxa 5: Exemples d'agressions

Proposta de recull d'agressions extreta del "Protocol contra les agressions masclistes del Quinto de nadal i cap d'any 2016" de Sant Cugat del Vallès.

GRADACIÓ D'AGRESSIONS

Nivell 1	ridiculitzar, infantilitzar, invisibilitzar, humor sexista, menysprear, culpabilitzar, anomenar amb adjectius degradants, desautoritzar, desacreditar, inferioritzar, ignorar/no escoltar, fer sentir incompetent, objectivitzar/cossificar, manifestar gelosia i sospita, acusar falsament d'infidelitat, jutjar per vida sexoafectiva, fer el bavós, atribuir tasques i espais desiguals en funció del gènere, frivolitzar continguts de la lluita feminista,...
Nivell 2	<p>2.1 amenaçar, humiliar, degradar, fer xantatge, controlar, fer comentaris vexatoris sobre aparença física, exigir obediència, amagar objectes personals, aïllar, intimidar, provocar gelosia conscientment i malintencionada, explicar intimitats sexuals, generar ambient hostil cap persona agredida, imposar presència a la força en actes socials de l'agredida, obligar-la a fer coses sense consentiment, qüestionar el seu consum, posar impediments per a que la dona no es mogui lliurement, jutjar per la manera de ballar o vestir, justificar actituds en base a la manera de ballar/vestir, justificar comportaments sexistes per l'alcohol, forçar a tenir pràctiques sexuals no segures, envair espais, assetjar...</p> <p>2.2 escridassar, escopir, colpejar, mossegar, agafar pel coll, retenir o tancar, cremar, tallar, violar (amb o sense penetració), exhibicionisme sexual, immobilitzar, forçar pràctiques sexuals no desitjades, fer fotos o vídeos sense consentiment, fer mal a les persones/animals properes a l'agredida, tocaments sexuals o no sexuals no desitjats, arraconar, insultar, envair espais, empenyar, trencar objectes per intimidar, assetjar...</p>
Agreujant	aprofitar-se d'una situació de vulnerabilitat (que l'agredida tingui problemes físics, anar beguda...), autojustificació i buscar justificació de l'entorn/camaraderia, saltar-se la confidencialitat, aprofitar per actuar quan no se senti vigilat, repetició de l'agressió, conèixer el protocol i tenir aquestes actituds...

Nivell 1: són totes aquelles agressions que acostumen a passar desapercibudes pel fet d'estar normalitzades, donar-se de manera subtil, no ser reconegudes com a violències, i molt sovint invisibles a una detecció externa.

Nivell 2: són totes aquelles agressions que comporten l'exercici de poder i violència sobre l'agredida, les quals es consideraran com a greus o molt greus en funció de la situació i dependent dels agreujants. Les hem subdividit en dos apartats:

Nivell 2.1: de detecció difícil.

Nivell 2.2: de detecció fàcil. Al posar en risc la integritat física (a més de la psicològica) de l'agredida, es requerirà l'actuació d'ofici, i en molts casos l'expulsió directa de l'agressor de l'espai.

Agreujants: circumstàncies que faran més greus les agressions i que en poden modificar la resposta.

Fitxa 6: Tipus de violència sexual penalitzats

Quadre resum dels tipus de violència sexual actualment penalitzats.

TIPUS DE VIOLÈNCIA SEXUAL PENALITZATS						
CODI PENAL Delictes	ABÚS SEXUAL Art 181 CP	AGRESSIÓ SEXUAL Arts. 178-179 CP	ASSETJAMENT SEXUAL Art. 184 CP	EXHIBICIONISME Art. 185 CP	ASSETJAMENT ILEGÍTIM O STALKING Art. 172 ter. CP	DIFUSIÓ VÍDEOS SEXUALS Art. 197.7 CP
	Atemptat contra la llibertat o indemnitat sexual sense consentiment i sense violència ni intimidació . Tipus agreujat: Accés carnal via vaginal, anal o bucal o introducció d'objectes primeres dues vies.	Atemptat contra la llibertat o indemnitat sexual sense consentiment, amb violència i/o intimidació . Tipus agreujat (<i>Violació</i>): Accés carnal via vaginal, anal o bucal, o introducció d'objectes primeres dues vies.	Demandes de favors sexuals en el marc d'una relació laboral, docent, o de prestació de serveis , habitual.	Actes d'exhibició obscena davant menors o persones discapacitades necessitades d'atenció especial. Inclou masturbació.	Assetjament de manera insistent i reiterada que afecta de manera greu al desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima.	Difusió d'imatges privades sense consentiment, encara que hi hagués consentiment durant la gravació.
PROTOCOL D'INTERIOR DE SEGURETAT CONTRA LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ENTORNS D'OCI Infraccions administratives	EXHIBICIONISME OBSCÈ o MASTURBACIÓ EN ESPAIS PÚBLICS	INJURIA SEXUAL	SEGUIMENT OBSCÈ	OBTENIR IMATGES DE PARTS ÍNTIMES	ACORRALAMENT	VEXACIÓ SEXUAL
	Davant de persones adultes . A diferència del CP que només contempla davant menors o discapacitats. Ha d'incloure un component d'obscenitat, per diferenciar de nudisme.	Manifestacions verbals degradants o humiliants que ofenen dignitat de les dones. Situació intimidatòria, hostil o ofensiva.	Seguiment a una persona o grup, realitzant conductes sexuals o obscenes. Es diferencia del delicte de Stalking del CP, en la "manera puntual" i no reiterada.	Upskirting . Captació d'imatges o vídeos sense consentiment. En cas que no hi hagi difusió del tipus de l'art. 197 CP.	Bloquejar el pas d'una persona o intentar limitar el seu moviment, amb finalitat sexual . Sempre que no sigui delicte del CP.	Altres conductes que impliquin situació humiliant o vergonyosa amb conducta de tipus sexual.
AVANTPROJECTE LLEI GARANTIA INTEGRAL DE LA LLIBERTAT SEXUAL Modificacions	ASSETJAMENT ILEGÍTIM O STALKING	DELICTE ASSETJAMENT AL CARRER	DISTINCIÓ ABÚS I AGRESSIÓ SEXUAL	CONSENTIMENT	JUTJATS VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA	
	Modificació de l'Art. 172 ter CP. S'elimina el requisit "d'afectar de manera greu" al desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima.	Modificació de l'Art. 173.4 CP. S'afegeix al delicte "Comportaments o expressions o proposicions sexuals o sexistes , que generen situació objectivament humiliant, hostil o intimidatòria"	Modificació Arts. 178-181 CP. Desapareix la diferència entre els delictes d'abús i d'agressió sexual . Tot atemptat contra la llibertat sexual sense consentiment és agressió sexual, amb independència de violència o intimidació.	S'incorpora la definició al Codi Penal (Art.178 CP). Es descriu com lliure, manifestat per actes exteriors, concloents i inequívocs.	Atribució de competència en la instrucció de causes de violència sexual.	

Fitxa 7: Full informatiu per les persones agredides

CONSELLS PRÀCTICS EN CASOS D'HAVER PATIT VIOLÈNCIA SEXUAL

Els delictes relacionats amb la llibertat sexual reflecteixen les xifres més altes de delicte ocult, en proporció a les denúncies sobre la freqüència que es produeixen. Són molts els factors que fan que les dones no denunciïn: por, vergonya i estigma al voltant d'aquests delictes, manca de confiança en l'administració de justícia, absència de suport en l'entorn, manca d'informació o de recursos econòmics, etcètera.

Les dades mostren una realitat allunyada de la idea estereotipada sobre com es produeixen les violacions. La majoria de violències sexuals són perpetrades per homes que coneixien la víctima amb anterioritat (81%) i, en la majoria dels casos, es produeixen en espais particulars: casa de la víctima o de l'agressor. En tot cas, hi ha unes pautes recomanables per donar suport a la recuperació vital i personal de la dona agredida, així com la preservació de proves en cas de voler denunciar.

Lluny d'una reacció automàtica, **denunciar planteja seriosos dubtes** a totes les dones: recursos de tota mena, exposició a la violència institucional, afrontar els fets segons els temps judicials i no els propis, etc. Per això **s'ha de tenir tota la informació sobre les conseqüències de denunciar**, però també les de no fer-ho.

El primer de tot és trobar **suport proper d'alguna persona** per explicar què ens ha passat i estar acompanyada en les hores -i dies- posteriors, ja que és un procés emocionalment difícil i complex.

En cas de decidir denunciar, és important **no rentar-se** (ni tan sols les mans), també s'ha de **guardar la roba i no rentar-la** (pot preservar material genètic, així com trencaments o marques). És important **fer fotografies** de qualsevol tipus de marca física, i repetir-ho en els dies següents.

És important trobar el **centre/hospital de referència** on ens donaran suport psicològic i un forense farà l'obtenció de mostres corporals i altres proves. Has de saber que tens **dret a que t'atengui una professional del teu mateix sexe**. Aquest és un procés desagradable, per això és important tenir a prop persones que et puguin tenir cura i estar per tu.

Intenta explicar els fets i la teva situació personal amb el **màxim de detalls possibles**: el dia, lloc, hora, si hi va haver algun consum de tòxics, la identitat o descripció de l'agressor, si hi ha risc d'embaràs o risc de contagi, si corres risc, si es pot tornar a repetir, si necessites suport psicològic, etcètera. Juntament amb el resultat de l'exploració mèdica i les informacions que proporcionis, es farà un primer informe en el qual constaran totes les dades.

Després d'aquesta primera fase d'urgència, pots posar-te en **contacte amb els diferents serveis públics de suport emocional**, psicològic, totalment confidencials, a la teva disposició. La teva recuperació personal és el més important, has de saber que **no estàs sola** i que, a més del suport professional que et poden oferir aquestes entitats, hi ha col·lectius de dones i espais de suport a tot el territori que poden ajudar-te.

Si **decideixes denunciar** al teu agressor, assegura't que el teu advocat/da té una **formació especialitzada en gènere**, experiència en aquest àmbit i una especial sensibilitat en aquesta àrea. Aquests processos judicials són especialment personals, així que has de poder tenir la màxima confiança en el/la professional que t'assisteixi, respectant les teves decisions i prioritats. Intenta **recopilar totes les proves** que se't puguin ocórrer: dades de l'agressor que puguin ajudar a la seva localització, testimonis dels fets o persones a qui hagis explicat què ha passat, rastreig de trucades, missatges, fotografies, imatges de seguretat... Moltes proves estan limitades a un temps per aconseguir-les, així que com més aviat, millor.

Un cop iniciat el **procediment judicial**, com a víctima tens una sèrie de **drets bàsics**. El tracte per part de l'Administració de Justícia no ha de ser traumatitzant, ha de **respectar** la teva **dignitat, privacitat i autonomia**.

En cas que siguis coneixedor/a d'un cas de violència sexual ocorregut a una tercera persona, **contacta amb un servei públic** perquè et pugui oferir pautes per intervenir de forma no revictimitzadora.

Fitxa 8: Publicacions comunicats públics ajuntaments

Propostes extretes del "Protocol local d'actuació davant les agressions masclistes que se manifesten en espais d'oci i festius" de l'Ajuntament de Vitoria-Gasteiz.

COMUNICAT PÚBLIC DAVANT UN CAS DUBTÓS

Davant l'última notícia de la que hem tingut coneixement en el nostre municipi/territori, donat que des del Consell /Ajuntament de X seguim recollint informació sobre el que ha passat i en la mesura que actuem des del convenciment que, en aquests moments, la prudència és fonamental per protegir la identitat de les persones implicades i els seus familiars, volem comunicar el següent:

1. Que el Consell Comarcal de l'Urgell/Ajuntament de X, dotat del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius, manté i mantindrà sempre una actitud de contundent rebuig davant de qualsevol agressió masclista i actuarà sempre guiat pel principi d'atenció i protecció prioritària a la víctima. És a dir, que es donarà preferència a una atenció que prioritzi l'estat emocional i físic de les víctimes, la valoració del risc que enfronten, el respecte als seus temps, a la garantia i respecte a la decisió informada que prengui i a assegurar el seu acompanyament.
2. Que, des del moment que s'ha tingut coneixement de la notícia, els Departaments del Consell/Ajuntament implicats en l'atenció a les víctimes i en la resposta institucional davant les agressions masclistes, estan treballant coordinadament amb altres institucions supramunicipals i agents socials, tractant de contrastar la informació, amb l'objecte de tenir la visió més completa i precisa possible del cas.
3. Així mateix, que els Departaments de Polítiques Socials i Salut Pública, en col·laboració amb el Departament de Seguretat Ciutadana hi està donant una resposta urgent per acompanyar la víctima, garantint tota la informació i utilitzant per a això els recursos psicològics, jurídics, sanitaris o d'acollida i de protecció que pogués requerir.
4. Quan tinguem tota la informació contrastada, s'elaborarà i s'acordarà un comunicat, que serà difós a través dels mitjans locals i romandrà en la web i xarxes socials dl Consell/Ajuntament.

COMUNICAT PÚBLIC DAVANT UN CAS CLAR

Davant la recent agressió masclista succeïda en el nostre territori/municipi, des del Consell/Ajuntament de X volem manifestar la nostra més enèrgica condemna i rebuig de l'agressió, així com el nostre suport i proximitat cap a la víctima i el seu entorn posant a la seva disposició els recursos psicològics, jurídics, sanitaris, de protecció i d'acollida que requereixi i garantint que compta amb tota la informació que afecta als seus interessos.

En aquest sentit, el Consell Comarcal de l'Urgell/Ajuntament de X, des del moment que ha tingut notícia sobre el cas i després de contrastar la informació que ens permetés tenir la visió més completa i precisa possible sobre aquest, s'ha activat el "Protocol d'actuació davant violències sexuals en espais festius" de la comarca convocant una reunió d'urgència per recollir tota la informació i coordinar la resposta institucional i l'atenció a la víctima i el seu entorn.

Volem insistir que la violència masclista és una greu vulneració dels Drets Humans i un problema social de primer ordre que atempta contra la dignitat i la integritat física i moral de les dones i les persones LGTBIQ+ que la pateixen i s'enfronten. Aquesta violència no és una acció o accions aïllades, és un entramat de conductes explícites, missatges normalitzats i simbòlics que estructurin la nostra societat amb l'objectiu últim de mantenir la subordinació de les dones als homes i de no permetre l'existència de cap cos, model i/o comportaments que transgredeixin els límits marcats pel sistema heteropatriarcal vigent.

A les festes i en el temps d'oci, la diversió, l'alcohol i la sensació d'impunitat que genera la multitud i el "tot s'hi val", són a la base dels motius perquè aquesta violència masclista es manifesti de forma permanent a través de tocaments o petons no consentits, comentaris o mirades degradants sobre el cos de les dones, la pressió per mantenir relacions sexuals, comentaris i gestos lgtbifòbics, etc. Per aquest motiu, treballar des de la prevenció i la coresponsabilitat social de tota la comunitat de l'Urgell en el rebuig i resposta immediata a les agressions masclistes és urgent i imprescindible.

En aquest sentit, el Consell Comarcal/Ajuntament de X, com a institució pública responsable de garantir l'exercici efectiu dels drets humans de les dones i persones LGTBIQ+, seguirà impulsant les mesures dirigides al fet que les entitats del territori i la ciutadania en general respongui de manera immediata i contundent a qualsevol agressió masclista, s'atengui de manera prioritària a la víctima, es desenvolupin actuacions preventives per dotar les dones i persones LGTBIQ+ d'instruments que els permetin fer front a la violència i al no permetre la

impunitat social dels agressors. A més, el Consell/Ajuntament es compromet a seguir donant suport i treballant en l'exercici de les seves competències, per garantir vides lliures de violència masclista.

Per tot això, aquest Consell/Ajuntament fa una crida a tota la ciutadania de l'Urgell a participar demà a les 12:00 hores, a la Plaça X, a una concentració amb el lema X. Així mateix, als espais de festa de la ciutat, es realitzarà una parada de la música durant 15 minuts a les 00.00h i es farà una lectura del comunicat oficial i una parada de 5 minuts en tots els actes festius organitzats per l'Ajuntament, alhora que des d'aquí animem a la participació en aquestes iniciatives o a totes les altres vulguin fer-se, per sumar-se als diversos gestos col·lectius que mostrin el rebuig contundent a qualsevol tipus d'agressió masclista.

Fitxa 9: Annex als contractes de grups de música i Dj's

ANNEX

....., amb DNI , amb domicili, de..... es compromet a informar al grup de música contractat que, durant l'actuació, cal que eviti missatges i cançons que promoguin, de manera explícita, el consum de drogues i/o que facin apologia de l'ús i abús de l'alcohol, i també que puguin incitar agressions i delictes racistes, homòfobs o sexistes".

A de/d' de 20 ..

Fitxa 10: Serveis d'atenció i recuperació al territori

SIAD. Servei d'informació i atenció a les dones

Servei gratuït del Consell Comarcal de l'Urgell adreçat a les dones que ofereix informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes de la seva vida: en els àmbits laboral, social, personal i familiar, entre altres, i que incrementa la sensibilització social, la prevenció, l'atenció i la detecció de la violència masclista.

Carrer Agoders 16. Tàrrrega.
973 500 707 | siad@urgell.cat

SIE. Servei d'Intervenció Especialitzada

El SIE és un servei gratuït que ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones que han patit o pateixen situació de violència, i també a llurs fills i filles. També incideixen en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària. Compten amb un equip professional multidisciplinari integrat per persones titulades en psicologia, treball social, educació social, dret i inserció laboral.

Rambla de Ferran 43, baixos. Lleida.
973 246 507 | sielleida.dso@gencat.cat

SAI. Servei Atenció Integral

Prestació de serveis d'atenció integral adreçada a les persones que pateixen, hagin patit o estiguin en risc de patir discriminació o violència per orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere (persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals). També és un servei de sensibilització i informació per tal de mostrar la diversitat d'orientació sexual i d'identitat de gènere i prevenir la LGTBfòbia.

Carrer de la Solana 6. Tàrrrega.
973 500 707 | sai@urgell.cat

ASSIR (CAPs)

Atenció a la salut sexual i reproductiva de les dones. Atenció mèdica i urgències.

Tàrrrega

Carrer de Salvador Espriu s/n. Tàrrrega.
973 310 852

Bellpuig

Carrer Diputació s/n. Bellpuig.
973 337 157

Agramunt

Carrer de la Verge dels Socors 15. Agramunt.
973 390 635

HOSPITAL UNIVERSITARI ARNAU DE VILANOVA

Atenció mèdica i urgències.

973 705 322

ASSEMBLEA FEMINISTA LA GUILLA (AGRAMUNT)

Assemblea feminista de Terres de Ponent que es reuneix periòdicament i realitza actes i activitats al territori. Van començar posant sobre la taula les necessitats reals de les dones i treballant en la creació d'un nou espai de reflexió, apoderament personal i col·lectiu i d'acció des d'una perspectiva feminista.

assembleafeministalaguilla@gmail.com

ASSOCIACIÓ LIKA

La missió de Lika és fer visible les creences i estereotips de gènere que ens empresonen, proporcionar estratègies per alliberar-nos-en i així construir una societat equitativa.

Carrer la Palma 6. Lleida.
681 331 500 | lika@associaciolika.org

ASSOCIACIÓ ANTISIDA DE LLEIDA

Entitat no governamental que treballa activament en la promoció de la salut afectivo-sexual.

Carrer Nou 14, baixos. Lleida
973 261 111 | consulta@antisidalleida.org

ASSOCIACIÓ COLORS DE PONENT. COL-LECTIU LGTBIQ DE LLEIDA

Agrupació de persones LGTBIQ, de familiars i persones afins que vol esdevenir un punt de trobada del col·lectiu a la província de Lleida i treballar en comú per a la consecució dels seus objectius: suport, visibilització, reivindicació i oferiment d'espais de trobada.

Carrer de Lluís Besa 17, baixos. Lleida.
688 962 806 | colorsdeponent@colorsdeponent.cat

Fitxa 11: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals

REGISTRE DE CASOS

Important: Aquest registre s'omple després d'haver acabat la intervenció. No és un full perquè ompli la persona que ha patit l'agressió. És un document intern i confidencial.

Recordeu: S'ha de respectar en tot moment **la voluntat de la persona agredida** i els fets que vulgui explicar. No s'ha de pressionar perquè aporti tota la informació que aquí es demana.

Persona responsable del Registre	
Data	
Municipi	
Festa popular	
Espai de la festa	
Hora	

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE HA PATIT L'AGRESSIÓ

Important: només omplir les dades que la persona agredida vulgui.

Nom	
Edat	
Sexe	
Telèfon o informació de contacte	

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE L'HA AGREDIT

Nom	
Edat	
Sexe	
Informació addicional	

DESCRIPCIÓ DELS FETS I OBSERVACIONS

(Com s'ha detectat la situació, qui l'ha detectada, **quin tipus d'agressió ha succeït** i quins actors implicats hi havia, quina relació hi ha entre les persones implicades, quina atenció s'ha fet a la persona agredida, a quins acords s'han arribat amb la persona agredida, quina intervenció s'ha fet amb la persona agressora, quina resposta ha hagut per part de la/es persona/es agressora/es, com ho ha rebut la persona agredida, etc.)

**MANIFESTACIÓ DE VOLUNTAT DE SER ATES/A PER L'EQUIP DE PUNT LILA D'ATENCIÓ
DECLARACIÓ DE CESSIÓ DE DADES DE CARÀCTER PERSONAL**

En/na _____ (MAJOR D'EDAT) amb DNI _____ i domicili a _____ carrer de _____, núm. ____ pis __ amb correu electrònic _____ i telèfon _____.

MANIFESTO:

Que vull ser atesa per l'Equip del Punt Lila d'atenció de l'Ajuntament de _____, que està gestionat per _____ (nom entitat especialitzada) i en aquest sentit,

Declaro conèixer que estic cedint les meves dades segons la informació següent:

INFORMACIÓ bàsica sobre protecció de dades

Responsable del tractament: Ajuntament de _____.

- Finalitat: Rebre atenció en relació a qualsevol tipus d'agressió sexual o sexista.
- Legitimació: Exercici de poders públics (Article 6.1.e del RGPD 2016/679).
- Destinataris: Les dades no es cediran a tercers, si no és per al compliment d'una obligació legal o per la derivació a altres administracions competents en la matèria.
- Exercici de drets dels interessats D'accés, rectificació, supressió, portabilitat, limitació del tractament, i d'oposició al tractament, dirigint-se Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC) de l'Ajuntament de _____ (*Adreça Ajuntament*) o bé mitjançant el correu electrònic (*correu electrònic ajuntament*)
- Per saber més sobre la nostra política de protecció de dades adreceu-vos a la seu electrònica de l'Ajuntament (*web ajuntament*).

A _____, ____ de/d' _____ de 20 ____.

Signatura.

Fitxa 12: Taula avaluació Pla d'actuació

A continuació es mostra una taula que pot servir de guia per realitzar el seguiment i avaluació del Pla d'actuació i que consta d'un exemple per facilitar-ne la comprensió. Pot elaborar-se una taula diferent per a cadascun dels àmbits inclosos al Pla d'actuació i afegir-hi les accions i indicadors pertinents.

ACCIONS DE L'ÀMBIT (especificar àmbit)																		
NÚMERO	EIX	ACCIÓ I DESCRIPCIÓ	RESPONSABLES (referent / suport)	INDICADORS	CALENDARI (mesos / anys)												GRAU ASSOLIMENT (Total, parcial, No assolit)	GRAU DE SATISF ACCIÓ ☹️😊😊
					G	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D		
1	P D A	ACCIÓ: Adhesió Protocol comarcal - entitats Difondre i promoure l'adhesió de les entitats de la comarca al Protocol. QUAN: anual (elaboració convenis entitats)	Dpt referent de les entitats / Igualtat	<i>Nombre d'entitats adherides al Protocol comarcal</i> <i>(Establir un mínim d'entitats per tenir valor referencial de l'indicador)</i>						X								

8 ANNEX (II)

- > Accions recomanades
- > Informe de diagnosi

Document 1. Accions recomanades

Aquest és el llistat **d'accions recomanades** perquè el Grup de Seguiment les consideri en futures revisions i millores del Pla d'Actuació, ja que s'haurien considerat inassolibles en l'àmbit d'aquest Protocol:

LLISTATS D'ACCIONS RECOMANADES		
Núm.	Acció	Descripció
R1	Tallers entitats lleure	Oferir tallers sobre perspectiva de gènere i identificació de les formes de violència sexual per a entitats del món de l'educació no formal (casals o espais, clubs esportius, etc.).
R2	Projecte coeducatiu	Realitzar una proposta de projecte coeducatiu integral als centres educatius de la comarca.

Document 2. Informe de Diagnosi

A continuació es presenta l'informe de la Diagnosi elaborada en el marc del present Protocol. L'**objectiu general** de la diagnosi és el de realitzar un **acostament a la realitat del territori** per tal de conèixer la situació de les violències sexuals i les seves manifestacions en els espais d'oci per poder desenvolupar així, les estratègies i accions necessàries per a l'elaboració del Protocol.

Consell Comarcal de l'Urgell | 2021

Finançat amb càrrec als crèdits rebuts del Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad, a través de la Secretaría de Estado de Igualdad:

Coordinació del treball

Agència Catalana de Joventut.

Consell Comarcal de l'Urgell.

Aquest protocol s'ha elaborat gràcies al Programa d'Assessorament a ens locals: Protocols de prevenció de violències masclistes i sexuals en l'oci nocturn de l'Agència Catalana de la Joventut en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Autoria

Observatori Noctàmbul@s. FSC.

noctàmbul@s

Urgell, 2021

Índex

1. Presentació	86
2. Plantejament de la Diagnosi	87
3. Metodologia	88
4. Anàlisi documental	89
5. Entrevistes a informants clau	92
5.1 Resultats de les entrevistes	93
6. Grup Motor	99
6.1 Resultats del Grup Motor	100
7. Comissió Participativa	102
7.1 Resultats de la Comissió Participativa	103
8. Enquesta	105
8.1 Fitxa tècnica	105
8.2 Dades sociodemogràfiques	105
8.3 Espais festius: festes populars i locals oci nocturn	108
8.4 Mobilitat i espai públic	111
8.5 Percepció de les violències	115
8.6 Violències sexuals presenciades als espai festius	118
8.7 Violències sexuals viscudes	121
8.8 Violències sexuals exercides	123
8.9 Actuació davant violències sexual	124
9. Conclusions	127
10. Bibliografia	131
11. Annexes	133
11.1 Entitats de joves, de dones, feministes i LGBTI de la comarca de l'Urgell	133
11.2 Festes populars i esdeveniments festius de la comarca de l'Urgell	134

1. Presentació

Aquest és el document d'informe de Diagnosi en el marc d'elaboració del "**Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius**" a la comarca de l'Urgell.

El projecte es va iniciar a mes d'abril de 2021 arran de la sol·licitud per part del **Consell Comarcal de l'Urgell a l'Agència Catalana de Joventut** d'un recurs tècnic per elaborar "**Protocols d'actuació davant les violències sexuals en espais festius**".

L'entitat adjudicatària per realitzar la dinamització i redacció d'aquest recurs tècnic és el projecte **Observatori Noctambul@s**¹ de la Fundació Salut i Comunitat.

El present document és fruit de la finalització de la primera fase del procés d'elaboració (**abril-juny 2021**), en la que s'han aplicat diverses tècniques de **recerca** per tal d'elaborar una **Diagnosi** de la comarca en l'àmbit de les violències sexuals als espais festius.

La finalització dels projecte està prevista per al mes de **desembre de 2021**, amb el lliurament del document del **Protocol**. La finalització del procés d'elaboració no és un moment de final de projecte, sinó d'inici d'implementació de les accions i del desplegament de l'estratègia integral que preveu el Protocol.

¹ <https://www.drogasgenero.info/noctambulas/>

2. Plantejament de la Diagnosi

L'**objectiu general** de la Diagnosi és realitzar un acostament a la **realitat de la comarca** en referència a les manifestacions de **violència sexual** en els **espais i entorns d'oci festiu** i les dinàmiques que es produeixen. La sistematització de la diagnosi permetrà definir les **estratègies i accions** per a l'elaboració d'un Protocol adaptat a la realitat del territori.

Objecte d'estudi de la diagnosi:

Violències sexuals en espais, entorns festius i estratègies d'actuació comunitàries a l'Urgell

Al voltant d'aquesta temàtica es plantegen 8 preguntes estructurades a partir de tres blocs temàtics:

Preguntes sobre mapeig d'actors i agents

Pregunta 1 Quins són els agents, actors i perfils que participen als espais festius?

Pregunta 2 Quines dinàmiques hi ha entre els agents polític-governamental, tècnic-administratiu i social-comunitari relacionades amb l'actuació de les violències sexuals en espais festius?

Pregunta 3 Quines són les necessitats de cada un dels agents que interactuen als espais festius relacionades amb l'abordatge de les violències sexuals?

Preguntes sobre dinàmiques de les violències sexuals en espais festius

Pregunta 4 Quins són els imaginaris col·lectius al voltant de les violències sexuals relacionades amb espais festius?

Pregunta 5 Quines són les violències sexuals percebudes, viscudes i exercides als espais festius?

Pregunta 6 Com operen les violències sexuals al voltant de la mobilitat i el disseny dels espais festius?

Preguntes sobre polítiques públiques relacionades

Pregunta 7 Quines polítiques i actuacions s'estan duent a terme al territori?

Pregunta 8 Quines són les valoracions i les propostes que tenen els diversos agents implicats en els espais festius?

3. Metodologia

Les tècniques de recollida d'informació aplicades en funció del recursos destinats i per respondre les preguntes plantejades, són les següents:

Tècnica	Descripció	Analitzat
 Anàlisi de dades estadístiques secundàries	<p>Recerca de dades relacionades amb les desigualtats de gènere al territori. En concret sobre desigualtats de gènere, violències de gènere, violències sexuals, oci i salut.</p>	<p>Dades generals sobre l'Urgell. Comparatives amb altres dades de rellevància.</p>
 Anàlisi documental	<p>Recerca de marc normatiu sobre les violències de gènere i les violències sexuals en les diferents escales competencials (internacional, comunitària, estatal, autonòmica, comarcal i municipal). Recerca d'experiències, circuits, serveis, plans d'actuació i protocols que ja s'estan aplicant al territori per detectar buits i duplicitats.</p>	<p>1 Informe. 1 Pla. 4 Protocols. 1 Projecte.</p>
 Enquesta	<p>Recerca de dades específiques i actuals al territori sobre percepció i experiències relacionades amb les violències sexuals, la reproducció d'aquestes als espais i entorns d'oci festiu.</p>	<p>1 enquesta en línia per internet, aleatòria, amb 34 preguntes, tancades i obertes, sobre les dinàmiques de les violències sexuals en espais festius de l'Urgell. Mostra de 36 persones.</p>
 Entrevistes semi-estructurades a informants clau	<p>Entrevistes a informants amb diferents percepcions, coneixements i experiències sobre les desigualtats de gènere, les violències associades i els àmbits del context d'actuació del Protocol.</p>	<p>9 entrevistes a informants clau.</p>

4. Anàlisi documental

A continuació els documents que s'han analitzat per recollir informació sobre aspectes que puguin servir d'ajuda per resoldre les qüestions plantejades a la Diagnosi:

DOCUMENT	NOM	ÀMBIT	DESCRIPCIÓ	ASPECTES A DESTACAR
Informes	Valoració anual del SIAD de l'Urgell, 2020	Igualtat	Memòria de les actuacions dutes a terme pel Servei d'Informació i Atenció a les Dones de l'Urgell l'any 2020.	<ul style="list-style-type: none"> - Es constata un augment de les dones ateses per violència masclista a causa de la situació de pandèmia i confinament. - S'han fet diversos actes commemoratius, entre els que es destaquen una taula rodona per parlar de desigualtats i violència de gènere pel 8 de març i la difusió de material entre els ajuntaments i entitats de dones. - S'han realitzat 7 vídeos sobre micromasclismes i violències masclistes. - S'han organitzat varies conferències sobre la violència de gènere i la història de les dones. - S'ha fet material de difusió del SIAD. - Formació al personal del Consell Comarcal sobre igualtat de gènere (en el marc del Pla d'Igualtat d'Oportunitats). - Col·laboració del SIAD amb Joventut en el disseny de materials, vídeos, fulletons sobre assetjament sexual i un taller de feminisme per a joves.
Plans	Pla d'Igualtat d'Oportunitats del Consell Comarcal de l'Urgell, 2017-2020 (prorrogat)	Igualtat	Pla d'acció per a la implementació d'accions o mesures positives com a estratègia per assolir la igualtat d'oportunitats real entre dones i homes a nivell intern del Consell Comarcal de l'Urgell.	<ul style="list-style-type: none"> - Les accions del Pla s'emmarquen en 10 línies estratègiques. Se'n destaquen les següents: - La creació d'una Comissió d'Igualtat per impulsar i vetllar per la igualtat d'oportunitats. - Realitzar xerrades informatives o formacions en la matèria per l'equip de govern i a la plantilla del Consell. També sobre assetjament sexual o per raó de gènere. - Introduir critèris d'igualtat en la promoció interna. - Registrar indicadors d'igualtat de gènere. - El Pla també inclou fitxes de seguiment per a les accions.
Protocols	Protocol d'atenció a les dones en situació de violència masclista a la comarca de l'Urgell, 2016	Igualtat	Protocol per a professionals de diferents àmbits que aborden les violències masclistes . Es tracta d'un document pràctic per abordar les violències masclistes d'una manera coordinada a la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> - Document pràctic per a un treball d'abordatge coordinat. - S'hi esmenten els signes i indicadors d'alerta de possibles maltractaments. - S'exposen les pautes per a una intervenció amb dones en situació de violència de gènere eficaç i respectuosa i es presenten situacions i exemples. - S'inclou el Circuit comarcal d'atenció a dones que pateixen violència masclista. - En el marc del present Protocol ens interessa, a més, destacar que

				s'explicita que “ fora de l'horari habitual dels diferents serveis de la Xarxa, el Cos de Mossos d'Esquadra, mitjançant l'equip especialitzat i l' Oficina d'Atenció a la Víctima de la Comissaria de Policia de Tàrraga , serà el referent de l'atenció d'urgència i podrà activar els serveis socials corresponents per cobrir les necessitats socials bàsiques”.
Guia breu del Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a la Plana de Lleida, versió actualitzada del 2021	Igualtat i Salut	Guia breu destinada als i les professionals dels Equips Comarcals que intervenen en l' abordatge de la violència masclista en les comarques de Lleida.		<ul style="list-style-type: none"> - Inclou els següents circuits d'actuació: - La guia d'actuació per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la parella i familiar. - La guia d'actuació per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit laboral. - Guia d'actuació pública per a l'abordatge de les violències sexuals. - El protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci i organització de punts lila. - La guia d'actuació per a l'abordatge del tràfic i explotació sexual de dones i nenes. - La guia d'actuació pública per a l'abordatge de la ciberviolència masclista i/o sexual. - El procediment d'actuació davant situacions molt greus.
Procés per a l'elaboració del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius de l'Ajuntament de Tàrraga, 2019 (Document no aprovat)	Igualtat	Document que recull el Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius de Tàrraga i la diagnosi corresponent.		<ul style="list-style-type: none"> - Es tracta d'un document inacabat i no aprovat però que aporta informació sobre les dinàmiques de les violències sexuals al territori. - Es destaquen alguns resultats de la diagnosi, com són els següents: <ul style="list-style-type: none"> - Es perceben duplicitats en alguns serveis, com els d'atenció a dones en situació de violència masclista. - Es percep la necessitat d'incorporar recursos econòmics i humans per abordar les violències masclistes i sexuals, així com de realitzar formacions i sensibilitzar els agents polítics i tècnics. - Es perceben les violències masclistes i sexuals com a estructurals, freqüents, normalitzades i invisibilitzades a la vida quotidiana. Als espais d'oci aquestes troben un clima facilitador. Els comentaris lgbtifòbics i la plumofòbia també estan normalitzades. - Es detecta la necessitat de promoure la corresponsabilitat entre els agents: educatius, familiars, polítics, tècnics, socials i privats. - Es perceben gran quantitat de mites entre la població entorn als mandats de gènere i les violències masclistes. - Es detecta impunitat social dels autors de les violències sexuals i culpabilització social cap a les víctimes. - Les agressions entre el grup d'iguals dificulten l'abordatge de les violències sexuals a causa de la proximitat amb l'agressor. - Els consums d'alcohol i drogues sovint es fa servir com a justificadors de comportaments, actituds i agressions masclistes. - Es detecta que hi ha espais concrets que generen inseguretat a les

				<p>dones (zones fosques, descampats...).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Es proposen campanyes, formacions i serveis dirigits als agressors. - Es proposen figures professionals als Punts lila i que siguin dones. - Es percep cert desconeixement del circuit a seguir entre la població. - Es percep l'educació des d'etapes infantils com a clau per a la prevenció.
	Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya, 2019	Seguretat	El Protocol és aplicable a tot Catalunya per la policia de la Generalitat i és una eina voluntària per als ajuntaments i entitats privades que vulguin adherir-se mitjançant conveni.	<ul style="list-style-type: none"> - El Consell Comarcal té previst adherir-s'hi aquest 2021. - Fixa com a objectiu la coordinació entre el personal de seguretat (pública o privada), càrrecs electes i tècnics municipals, així com professionals dels serveis d'oci, en l'actuació davant les violències sexuals en entorns d'oci. - L'actuació es durà a terme no només davant conductes tipificades al Codi Penal sinó també (i s'introdueix com novetat) davant conductes d'assetjament no previstes al CP però que es consideren infracció administrativa (a l'Art. 5 Llei 5/2008). - Destaca l'exigència de formació obligatòria per al personal de seguretat i d'entitats públiques o privades que vulguin adherir-se. - S'assenyala que el Departament d'Interior ha constatat l'increment de les violències sexuals a partir de l'estadística policial i les enquestes de victimització. Tot i això, la xifra negra és més del 80%.
Projectes	Projecte Camins Segurs a Bellpuig, 2021	Igualtat, Esport i Seguretat ciutadana	Projecte per garantir l'exercici d'esport de manera segura i sense agressions masclistes i sexuals al municipi de Bellpuig.	<ul style="list-style-type: none"> - Projecte sorgit arran de la detecció de diverses agressions sexuals a espais públics i camins del municipi. - Es divideixen els principals camins i rutes del municipi i s'estableix un dia de la setmana per a cadascuna, per tal que els Agents municipals facin servei de vigilància cada dia en un camí diferent i durant una hora. - El projecte incorpora els mapes de les rutes. - Es tracta d'un projecte que respon a les necessitats detectades i que s'emmarca dins l'abordatge de les violències masclistes i sexuals.

5. Entrevistes a informants clau

Les persones a entrevistar han estat seleccionades segons les valoracions del **Grup Motor i l'equip tècnic comarcal referent**. A partir d'un mapeig d'actors, agents, associacions i col·lectius s'ha valorat recollir les seves opinions, experiència i informació rellevant per elaborar una diagnosi que permeti prioritzar les línies pel Protocol i les propostes d'accions a promoure.

El projecte aprovat per a l'elaboració de la Diagnosi contempla realitzar entre **8 i 10 entrevistes semi-estructurades** a informants clau.

Finalment, s'han realitzat un total de **9 entrevistes** a informants clau. Aquestes han estat realitzades entre els mesos de **maig i juny**. Totes elles han tingut una durada aproximada d'entre **30 minuts i 1 hora i quart**. S'ha seguit el mateix guió, procurant generar un espai de confiança i adequant el focus de l'entrevista als temes específics segons el perfil de la persona a entrevistar. Algunes de les entrevistes s'han realitzat a través d'un formulari de preguntes proposades amb espai per a la resposta.

Els **perfils proposats** per l'equip consultor i els finalment entrevistats han estat els següents:

Àmbit	Perfils proposats al GM	Perfils entrevistats
Polític - Governamental	<ul style="list-style-type: none"> > Regidoria Igualtat (feminisme o equitat), Cultura, Seguretat, Joventut. > Alcaldia. > Oposició. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Alcaldessa d'Agramunt i Consellera d'Igualtat i Acció Social. ✓ Alcalde de Bellpuig. ✓ Regidora d'Igualtat i Educació de Bellpuig.
Tècnic - Administratiu	<ul style="list-style-type: none"> > Personal tècnic de Igualtat (feminisme o equitat), Cultura, Seguretat, Joventut, Salut, Serveis Socials. > Personal de Serveis d'Atenció a les dones (SIAD, SIE, Punts Liles, etc.). > Serveis de Seguretat Pública (Policia Local, Mossos d'Esquadra). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ SIAD de l'Urgell. ✓ Llevadora CAP Tàrraga. ✓ Treballadora social CAP Tàrraga.
Social - Comunitari	<ul style="list-style-type: none"> > Persones i/o representants d'entitats feministes i/o de persones amb preferències, identitats i expressions de gènere no normatives (LGTBIQ+). > Persones i/o representants d'entitats de dones. > Persones i/o representants d'entitats de festes populars. > Persones i/o representants d'entitats de joves que participen a festes. > Persones i/o representants d'entitats racialitzades que participen a festes. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ La Guilla. ✓ Associació de Joves de Maldà "Tu rai que ets jove". ✓ Activistes feministes del territori.
Privat- Econòmic	<ul style="list-style-type: none"> > Locals privats d'oci festiu. > Serveis de Seguretat Privada relacionats amb espais festius. > Empreses contractades pels esdeveniments festius. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bar Centro Maldà.

5.1 Resultats de les entrevistes

A continuació s'exposa el **recull d'idees principals** extretes durant les entrevistes semi-estructurades i les obertes.

Mapeig d'actors i agents

Àmbit polític-governamental

- > Bona predisposició de l'equip de govern comarcal i dels equips locals per dissenyar i implementar les accions que es creguin necessàries per abordar la temàtica.
- > En els darrers anys la Conselleria d'Igualtat i Acció Social ha provat d'introduir la perspectiva de gènere de manera transversal a les diferents àrees del Consell Comarcal. Es considera necessari seguir amb aquesta tasca per tal d'impregnar tots els departaments d'una mirada igualitària.
- > Bona predisposició política per treballar amb el teixit social de la comarca, així com visibilitzar la tasca realitzada des del propi teixit tant cultural com feminista.
- > Els canvis de govern en les passades eleccions es vinculen amb una obertura dels consistoris cap a la ciutadania.

Àmbit tècnic-administratiu

- > Actitud proactiva de l'equip tècnic comarcal vers el projecte.
- > Tot i que el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) i el Servei d'Atenció Integral LGBTI (SAI) són d'àmbit comarcal i estan gestionats pel Consell Comarcal de l'Urgell, el municipi de Tàrrrega també disposa d'un SAI local. Es posa de manifest que hi ha poca coordinació entre els serveis locals de Tàrrrega i els comarcals i que això perjudica els serveis i les persones ateses.
- > Bona valoració de la comunicació i coordinació entre els agents del circuit comarcal de violència masclista.
- > A nivell local, en general es manifesta poca coordinació entre ajuntaments, cossos de seguretat, salut, entitats i empreses d'oci nocturn pel que fa a l'abordatge de les violències sexuals, pel que s'identifica com a necessària la creació d'una estratègia d'acció conjunta. Es consideren necessàries reunions de coordinació i d'avaluació en les que s'abordi específicament el protocol i circuit d'actuació per a les violències sexuals en contextos d'oci.
- > Demanda de figures professionals referents en l'àmbit socio sanitari que estiguin disponibles en tots els horaris. Es comenta que sobretot als pobles hi ha molta rotació de treballadors/es socials sanitaris/es i que de vegades no coneixen els circuits o contactes del territori. Pel que fa a l'abordatge de les violències sexuals, una figura referent pal·liaria el problema de la revictimització.
- > Es detecta la necessitat de disposar, als esdeveniments festius, de més recursos humans que vetllin per la detecció de les violències masclistes i sexuals i que assisteixin a les víctimes.

Àmbit social-comunitari

- > Teixit associatiu divers. Als municipis amb més habitants es perceben resistències i dificultats per mobilitzar la població i les entitats, en especial les persones més joves. En canvi, en pobles menys habitats en general es percep una major implicació social.
- > Hi ha diversos pobles sense comissió de festes i des dels respectius consistoris se n'estan intentant crear per tal de promoure la corresponsabilitat en l'organització dels esdeveniments festius.
- > Les dinàmiques d'oci nocturn estan canviant i cada cop més s'organitzen festes paral·leles a les

- populars a cases particulars, *botellons*, etc. Es relaciona part d'això amb el fet que cada cop hi hagi menys participació de les entitats i motivació per organitzar esdeveniments.
- > Percepció que algunes associacions i entitats tenen una organització interna jeràrquica que no facilita una participació i presa de decisions democràtiques.
 - > Percepció que la població en general, així com les entitats que organitzen esdeveniments de manera específica, no coneixen els circuits de violència masclista ni saben què fer o on acudir en cas de veure o viure una agressió.
 - > Tot i que molts ajuntaments organitzen les festes, en molts casos algunes entitats hi estan implicades, ja sigui organitzant i/o atenent la barra. Això posa de manifest la necessitat de realitzar accions formatives i de sensibilització per a les entitats i personal dels ajuntaments.
 - > Experiències d'actes de rebuig públic a les agressions sexistes i d'acompanyament i informació a les víctimes autogestionades per entitats feministes del territori.
 - > Importància de l'educació sexual i afectiva a l'etapa de primària i secundària. Es percep una manca de coneixement de la diversitat sexual i de gènere.

Àmbit privat econòmic

- > En els locals privats d'oci es donen violències sexuals. Els consums, la falta de llum i la música alta faciliten aquestes violències.
- > Es perceben alguns bars com espais masculinitzats i en els que són comuns les mirades sexuades, els comentaris sobre el cos i les bromes sexistes.
- > Es percep necessari que els locals privats d'oci s'impliquin en l'abordatge de les violències masclistes i sexuals.
- > Hi ha iniciatives d'oci cultural a nivell privat que incorporen una perspectiva feminista i que esdevenen un espai segur per a les dones i persones no normatives.

"Els joves volen sortir de festa però no volen organitzar la festa, i si a més a més no hi ha un acompanyament potent per part de l'administració i sumes com està ara el tema de les festes doncs detectem això, que els joves no tenen ganes de comprometre's i que els costa."

"Una cosa que detecto amb la canalla, amb nens d'uns 10 o 11 anys, veig que els hi falta moltíssim entendre la diversitat sexual o tolerar les diferents maneres d'estimar."

"Tot i que hi ha coordinació, sempre és bo parlar i millorar-ne. Hi ha molta feina a fer en la prevenció i sensibilització de les violències masclistes. Tot i que cada vegada se'n parla més, ni els mateixos joves són conscients de les situacions masclistes a les quals s'exposen o estan exercint."

"Totes aquestes petites coses jo crec que no tenim les ulleres posades per poder-les detectar o considerar-les com a lo suficientment greus com perquè s'hagin d'abordar. Per això penso que s'han de fer formacions a professionals, perquè és la manera de posar-te ulleres."

"Hem d'evitar la revictimització, el preguntar el mateix tots els professionals ja que sinó jo crec que moltes vegades moltes persones s'acaben perdent pel camí. I després també hi ha la por al què diran i la possible situació de perill."

Dinàmiques violències sexuals els espais festius i entorns de l'Urgell

- > Percepció que les violències sexuals més naturalitzades i freqüents en entorns d'oci nocturn i festiu són les mirades no desitjades, els *piropos* i comentaris sexuals, les bromes sexistes, els tocaments, invasions de l'espai, cosificació, les invitacions a copes esperant una devolució sexual, etc. Es fa referència a que és comú que amics o coneguts interpretin el que no és o es posin molt insistents. També es detecten casos de relacions sexuals amb coacció.

- > Es detecten actituds i comentaris masclistes i lgbtifòbics entre grups d'homes.
- > Les particularitats del territori (sobretot als pobles), el fet que tothom es conegui i les dinàmiques que es generen dificulten l'abordatge de les violències sexuals. Hi ha certa por o reparo per part de les agredides a denunciar públicament i que l'afinitat social amb l'agressor se'ls giri en contra.
- > Percepció que els contextos d'oci nocturn faciliten la violència. Els travessen molts mites (maneres de lligar) i es donen consums, que desinhibeixen els agressors i redueixen les capacitats de reacció de les víctimes. La majoria d'agressions es produeixen sota els efectes de l'alcohol.
- > Es posa de manifest que moltes agressions sexuals són de caire oportunista i exercides per homes coneguts. També es detecten violències sexuals entre joves coneguts en contextos festius i a cases particulars.
- > L'àmbit en què més violències masclistes i sexuals es detecten des dels serveis d'atenció i salut és el de la parella i exparella, seguit del de l'oci i l'assetjament a la feina. Hi ha hagut un augment significatiu de les atencions a dones víctimes de violència masclista respecte l'any anterior. També s'ha detectat un augment de les usuàries joves d'aquests serveis. Pel que fa a l'àmbit de la parella es relaten algunes experiències de dones que no acaben amb la relació violenta per costum (entre persones grans), per dependència econòmica o situació de vulnerabilitat i també pel desconeixement dels recursos i serveis disponibles per a víctimes de violència masclista.
- > Percepció que el fenomen del miratge de la igualtat en l'oci nocturn està bastant estès entre les noies joves.
- > En quant als locals privats d'oci nocturn es detecta que majoritàriament es concentren a Tàrraga, pel que la mobilitat acostuma a ser dins la capital i dels pobles a aquesta (o a Mollerussa). Durant les festes majors es detecta una major mobilitat entre els pobles de la comarca.
- > Resulta habitual moure's entre els espais d'oci amb cotxe, ja sigui propi o aliè. Cal parar atenció a les dinàmiques de poder que poden donar-se sobretot amb noies joves.
- > Les violències sexuals no són exclusives del context festiu i nocturn, són freqüents i presents en tots els àmbits de la vida però estan normalitzades i sovint no s'identifiquen.
- > Percepció que existeixen moltes violències sexuals normalitzades i no denunciades als espais públics i que moltes són tornant a casa de la festa. Darrerament s'han detectat agressions (comentaris, assetjament, masturbació en públic) a noies que practicaven esport a l'aire lliure.

"Violències sexuals n'hi ha i n'hi ha bastantes, moltes relacions per coacció o per amenaces dins de la parella... Amb gent jove també n'hi ha que han tingut una relació forçada, que se n'han aprofitat si havien begut... Aquestes coses acostumen a passar a les seves festes, festes que fan el grup d'amics a casa d'algu."

"Quan és un amic o conegut qui t'agradeix hi ha tot el tema del grup, l'amistat... que fa que sigui més difícil. Si sou una colla i passa alguna cosa i tu has de posar en contra o fer posicionar la mateixa colla... Clar tu t'ho calles perquè al final hi tens molt a perdre, què faràs? Li deixaràs de parlar i deixaràs d'anar tu amb la teva colla?"

"[Les violències masclistes segueixen passant]l perquè són percebudes com a fets sense importància o conductes inofensives des del punt de vista de qui les practica i el pensament que 'no n'hi ha per tant' o 'tota la vida s'ha fet i no passava res:'"

"Hi ha una franja d'homes, que acostumen a ser adults [...] que fan les típiques bromes de com van vestides les cambres o 'de postre qué quieres?' i diu 'ah pues me gustaría una chica como tú'... aquest nivell de bromes tant desagradables i que incomoden moltíssim a tot l'equip. Un en concret quan se li va cridar l'atenció va acabar insultant 'puta, guarra, zorra, chúpamela!', tirant cadires..."

"Uns referents clau en els espais d'oci nocturn són els referents musicals. Ja no només la lletra de les

cançons, que també, sinó tota aquesta estètica i sexualització dels cossos de les dones que hi ha al darrera. Sembla que les nenes d'avui només tenen un tipus de referent o model a seguir i això les determina... Que sí, que amb el meu cos faig el que em dona la gana i vaig així perquè vull... però el fet que tot l'entorn contínuament et digui que el teu valor el determina l'estètica i que per ser atractiva i sexi has de vestir així afecta. No saps fins a quin punt hi ha una part de llibertat individual i fins a quin punt és pressió estètica."

"Insults a cambreres dient-los-hi 'puta', mirades invasives, comentaris sexuals, etc. Per exemple, una vegada un noi em va dir 'puta' perquè feia estona que s'esperava i vaig servir primer a una amiga que va venir més tard. Contínuament hi ha mirades i 'piropos'."

"Jo amb una cosa que sempre m'he trobat, aquí i a tot arreu i sobretot en situacions de festa, és el fet que sembla que no puguis ser simpàtica. Quan et ve algú a parlar i a establir conversa i sembla que per ser simpàtica ja és com si li estiguessis fent un oferiment que ha d'anar més enllà."

Polítiques públiques implementades respecte la temàtica

- > S'han implementat diverses campanyes al territori per prevenir les violències masclistes, tant des del Consell Comarcal com des de diferents municipis. Es considera positiu elaborar-ne una específica de les violències sexuals a nivell comarcal, tot i que s'hauria de dotar de contingut (amb tallers, formacions i activitats vinculades) i hauria de tenir continuïtat en el temps.
- > Percepció que calen més campanyes de prevenció i informació, així com formacions dirigides a la població en general per prevenir conductes masclistes i lgtbifòbiques. Es posa de manifest la necessitat de dotar d'eines la població per tal de poder identificar aquestes violències.
- > Necessitat d'ampliar la informació i mitjans per donar a conèixer els serveis i recursos comarcals d'atenció a la violència masclista.
- > S'han implementat alguns punts lila mixtes (amb persones professionals i voluntàries) a diversos municipis de la comarca. Es valoren força positivament però cal millorar-ne la coordinació. Hi ha la sensació que hi hauria d'haver unes pautes a seguir unificades per tothom, pel que el present Protocol podria ser una eina que ajudi a crear una estratègia comarcal d'acció conjunta en aquest sentit.
- > Es recullen propostes que s'ofereixi formació en perspectiva de gènere, detecció de violències masclistes i atenció per la població en general i que es vinculin amb la figura d'agents d'igualtat del territori, que podrien implementar punts lila a diferents esdeveniments de la comarca.
- > En les intervencions d'oci nocturn és molt positiu que personal que intervé sigui jove. Que sigui del territori és positiu en termes de salut però en violències sexuals no és recomanable. Hauria d'haver-hi la possibilitat de dues figures diferents: personal professional d'atenció que no sigui del territori i suport de personal contractat o voluntari que conegui les dinàmiques de l'Urgell.
- > Desajustament entre la voluntat tècnica d'implementar accions i els recursos disponibles. En el cas del Punt lila aquest té un cost que molts ajuntaments petits no poden assumir. Es proposa que el pressupost no recaigui només en l'àmbit d'igualtat sinó que hi participin altres àmbits com festes, cultura, etc.
- > Es posa de manifest que en algunes implementacions de punt lila no hi ha hagut bones experiències de coordinació amb el personal de seguretat privat. Se'ls hauria d'exigir una formació en perspectiva de gènere i detecció de violències masclistes i sexuals.
- > Els ens públics locals i comarcals han de facilitar informació i formació sobre el Protocol a les entitats del territori i als locals d'oci privat.
- > Es considera necessari establir una estratègia conjunta, a nivell comarcal, per tal d'abordar les violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques. Es percep una desigual implicació i possibilitats

- d'acció dels diferents municipis i es proposa mancomunar els diners destinats a les partides de gènere perquè siguin gestionades pel Consell Comarcal.
- > Cal promoure la corresponsabilitat entre totes les entitats que estan implicades a les festes populars. Es considera necessari crear una xarxa de persones i entitats sensibilitzades i formades i es proposen mesures com la introducció de criteris sobre perspectiva de gènere a les bases de les subvencions a entitats.
 - > Necessitat de treballar des de l'àmbit escolar i del lleure per desmuntar mites al voltant de les violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques. Tot i que es duen a terme tallers als centres educatius es posa de manifest que l'educació formal ha de respondre a un model coeducatiu integral.
 - > Es localitza l'arrel d'aquestes violències en la socialització diferent de dones i homes pel que es proposa establir missatges diferencials dirigits a dones (d'apoderament) i a homes (de respecte).
 - > Al CAP de Tàrrrega hi ha un servei per a població jove que resulta un canal de prevenció i detecció a tenir en compte. També el programa Salut i Escola a l'institut.
 - > Des de l'Ajuntament de Bellpuig s'ha posat en marxa el projecte Camins segurs per prevenir i actuar en els casos d'agressions sexuals i assetjament que s'han detectat a espais públics i camins.

“És imprescindible formar a les associacions, comissions o ajuntaments per a que implementin punts lila o altres alternatives per a poder atendre les víctimes que pateixen qualsevol tipus de violència durant una festa. A nivell comarcal, realitzar un protocol que serveixi als diferents pobles, o un servei que pugui moure's fins les festes que es realitzen a l'Urgell. De moment és una iniciativa que depèn de l'associació que organitza, de manera que hi ha pobles o festes que no tenen cap punt lila.”

“El que crec que necessitaríem és informació, i més que un punt d'informació crec que el que s'ha de fer és treballar amb els joves i les joves des de ben petits, per tal de conscienciar-los d'apoderar-los i que siguin prou hàbils per no tenir conductes sexistes. També penso que s'ha de treballar amb totes les persones perquè puguin prendre consciència i puguin captar quan estan en una situació de risc o quan estan exercint una violència.”

“Es va crear un punt lila acompanyat d'un protocol per saber com actuar. És molt necessari però insuficient, ja que les persones que estàvem al darrere, en aquell moment, no estàvem gens preparades per afrontar una situació de violència.”

“Les figures adients [per actuar davant les violències sexuals] són persones formades en prevenció de violència masclista i de gènere que puguin realitzar un acompanyament integral a la víctima en el moment que aquesta ho expressi. En el rol d'acompanyament és imprescindible l'escolta activa, en tot moment, deixar que la víctima s'expressi i assessorar-la a nivell legal i a nivell de serveis. Així mateix, fer-li saber que no està sola, reforçar i insistir en que ha fet bé d'explicar-ho.”

“Penso que tant pels locals d'oci, com per les associacions o les comissions que fan festes i actes estaria molt bé que anéssim tothom a una però sobretot que tothom sabéssim i tinguéssim clar què fer. Què fer, on anar o on trucar.”

“Com a millora, penso que s'haurien de realitzar reunions posteriors a la festa major per valorar com ha anat i què es pot fer per a poder revisar les millores que es poden fer de cara a l'any següent. Falta aquest espai per poder revisar el que es duu a terme com entitats organitzadores.”

“Abans eren més freqüents. Actualment es pot escoltar, ocasionalment, alguna broma masclista, però es talla ràpidament. Cal dir que l'ajuntament ha organitzat tallers sobre noves masculinitats i feminisme que han donat el seu fruit. Quan algú de l'associació fa alguna broma o comentari invasiu, la resta del grup ho rebutja.”

“S'ha de treballar des del punt de mira dels i les joves, no des del de la institució, i per a això cal treballar amb ells i elles i en el cas d'aquest Protocol han de ser qui l'implementin i se'l facin seu.”

“Per desgràcia eliminar aquest tipus de conducta serà llarg i difícil en ser una tasca global com a societat i que l'evolució per eliminar aquestes conductes implica molts més agents que els que estem implicats en el projecte i sobretot un canvi radical en el foment en l'educació en el respecte i en la igualtat. De tota manera el que és interessant d'aquests protocols és, si bé no podem garantir que aquestes conductes no es produeixin, almenys podem afavorir que la persona que les pateix es trobi assistida i recolzada quan les pateix i que no visqui un procés de victimització i la sensació d'arribar a casa atemorida, autculpabilitzada i amb la sensació que no ha tingut cap recurs al seu favor per gestionar la situació. També ajudarà a prendre mesures contra les persones agressores perquè probablement serà més fàcil identificar-les.”

6. Grup Motor

El **Grup Motor** és el grup de treball dissenyat perquè l'àmbit **tècnic-administratiu** aportí informació sobre les dinàmiques concretes de les violències sexuals al territori. Desenvolupa tasques de presa de decisions sobre programació, població diana, perfils d'informants clau, mapa d'actors del territori, coordinació, comunicació i estratègies de difusió. A la primera sessió d'aquest grup de treball es treballa marc teòric feminista, explicació del procés i recollida d'informació.

Fitxa de la sessió	
Acció	Sessió 1 Grup Motor .
Data i lloc	18 de maig de 2021 . Sessió telemàtica
Nombre de participants i perfils	8 participants . Tècniques comarcals de referència (joventut), tècniques del SAI i del SIAD, educadora social dels serveis socials, tècnica d'emancipació de joves migrats a soles, referent dels serveis territorials de coeducació de l'Urgell i tècnica territorial de joventut.
Descripció	El Grup Motor és un grup de treball tècnic però obert també a diferents perfils (àrees tècniques i regidories, salut, seguretat, educació, entitats feministes i organitzadores de festes, etc.) implicats en les accions que desplegarà el Protocol. Està contemplat en tres sessions de treball, de les quals la primera és perquè les persones participants entenguin l'aproximació teòrica des de la qual s'emmarcarà l'elaboració del Protocol i quin és el seu paper en el procés i elaborin unes idees bàsiques sobre com perceben les dinàmiques concretes de les violències sexuals en espais festius de la comarca .
Continguts	La sessió va consistir en una aproximació al marc teòric, una explicació del procés d'elaboració del protocol i de les funcions del Grup Motor i, finalment, l'elaboració d'una primera diagnosi sobre les dinàmiques pròpies de les violències sexuals en espais festius a la comarca de l'Urgell.
Canals de difusió	Es va fer un mailing a tots els membres del Grup Motor amb un document explicatiu del procés. Posteriorment se'ls va fer arribar una graella orientativa per elaborar la diagnosi.

6.1 Resultats del Grup Motor

A continuació s'exposen el **recull d'idees principals** extretes durant la primera sessió del Grup Motor. En aquest cas, el recull està endreçat segons temàtiques més obertes que a les entrevistes a informants clau.

Tema	Idea recollida
Festes populars	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que les festes populars i els espais d'oci nocturn són espais on es produeixen agressions i violències sexuals de forma normalitzada. > Percepció que els contextos d'oci nocturn faciliten la violència.
Seguretat	<ul style="list-style-type: none"> > Es detecta que de vegades és el propi personal de seguretat el que exerceix agressions verbals. > És necessari que el personal de seguretat i de barra conegui el protocol a seguir, estigui sensibilitzat en la temàtica i format en detecció i actuació.
Violències sexuals més normalitzades durant festes	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que els comportaments i actituds masclistes durant les festes estan normalitzats. Es comenta que les agressions més habituals i normalitzades són les mirades sexualitzades i repassades visuals, els comentaris sexuals, les formes de lligar invasives i insistents i els tocaments. Una forma de violència sexual generalitzada i normalitzada és la sensació d'inseguretat o por de les dones en contextos festius i pel carrer. > Percepció generalitzada que aquestes violències s'acostumen a produir envers les dones i per part d'homes de totes les edats, sovint coneguts i moltes vegades en grup. > Percepció que els comentaris, burles o faltes de respecte per raó d'orientació sexual també són formes d'agressió habitual i que acostumen a produir-se per part d'homes cap a altres homes.
Associacionisme	<ul style="list-style-type: none"> > Es considera necessari treballar de manera coordinada amb les entitats del territori que participen en els diferents esdeveniments i que aquestes s'impliquin en l'abordatge de les violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques.
Locals privats d'oci nocturn	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que als locals privats d'oci nocturn també es produeixen violències i agressions sexuals i lgtbifòbiques de manera normalitzada i generalitzada i que en aquests espais gaudeixen d'una major impunitat. > Es posa de manifest que l'oferta d'oci es troba concentrada a Tàrraga. A la majoria de municipis els locals privats d'oci són bars i restaurants i algun pub als municipis més grans. > Percepció que molts bars són espais clau de reproducció i manteniment de comportaments masclistes de camaraderia entre homes i d'intimidació vers les dones. Són espais molt masculinitzats i on hi ha dones que eviten entrar.
Urbanisme i mobilitat	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que determinats espais poden generar sensació de por o inseguretat a les dones (la manca d'il·luminació, de gent diversa, etc.). > Percepció que a la via pública es produeixen agressions sexuals: mirades sexualitzades, <i>piropos</i>, tocaments, agressions de tornada cap a casa, etc. > S'identifiquen determinats llocs com la Plaça de les Nacions (Tàrraga) com espais d'incomoditat per les dones. S'hi reuneixen grups d'homes i hi ha mirades sexuals, repassades visuals, i fins i tot algun comentari vers les dones que hi passen.

<p>Sensibilització i polítiques públiques</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que els Punts Lila són necessaris a les festes de major afluència de públic. Des del Consell Comarcal s'està elaborant una normativa per a les persones voluntàries que participaran de l'Urgell lila. > La prevenció, conscienciació i sensibilització de la població en general es perceben clau per poder abordar les violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques d'una manera efectiva. S'han engegat diverses campanyes i iniciatives a nivell comarcal, d'entre les que aquest 2021 es destaca un conta contes per la igualtat de gènere a la comunitat gitana de la Fuliola. > Es detecta la necessitat de coordinació entre els diferents actors i agents que intervenen tant als espais de festa, oci i socials com en el circuit d'abordatge de les violències masclistes i sexuals. > Percepció que el camp educatiu resulta clau en la sensibilització, conscienciació i prevenció envers les violències masclistes. Es comenta que des del SIAD es fan diversos tallers als instituts, tant a professorat com a alumnat i que se'n faran més aquest any. Des del SAI es fan formacions per a professionals d'entitats de lleure.
<p>Atenció</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Els serveis socials, d'atenció a les dones i persones LGBTI (SIAD i SAI), els serveis de salut i de seguretat es consideren clau en l'atenció a les persones agredides.
<p>Altres</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Es detecten altres espais, com són les festes i reunions a casos particulars, com espais en els que també es produeixen violències i agressions sexuals en context d'oci. Aquesta problemàtica es posa de manifest sobretot amb la pandèmia i el tancament de l'oci nocturn.

7. Comissió Participativa

La **Comissió Participativa** és el grup de treball dissenyat perquè sobretot l'àmbit **social-comunitari** tingui l'espai per participar, aportant percepcions sobre l'estat de la qüestió, deliberant i aportant propostes pel Protocol o el Pla d'abordatge. La primera sessió d'aquest grup de treball és sobre marc teòric feminista i idees sobre la diagnosi.

Fitxa de la sessió	
Acció	Sessió 1 Comissió Participativa .
Data i lloc	4 de juny de 2021 . Sessió telemàtica
Nombre de participants i perfils	3 participants . Dones a títol individual.
Descripció	La Comissió Participativa és un grup de treball obert a totes les persones vinculades a la comarca que vulguin participar en l'elaboració del protocol. Està contemplada en tres sessions de treball. L'objectiu de la primera sessió és que les persones participants entenguin l'aproximació teòrica des de la qual s'emmarcarà l'elaboració del Protocol i elaborin unes idees bàsiques sobre com perceben les dinàmiques concretes de les violències sexuals en espais festius de la comarca . També s'obre un espai de treball per a la diagnosi a partir d'una graella.
Continguts	La sessió va consistir en una explicació del procés d'elaboració del protocol, de les funcions de la Comissió Participativa, una aproximació al marc teòric i la detecció i, finalment, l'elaboració d'una primera diagnosi sobre les dinàmiques pròpies de les violències sexuals en espais festius a la comarca de l'Urgell.
Canals de difusió	Es va fer difusió oberta a través de les xarxes socials del Consell Comarcal i es va fer arribar als diferents Ajuntaments perquè en fessin difusió. També es va fer mailing a les entitats que es consideren clau en el procés.

7.1 Resultats de la Comissió Participativa

A continuació s'exposen el **recull d'idees principals** extretes durant la primera sessió de la Comissió Participativa. Igual que amb el Grup Motor, el recull està endreçat segons temàtiques més obertes que a les entrevistes a informants clau.

Tema	Idea recollida
Festes populars	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que a les festes populars i als espais d'oci nocturn es produeixen agressions i violències sexuals de manera freqüent i normalitzada. > Percepció que els contextos d'oci nocturn faciliten la violència: els consums de tòxics desinhibeixen els agressors i redueixen la capacitat de reacció de les agredides. Es relaten experiències d'una major identificació d'haver patit violències sexuals en estat d'ebrietat, el que es relaciona amb que les agredides són vistes com a "preses fàcils". > Les festes amb més aflluència de gent es consideren les Festes Majors dels diferents pobles de la comarca, la Festa Jove, la Fira de Tàrrrega i la Fira del Turró d'Agramunt.
Seguretat	<ul style="list-style-type: none"> > Es perceben els serveis de seguretat com figures a les que acudir i demanar ajuda en cas de viure o veure alguna agressió.
Violències sexuals més normalitzades durant festes	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que les violències masclistes i sexuals estan normalitzades a les festes. Es comenta que les més habituals són les mirades continuades i repassades visuals, els comentaris sexuals, les bromes sexistes i els apropaments, invasions de l'espai, insistències i formes de lligar invasives. Percepció generalitzada que aquestes violències s'acostumen a produir per part d'homes i envers les dones. > Percepció que les bromes o comentaris per raó d'opció sexual o expressió de gènere també són comuns i acostumen a produir-se per part d'homes cap a altres homes. > Percepció que el fet que a la comarca gairebé tothom es conegui comporta que sovint es minimitzin o amaguin agressions i violències sexuals perquè l'agressor és conegut.
Associacionisme	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que la participació i implicació de les entitats, col·lectius i persones és major en pobles més petits. > Percepció de voluntat de canvi de les dinàmiques tradicionals d'una part de la població. > Una bona part del jovent marxa a estudiar fora de la comarca per manca d'oferta formativa i molta gent també treballa fora, el que s'ha de tenir en compte per entendre algunes dinàmiques de participació.

<p>Locals privats d'oci nocturn</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Es perceben els espais privats d'oci nocturn com llocs en els que es produeixen violències, actituds i comportaments sexistes de forma generalitzada i normalitzada amb major impunitat. > Percepció que molts bars segueixen sent espais molt masculinitzats i de manteniment de comportaments, comentaris i actituds sexistes. Es comenta que alguns generen sensació d'incomoditat a moltes dones ja que hi ha mirades sexualitzades i alguns comentaris per part d'homes. > Oferta d'oci nocturn concentrada a la capital i pràcticament inexistent a la resta de pobles de la comarca. Tot i això, es relaten experiències carregades de violències a locals privats d'oci nocturn d'alguns pobles que ja han tancat, per exemple a la discoteca Waikiki.
<p>Urbanisme i mobilitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que la major dificultat pel que fa a la mobilitat és entre els pobles de la comarca i voltants. S'explica que és comú assistir a les festes majors dels diferents pobles i que no hi ha servei d'autobús nocturn. També que el transport públic és escàs i poc utilitzat. > Hi ha certs trajectes de tornada de la festa entre pobles propers que de vegades es fan caminant. Es comenta que alguns nois que van amb cotxe redueixen la marxa i diuen coses a les noies que caminen. > Es detecten certs contextos en els que les noies tenen una major sensació de por o inseguretat, com per exemple quan tornen a casa de festa caminant i un cotxe redueix la marxa a prop seu.
<p>Sensibilització i polítiques públiques</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Percepció que és essencial treballar en la prevenció i identificació de les violències sexuals amb la població en general. > Percepció que seria convenient continuar amb l'implementació dels Punts lila (Urgell lila). > Es percep el Protocol i circuit d'actuació com a positiu per poder abordar les violències masclistes i sexuals als espais d'oci i espais públics d'una manera efectiva i conjunta. Es creu necessari fer difusió i xerrades informatives i formatives a associacions, comissions de festes, ens públics, comerciants, etc. > Percepció que les activitats, xerrades i tallers sobre gènere i/o violències no arriben a tota la població. Sovint són les mateixes persones (dones sensibilitzades en la temàtica) que acaben coincidint arreu. Es proposa realitzar activitats que incorporin la perspectiva de gènere però que es difonguin fent èmfasi en altres aspectes per tal de motivar la participació de les persones més reticents amb la temàtica (teatre, debats...).
<p>Altres</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Es considera necessari incorporar la perspectiva de gènere a les escoles i instituts i realitzar una tasca de prevenció de les violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques en l'àmbit educatiu.

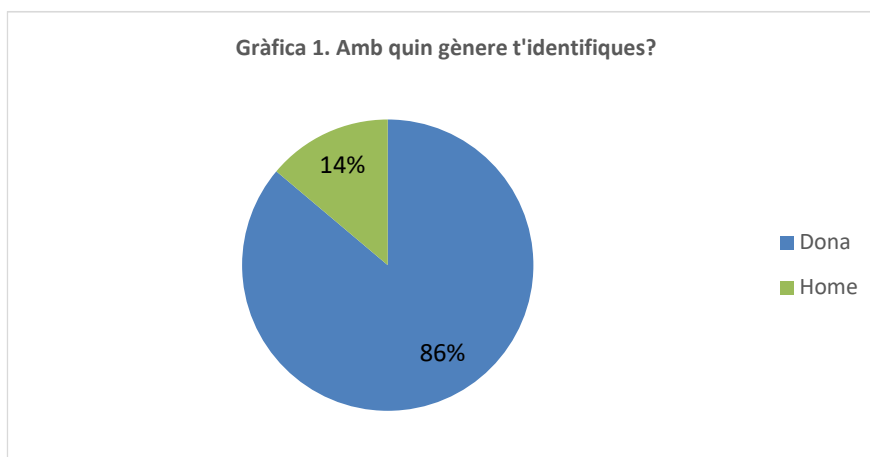
8. Enquesta

8.1 Fitxa tècnica

- > Qüestionari online, aleatori, accidental, no representatiu. **Mostra tendències.**
- > Difusió a través de les xarxes socials de l'Oficina Jove, llistat de correus interns de personal del Consell Comarcal i llistat de correus d'entitats registrades. Suport amb difusió informal a través de mòbils particulars entre grups d'iguals.
- > Període de recoll: obert per contestar de maig a juny de 2021. Degut a la dificultat per fer difusió de l'enquesta en context Covid19 es va deixar oberta més temps de l'inicialment previst a la fi de recollir un major nombre de respostes.
- > Mostra de **36 persones** que han respost.
- > A l'Urgell hi ha **37.116 habitants** censats, dels quals el 50,48% estan identificats com a homes i el 49,52% com a dones.
- > Dividida en 7 apartats: informació general, espais festius, mobilitat, percepció sobre violències sexuals, violències presenciades, violències viscudes, violències exercides, actuació comunitària.

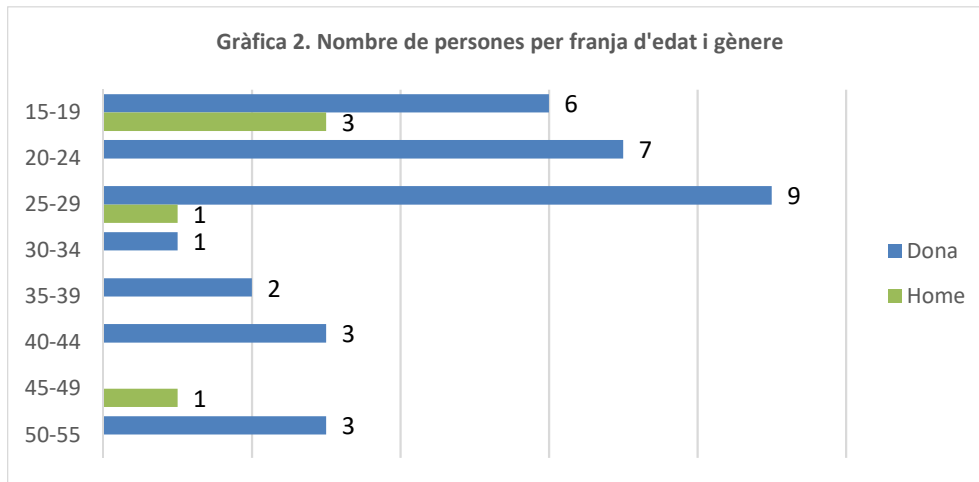
8.2 Dades sociodemogràfiques

El primer bloc sobre informació general aporta dades sobre el nombre i percentatge de persones que s'han identificat com a "dones" (31 respostes, 86%) i com a "homes" (5 respostes, 14%). Al ser un qüestionari aleatori i accidental, acostuma a passar amb les temàtiques de gènere que les dones mostren més interès i participen més a les activitats que es proposen¹.

Les dades segueixen la mateixa tendència de resposta obtinguda a les recerques anuals de l'Observatori Noctàmbul@s, fet que es pot interpretar sota l'argumentació de que tot i que els darrers anys es percep un augment del rebuig i preocupació per les violències sexuals i masclistes a nivell social (i on cada cop hi ha més homes que prenen consciència de la gravetat del fenomen), aquesta **preocupació** continua essent **majoritària entre la població femenina** ja que és justament la que en pateix les conseqüències. És per tant aquesta la població més mobilitzada en les diferents estratègies que miren de fer-hi front: ja sigui des de l'activisme feminista com des de la participació activa en estratègies que s'articulen des de les administracions locals.

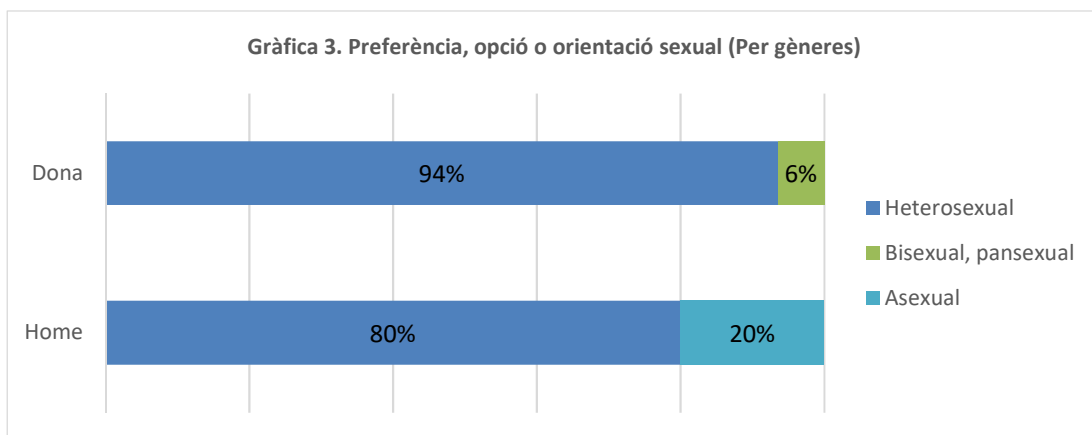
¹ A l'enquesta Noctàmbul@s 2017-18, van respondre 73,7% de dones d'una mostra de 1541 persones a nivell estatal (FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT, 2018, pàg. 63).

Les **edats més freqüents** estan dins la franja dels **25 als 29** anys, amb un total de 10 de les 36 respostes a l'enquesta (28%). En segon lloc hi hauria la franja dels **15 als 19** anys, amb el 25% de les respostes totals.

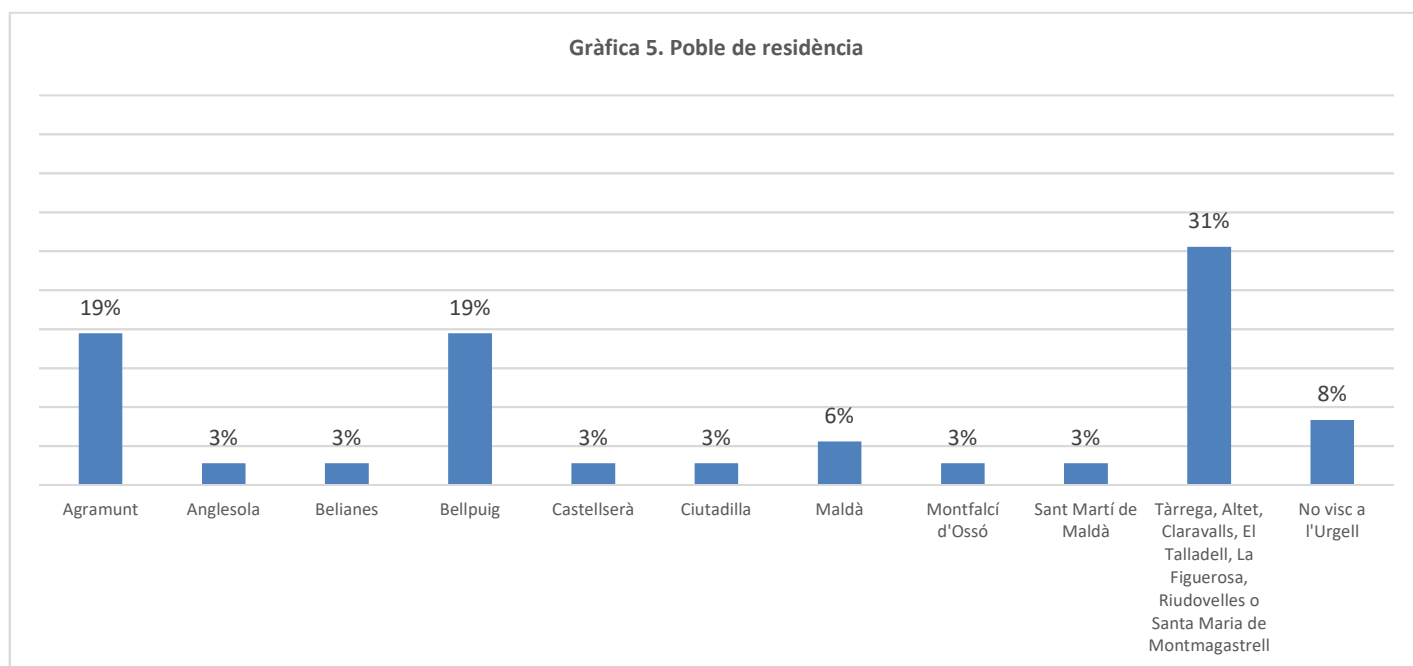
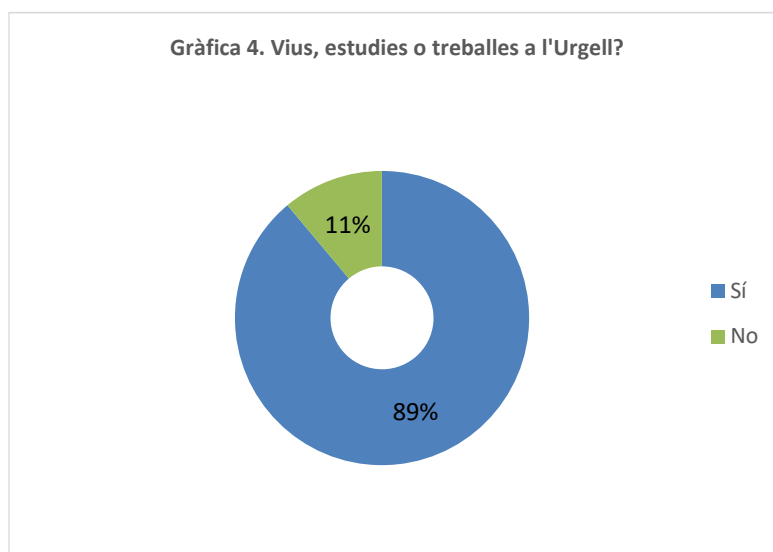
Pel que fa als grups d'edat, en general hi ha una tendència de **participació decreixent des dels grups d'edat més joves fins als grups d'edat més grans**. No hi ha respostes de persones de més de 55 anys.

Si mirem l'edat en relació amb el gènere trobem varies tendències. Les persones que s'identifiquen com a **homes** només tenen representació en les franges de 15 a 19 anys, de 25 a 29 i de 45 a 49 anys. Pel que fa a les persones que s'identifiquen com a **dones** aquestes es reparteixen per totes les franges d'edat representades, tot i que el 72% es troba entre els 15 i els 29 anys. El creuament de les variables de gènere i edat ens permet fer un acostament més ajustat a la realitat i s'ha de tenir en compte a l'hora d'interpretar els resultats, ja que pot condicionar els resultats sobre consums i assistència a espais festius.

Les respostes sobre l'opció sexual mostren el clar **predomini de les persones que es declaren heterosexuales** (94% de dones i 80% d'homes), evidenciant l'heteronormativitat que orienta a la majoria de la població cap a aquesta opció, esdevenint l'heterosexualitat com a la única opció "normal" i "natural" segons l'imaginari hegemònic. L'heterosexualitat obligatòria² exclou a aquelles persones que no encaixen dins els paràmetres de "normalitat" heteropatriarcal, facilitant que es puguin exercir violències sobre elles.

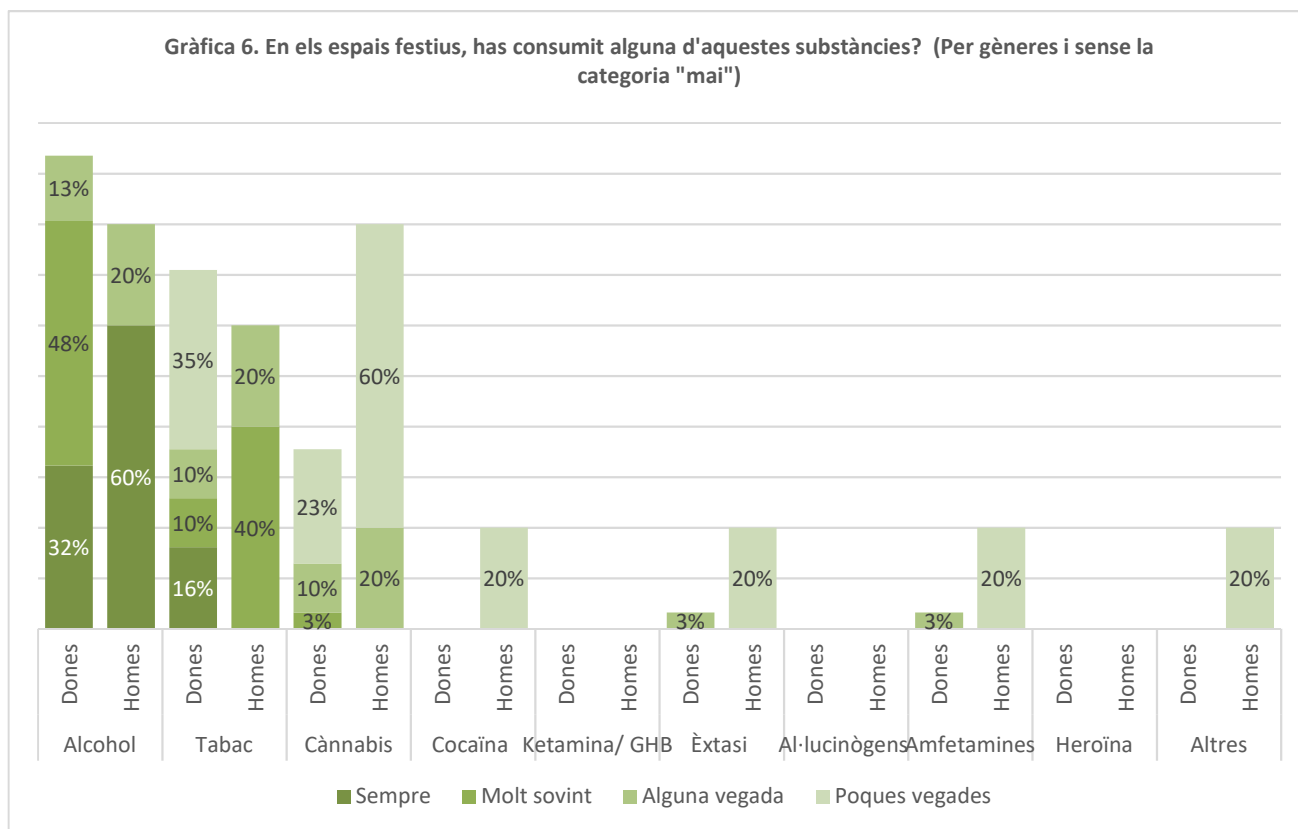
² (RICH, 1980)

La gràfica 4 mostra que la majoria de persones que han respost l'enquesta viuen, estudien o treballen a l'Urgell (89%). A la gràfica 5 podem veure els pobles de residència de les persones que han respost. El percentatge de resposta més alt pertany als pobles del municipi de Tàrraga (31%), seguits d'Agramunt i Bellpuig (19% cadascun).

8.3 Espais festius: festes populars i locals oci nocturn

A continuació es presenten les principals dades obtingudes respecte als espais públics de la comarca. En primer lloc s'observen els resultats sobre **hàbits de consum** en l'oci nocturn.

Podem observar com **la droga més consumida és l'alcohol** com a consum generalitzat entre la població.

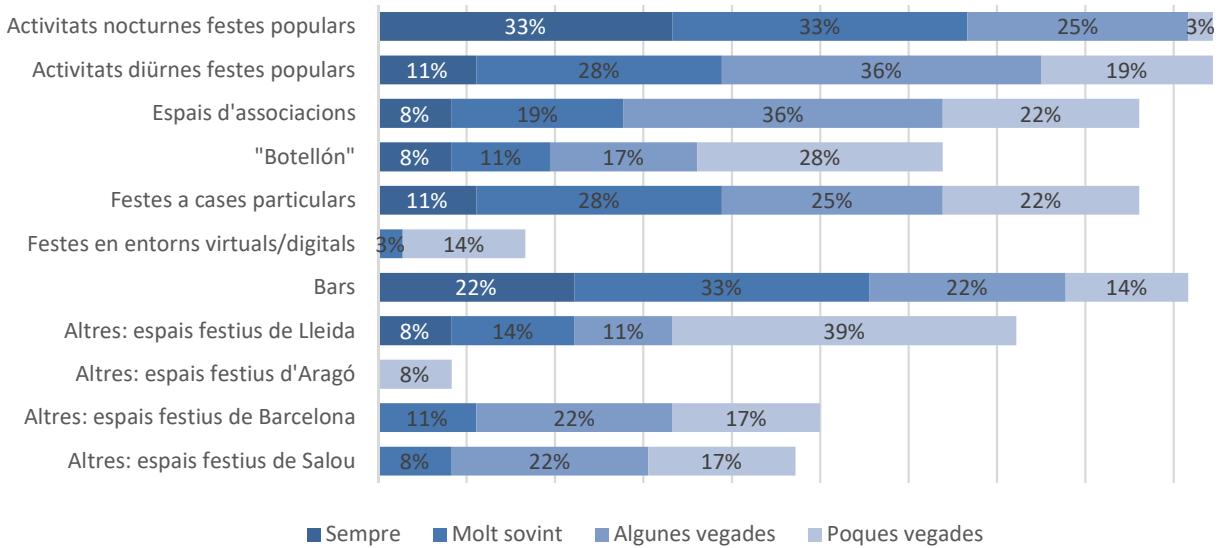
Les dades quantitatives i qualitatives analitzades per l'Observatori Noctàmbul@s al llarg dels cinc informes publicats permeten concloure que la droga més present en les situacions de violència sexual és l'alcohol³. Aquest, per una banda **actua com a droga depressora que pot reduir o fins i tot fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida**; per altra banda, **pot actuar com a desinhibidor del potencial agressor**. Alhora, la lectura a nivell social que es fa de les persones que consumeixen alcohol (i altres drogues) té una forta **càrrega de gènere**: mentre **legitima i desresponsabilitza els homes que consumeixen** (al ajustar-se el seu consum al model de masculinitat hegemònica), **penalitzava i culpabilitza les dones que consumeixen** al transgredir la norma de gènere que genera l'expectativa de la moderació i autocontenció femenines.

Pel que fa als resultats de l'enquesta, és destacable que tot i que trobem en les dones unes freqüències de consum d'alcohol i tabac majors que les dels homes, els homes tenen un alt percentatge de consum d'alcohol amb la freqüència "sempre". Pel que fa al consum de la resta de drogues, la proporció d'homes que consumeixen és sempre major que la de dones que ho fan. Això també té a veure amb els models normatius de gènere i l'expectativa de la moderació i autocontenció femenines, especialment pel que fa a les drogues il·legals, que estan més estigmatitzades socialment.

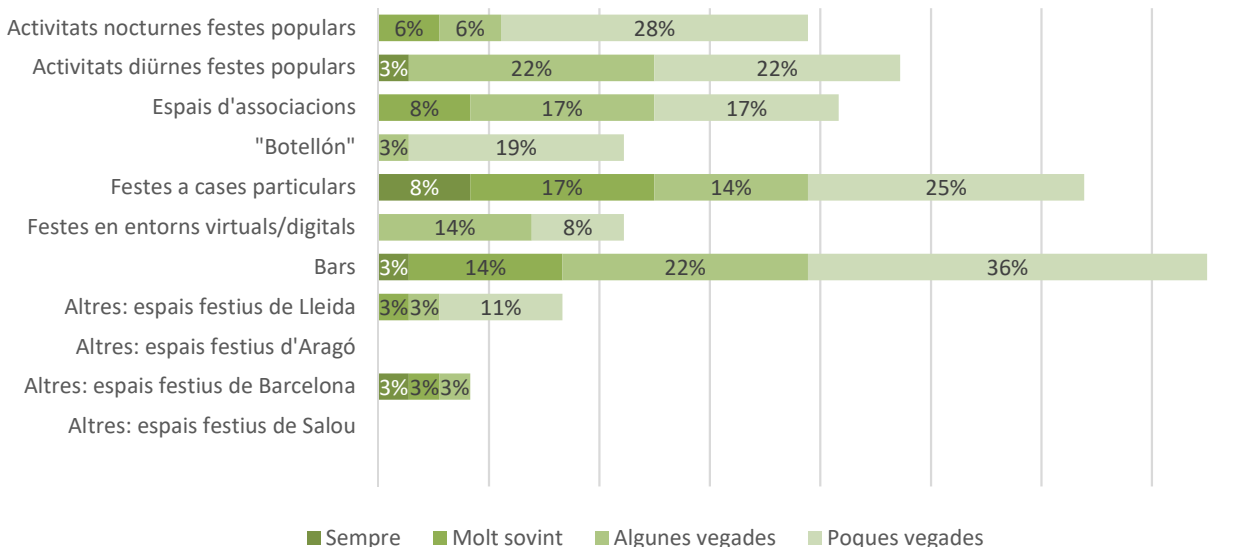
Pel que fa als **espais festius** i la **freqüència d'ús** d'aquests, les preguntes de l'enquesta s'han dividit en funció dels espais que es freqüentaven **abans i durant la COVID**.

³ 4art. Informe Noctàmbul@s. p. 14. Disponible a: <https://www.drogasgenero.info/4o-informe-noctambulas-2016-17-ya-on-line/>

Gràfica 7. ABANS de la COVID, a quins espais festius de l'Urgell assisties i amb quina freqüència?
(Sense la resposta "mai")

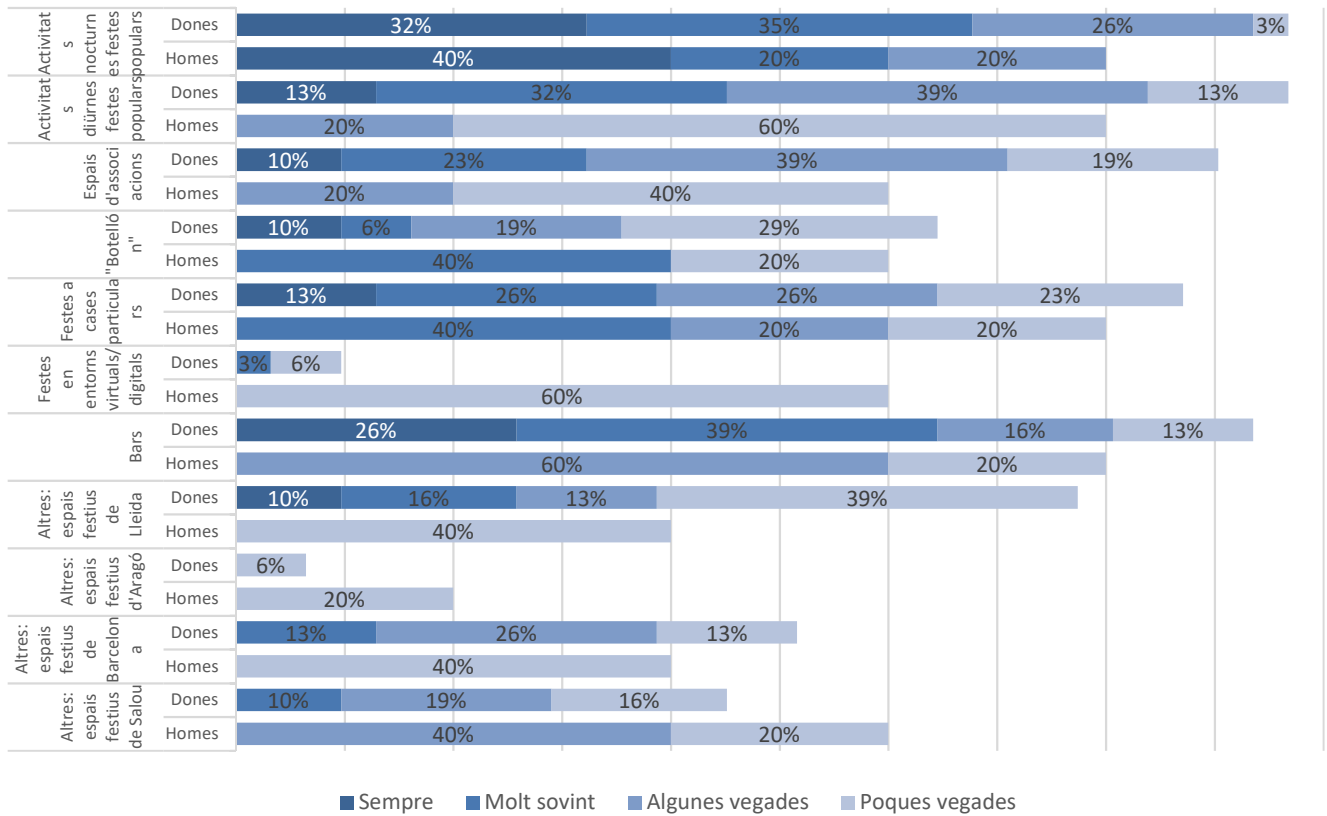
Gràfica 8. DURANT la COVID, a quins espais festius de l'Urgell assisties i amb quina freqüència? (Sense la resposta "mai")

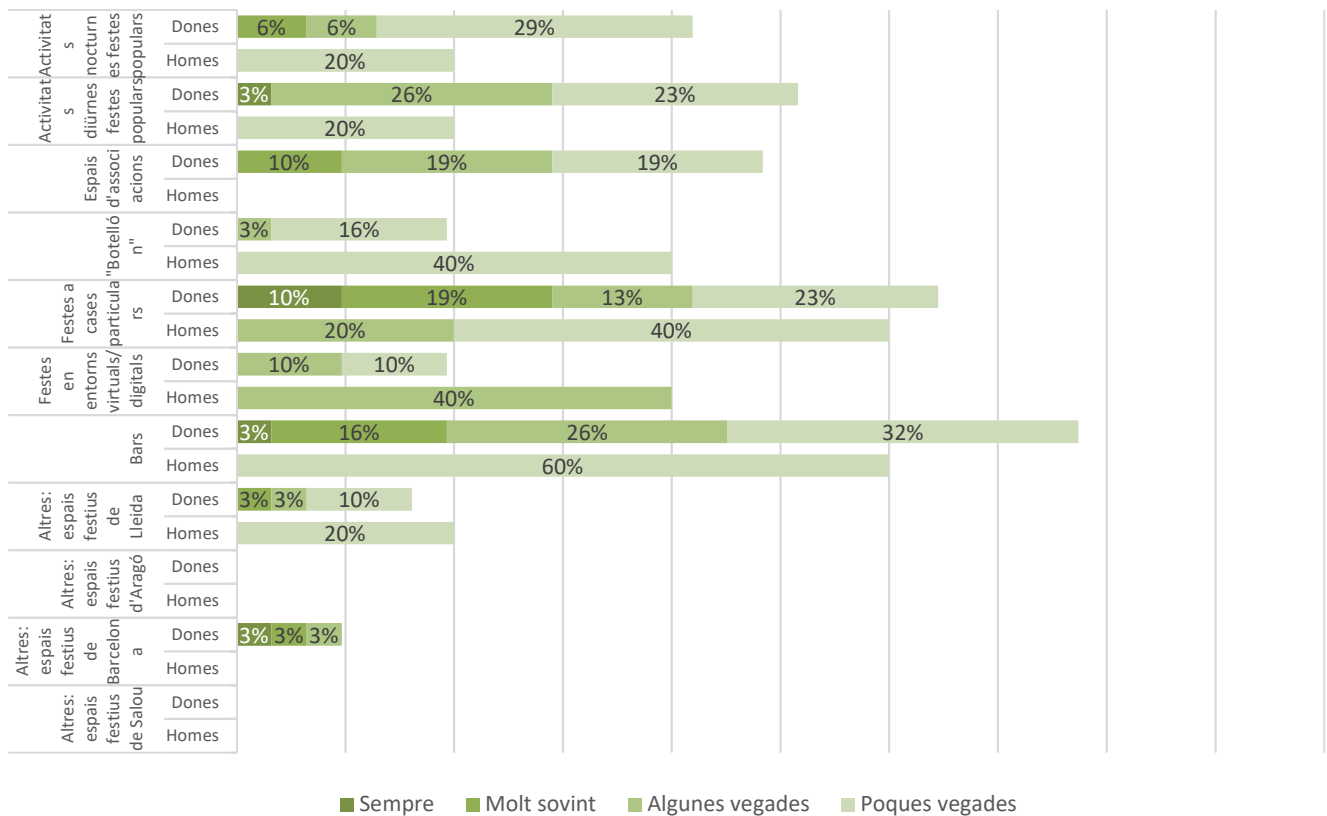
A la gràfica 7 es mostren els espais d'oci més freqüentats **abans de la pandèmia**. Els espais on més gent diu que assistia "sempre" són les **activitats nocturnes de les festes populars** (33%) i els **bars** (22%). Si sumem els percentatges de resposta en les categories "sempre", "molt sovint" i "algunes vegades" trobem que els espais **més freqüentats** per la majoria de persones que han respost eren les activitats nocturnes de les festes populars (92%), els bars (78%), les activitats diürnes de les festes populars (75%) i les festes a cases i espais d'associacions (64%).

La gràfica 8 mostra una considerable **disminució de la freqüència d'ús** dels espais festius **a causa de la pandèmia** i de les mesures restrictives i sanitàries corresponents. Els espais d'oci més freqüentats són els **bars** i les **festes a cases**, amb un 39% d'assistència "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades". Resulta interessant ressaltar que la intervenció de l'actual protocol està emmarcada en els espais públics i, com es pot observar, **espais d'oci privat** com el bars i les festes a cases són espais que presenten **altes freqüències d'assistència** o participació.

Gràfica 7.1. ABANS de la COVID, a quins espais festius de l'Urgell assisties i amb quina freqüència? (Per gèneres i sense la resposta "mai")

Gràfica 8.1. DURANT la COVID, a quins espais festius de l'Urgell assisties i amb quina freqüència? (Per gèneres i sense la resposta "mai")

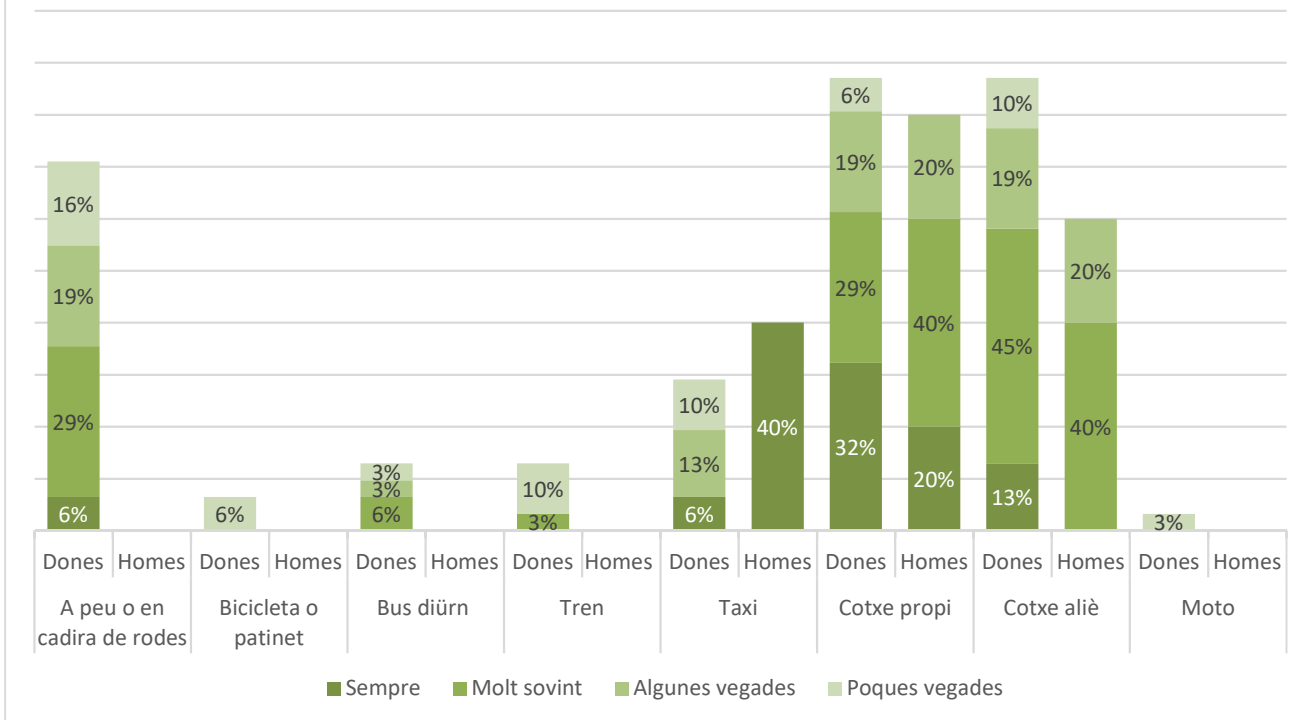
A les gràfiques 7.1 i 8.1 es poden veure les dades segregades per gèneres. Pel que fa a abans del confinament (gràfica 7.1) els resultats mostren una major freqüència d'assistència a la majoria d'espais festius de les dones en comparació als homes. També resulta destacable la freqüència d'assistència als bars: les dones diuen assistir-hi "sempre" en un 26%, mentre que no hi ha cap home que ho expressi així. Cal remarcar que aquestes dades **no es corresponen amb els resultats d'altres enquestes**, on són els homes els que acostumen a dir que surten a més espais de festa i amb més freqüència⁴. Una de les explicacions pot ser el perfil sociodemogràfic de les persones que han respost l'enquesta. A més, atenent als resultats qualitius de les entrevistes i grups de treball també es pot inferir que l'enquesta no ha arribat al gruix de persones que freqüenten els bars, que són homes adults.

Si comparem aquestes dades amb les de la gràfica 8.1 veiem que durant la COVID la freqüència d'assistència en general es redueix considerablement. En aquest període segueixen sent les dones les que diuen assistir amb més freqüència a bona part dels espais festius proposats.

8.4 Mobilitat i espai públic

En aquest apartat es fa un recull d'informació sobre **mobilitat i percepcions de seguretat** entre els espais d'oci i festius.

Gràfica 9. Com t'acostumes a moure per anar i tornar dels espais festius de l'Urgell? (Per gèneres i sense la resposta "mai")

Sobre la **mobilitat entre espais de festa**, els resultats són clars en el sentit que la majoria de persones diuen que es mouen **en cotxe**, ja sigui propi o aliè.

En primer lloc, és interessant destacar que la mobilitat en **cotxe propi** és la categoria que recull les freqüències més altes: el 32% de les dones i el 20% dels homes han respost que "sempre" es desplacen en cotxe propi. El 61% de les dones i el 60% dels homes han respost que ho fan "sempre" o "molt sovint". En quant al cotxe aliè, el 58% de les dones i el 40% dels homes enquestats s'hi desplacen "sempre" o "molt sovint". A partir de les informacions extretes de les entrevistes i grups de treball podem inferir que això és

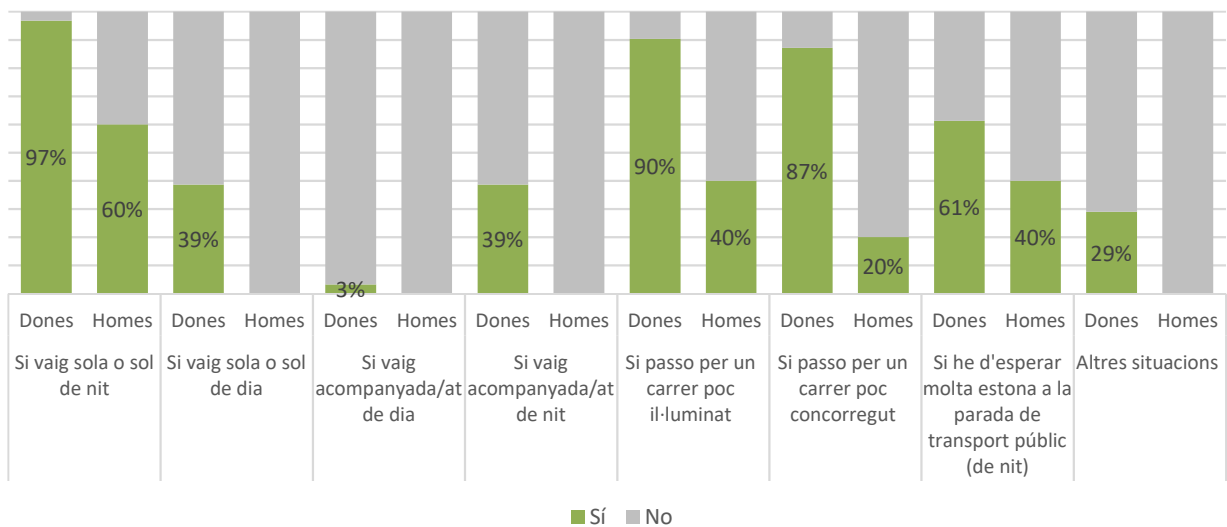
⁴ (FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT, 2018, p. 70)

degut a l'especificitat del territori i l'escassetat de transport públic, que fa que el cotxe sigui necessari per desplaçar-se de manera quotidiana.

En segon lloc, mentre que un 35% de les dones enquestades es desplacen "sempre" o "molt sovint" caminant no hi ha cap home que hagi manifestat fer-ho. En canvi, un 40% dels homes diu moure's "sempre" amb taxi, les dones ho expressen així en un 6%.

En tercer lloc, les dades van en la tendència de les d'altres enquestes, on es reflecteix que les dones són més usuàries i amb més freqüència del transport públic⁵. No obstant, es detecta un **ús relativament baix del transport públic** (bus diürn i tren), de la bicicleta i el patinet i de la moto.

Gràfica 10. Has tingut sensació d'inseguretat quan et desplaçaves caminant d'un espai festiu a un altre o quan tornes a casa en alguna d'aquestes situacions? (Per gèneres)

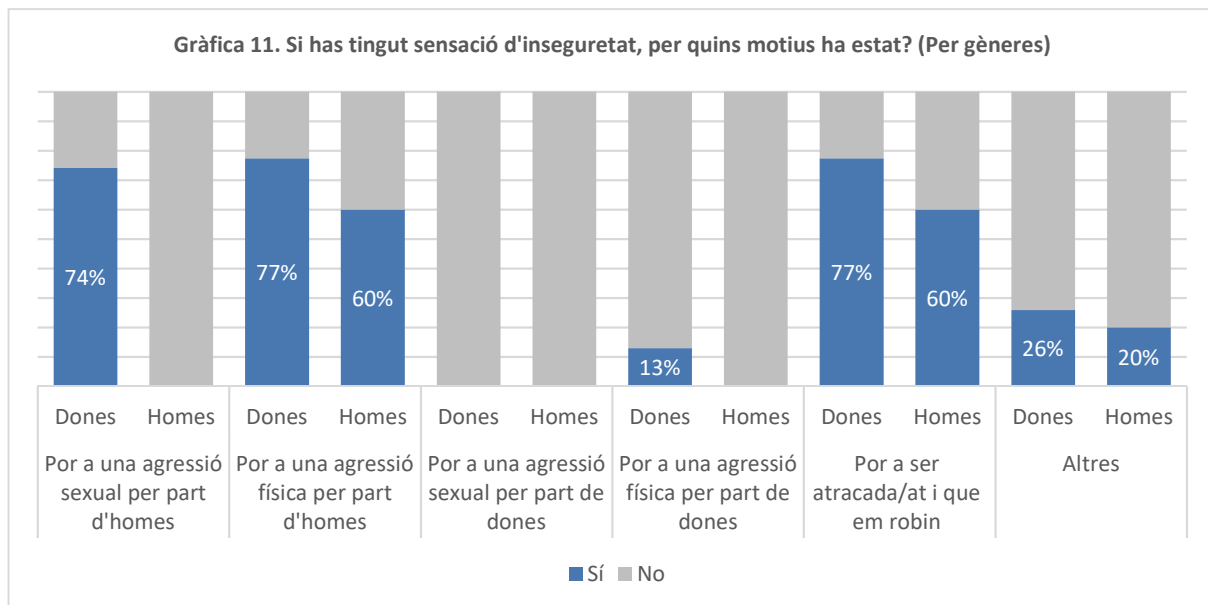

La gràfica 10 exposa els resultats sobre **percepcions de seguretat o inseguretat** quan les persones es desplacen **caminant**. En aquestes dades s'observen clarament els resultats que es donen a nivell estatal, on són les **dones les que expressen molta més sensació d'inseguretat que els homes** quan caminen pel carrer i en totes les situacions. També són destacables els resultats següents:

- Un **97%** de les **dones** enquestades expressen tenir sensació d'inseguretat quan van soles **caminant de nit** anant o tornant de festa a casa. Els homes un 60%.
- Un **90%** de les **dones** enquestades expressen tenir sensació d'inseguretat quan passen per un **carrer poc il·luminat** i un **87%** quan és **poc concorregut**. Els homes un 40% i un 20% respectivament.
- Un **61%** de les dones enquestades expressen tenir sensació d'inseguretat si han d'esperar molta estona a la **parada de transport públic de nit**. Els homes un 40%.
- Les sensacions d'inseguretat són molt **majors de nit que de dia**.
- Les **dones** enquestades expressen que se senten més segures quan van **acompanyades** en comparació als homes.

⁵ Mobilitat ús transport públic AMB: homes 18%, dones 25% (Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2018, p. 40).

Gràfica 11. Si has tingut sensació d'inseguretat, per quins motius ha estat? (Per gèneres)

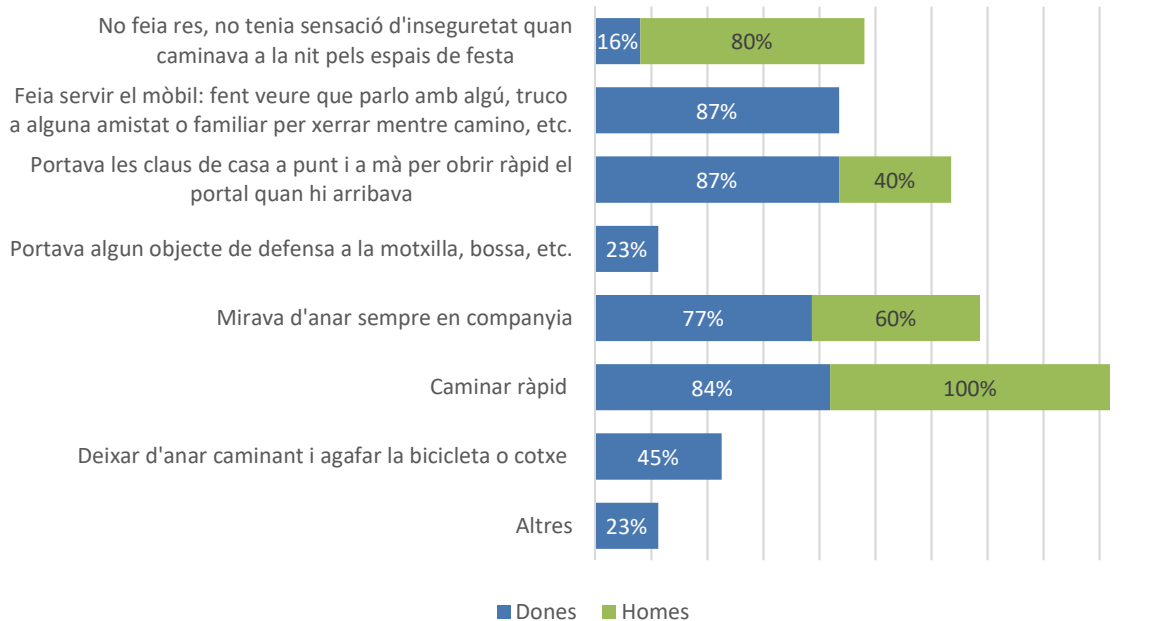

La gràfica 11 exposa els **motius de la sensació de por** a patir agressions. Com es pot observar, el que majoritàriament fa por a les persones enquestades són els **homes**. A continuació algunes dades a destacar:

- El **74%** de les **dones** enquestades expressa que quan es desplaça d'un espai festiu a casa el que li genera por és patir una **agressió sexual per part d'homes**. No hi ha cap home enquestat que hagi expressat tenir aquesta por.
- El **77%** de les **dones** enquestades expressa que quan es desplaça d'un espai festiu a casa el que li genera por és una **agressió física per part d'homes**. Els homes enquestats ho han expressat de la mateixa manera en un 60%.
- El **100%** i **87%** de les **dones** enquestades **no tenen por a ser agredides sexualment o físicament per una dona** (respectivament). Els **homes** ho expressen així en un **100%** en ambdós casos.

Els resultats posen de manifest que la seguretat (i sensació de seguretat) de les dones i de la població en general no depenen exclusivament de factors físics o urbans, sinó també de factors socials. Així doncs, de l'anàlisi de les gràfiques 10 i 11 sorgeix la necessitat, d'una banda, d'actuar a la via pública (carrers poc il·luminats, parades d'autobús, etc.) i de l'altra, d'implementar accions preventives (educatives, tallers, campanyes, etc.) especialment dirigides al gènere masculí, per tal de millorar la sensació real de seguretat.

Gràfica 12. Què feies per evitar ser assetjat/da, molestat/da o agredit/da al caminar de nit als espais o entorns festius de l'Urgell? (Per gèneres)

La gràfica 12 mostra els mecanismes que fan servir les persones per **evitar ser assetjades** o agredides quan caminen de nit entre espais festius o de tornada a casa. És destacable el següent:

- Les **dones** utilitzen amb més freqüència **tots** els tipus d'estratègies proposats (a excepció de caminar ràpid).
- El **77%** de les **dones** enquestades expressen que intenten anar **sempre acompanyades**. Els homes ho expressen així en un 60%.
- El **87%** de les **dones** enquestades expressen que porten les **claus de casa a mà** i que fan servir el **mòbil**. Els homes diuen portar les claus de casa a la mà en un 40% i no hi ha cap home que manifesti fer servir el mòbil.
- El **84%** de les **dones** diuen caminar ràpid com a estratègia. El **100%** dels **homes** ha expressat el mateix.

Pel que fa als resultats cal remarcar que es detecta certa **incoherència** entre el percentatge d'homes que diuen no fer res perquè no tenen sensació d'inseguretat (80%) i l'alt percentatge d'homes que diuen utilitzar diverses estratègies per evitar ser assetjats.

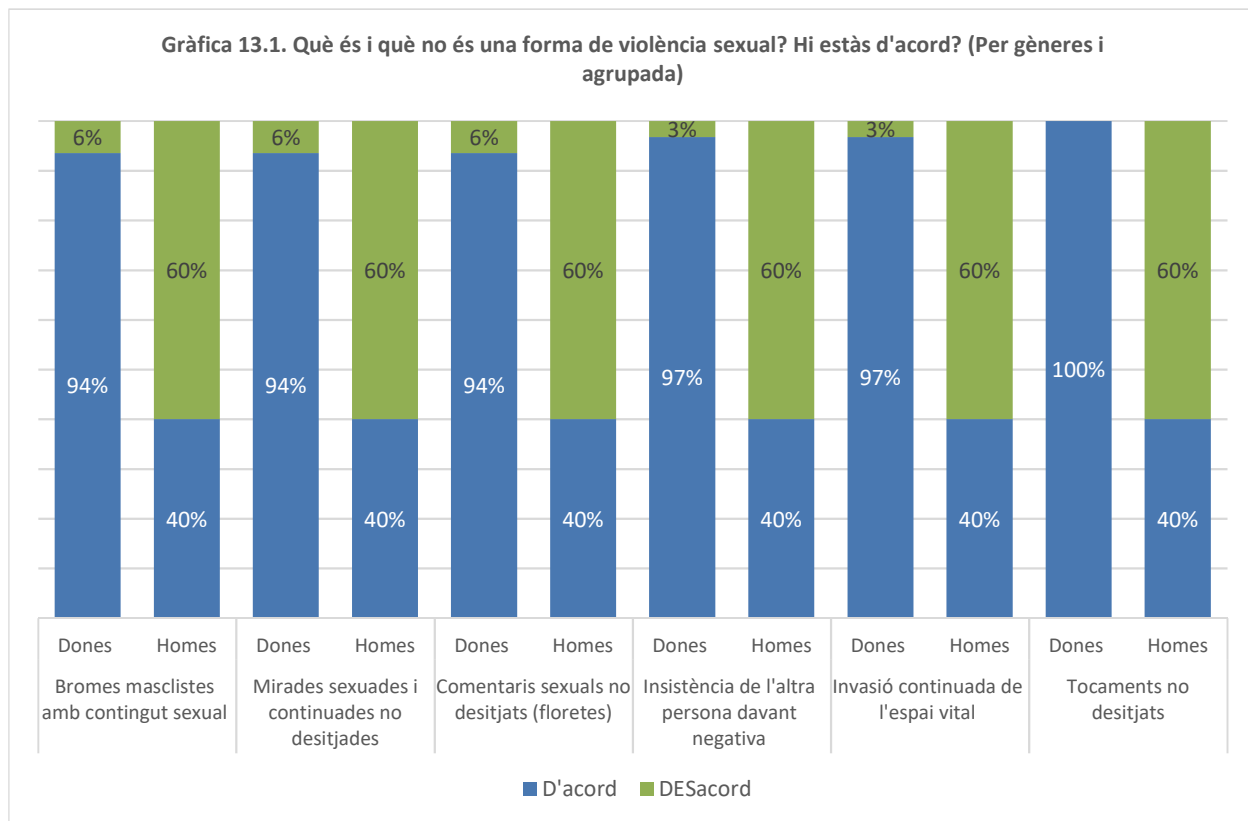
Cal donar importància a les experiències de les dones quan tornen a casa i, com a font d'informació per sensibilitzar, és interessant explicar la quantitat d'estratègies diverses que moltes dones relaten. A continuació se'n mostren algunes.

Pregunta oberta. Si has marcat altres, quines altres estratègies has fet servir per millorar la teva sensació de seguretat en aquesta situació?

- *"Canviar de vorera i assegurar-me de no tenir al voltant a ningú abans d'obrir la porta."*
- *"Córrer."*
- *"Enviar la meua ubicació en directe a alguna amiga o familiar."*
- *"No pensar en que em passaran coses dolentes."*
- *"Passar per carrers més il·luminats i concorreguts ni que el camí sigui més llarg abans que passar per carrers poc concorreguts i foscos."*

8.5 Percepció de les violències

Aquest apartat recull informació sobre les **creences al voltant de les violències sexuals**. Aquesta informació serà interessant a l'hora de dissenyar una campanya de sensibilització i adaptar-ne els missatges, de la mateixa manera que serà d'utilitat per treballar i/o promoure el disseny de polítiques públiques. Les primeres dues gràfiques corresponen a la mateixa pregunta, que s'ha dividit per facilitar-ne la lectura.

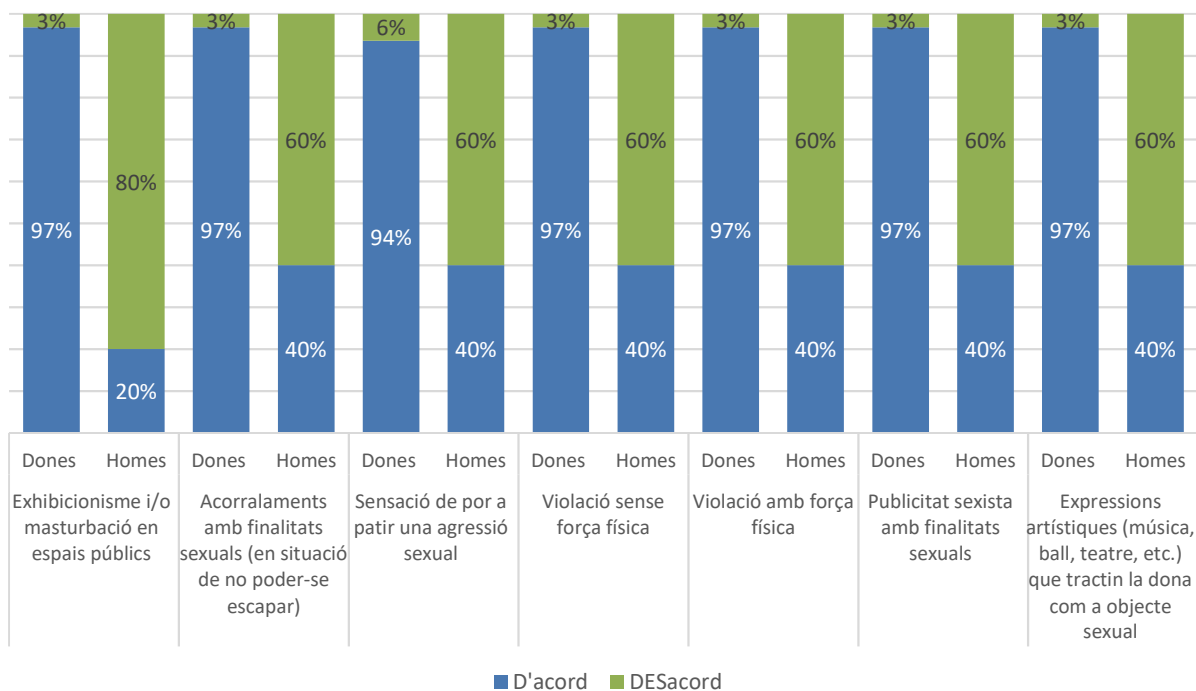

La primera gràfica d'aquest apartat mostra que la majoria de **formes de violència sexual** proposades a l'enquesta efectivament **es perceben com a formes de violència**. De la gràfica 13.1 cal destacar el següent:

- Un **60%** dels **homes** enquestats expressa que les **bromes masclistes amb contingut sexual**, les **mirades sexuades continuades no desitjades** i els **comentaris sexuals no desitjats** no són una forma de violència sexual. Les dones ho expressen així en un 6%.
- Un **60%** dels **homes** enquestats expressa que la **insistència davant la negativa** i la **invasió continuada de l'espai vital** no són una forma de violència sexual. Les dones ho expressen així en un 3%.
- Un **60%** dels **homes** enquestats expressa que els **tocaments no desitjats** no són una forma de violència sexual. No hi ha cap dona que ho expressi així.

Aquestes dades mostren una tendència que serà important a considerar en les accions de sensibilització que desplegui el Protocol i és que en general la població masculina mostra una major dificultat per identificar les diferents formes de violència sexual com a tals. Per tant, s'estima la necessitat d'encarar accions i campanyes dirigides a aquesta part de la població. Les dades de la segona gràfica van en el mateix sentit:

Gràfica 13.2. Què és i què no és una forma de violència sexual? Hi estàs d'acord? (Per gèneres i agrupada)

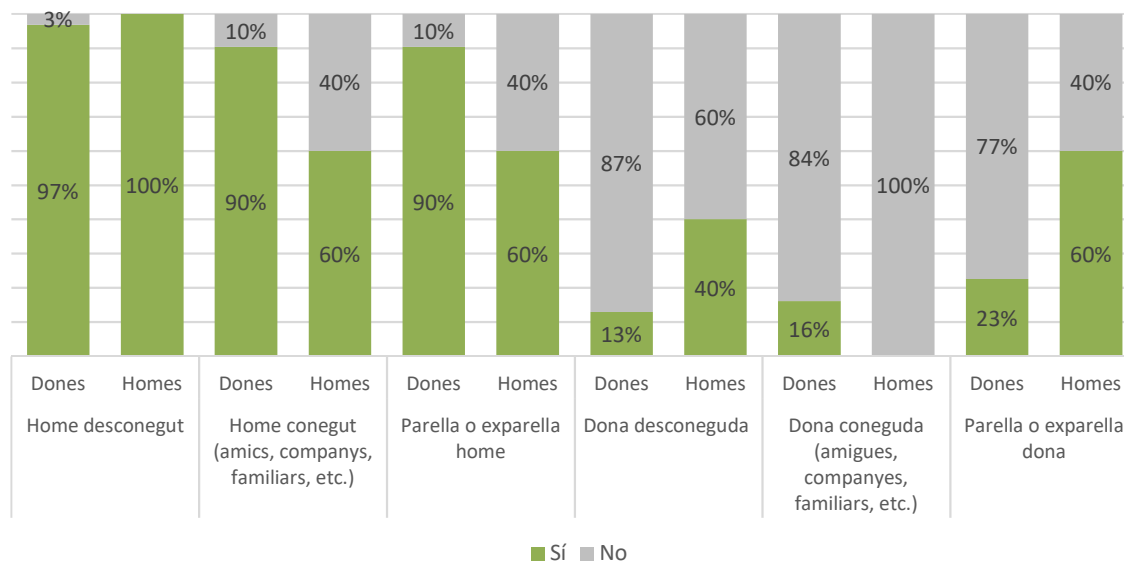

La segona gràfica segueix expressant els resultats de la mateixa pregunta. En aquesta és destacable:

- El **80%** dels **homes** enqestats expressa que l'**exhibicionisme en espais públics** no és una forma de violència sexual. Les dones ho expressen així en un 3%.
- El **60%** dels **homes** enqestats expressa que la sensació de **por a patir una agressió sexual** no és una forma de violència sexual. Les dones ho expressen així en un 6%.
- Un **60%** dels **homes** no considera els **acorrallaments amb finalitats sexuals**, la **violació sense i amb força física**, la **publicitat sexista** amb finalitats sexuals i les expressions artístiques que tractin la **dona com a objecte sexual** com a formes de violència sexual. Les dones ho expressen així en un 3%.

Totes les situacions que es proposen a la pregunta són, efectivament, diferents formes de violència sexual. La no identificació d'aquestes com a tal sovint té a veure amb tot un conjunt de **mites** que operen com a **justificadors** de l'exercici de **violències masclistes i sexuals** sobre els cossos de les dones. Els percentatges recollits suggereixen diferents graus d'adscripció vers aquests mites per part de les dones i homes que hi han participat però són considerablement alts en el cas dels homes i, per tant, mostren la necessitat de treballar en el trencament d'aquest mites i en la identificació de les violències sexuals a les accions preventives que es desprenguin del Protocol amb la població en general i especialment amb la població masculina.

Gràfica 14. En cas d'agressió sexual, quin perfil creus que acostuma a exercir l'agressió? (Per gèneres)

Hi ha un seguit d'**imaginariis col·lectius** que operen en la construcció del **terror sexual**⁶ com, per exemple, que els violadors són homes desconeguts que van sols pel carrer de nit perseguint les víctimes, que tenen problemes mentals, que posen "*burundanga*" a la beguda, etc. Aquests imaginariis són dinàmics, van canviant amb el temps i els discursos hegemònics i cal analitzar com es reproduïxen.

La gràfica 14 expressa els resultats sobre quines són les percepcions en quant als **perfiles de persones agressores** per tal de recollir informació sobre aquestes creences. Cal ressaltar el següent:

- El **97%** de les **dones** i el **100%** dels **homes** enquestats creu que un dels perfils més habituals que agredeix és el d'un **home desconegut**.
- El **90%** de les **dones** i el **60%** dels **homes** enquestats creu que un dels perfils més habituals que agredeix és el d'un **home conegut** o el d'un **home parella o exparella**.
- Un **60%** dels **homes** i un **23%** de les **dones** enquestades creu que un dels perfils més habituals que agredeix és el d'una **parella o exparella dona**.
- Entre el **40%** i el **100%** de les **persones** enquestades creu que les **dones mai són el perfil que agredeix** sexualment.

És important relacionar aquests resultats amb els de la **macro enquesta a nivell estatal** del 2015, que conclou que en els casos de **dones que han patit agressions sexuals**, el **81%** d'aquestes han estat **exercides per part d'homes coneguts**: parelles, ex-parelles, amics, coneguts i familiars⁷.

Les dades analitzades a l'Urgell es refereixen a **percepcions** sobre el perfil que es creu possible d'exercir aquest conjunt de formes de violència sexual. Les respostes que identifiquen a dones com a possibles agressores es poden entendre com una **relativització** (que generalment s'observa major en el cas d'homes enquestats) pel que fa a la idea de qui pot exercir una agressió. Des de l'enfocament de les violències masclistes s'ha de considerar que aquestes són les que pateixen les dones pel sol fet de ser dones, i que per tant les agressions comeses per dones no són una forma de violència masclista. A nivell social existeixen i es produeixen diversitat d'actes violents tant per part de dones com per part d'homes, però el fet que sigui essencial abordar de forma específica les que els homes exerceixen sobre les dones és degut a la **desproporcionalitat amb què es produeixen les violències masclistes en comparació a altres formes de violència**. Les dades disponibles a nivell estatal, autonòmic i local així ho constaten.

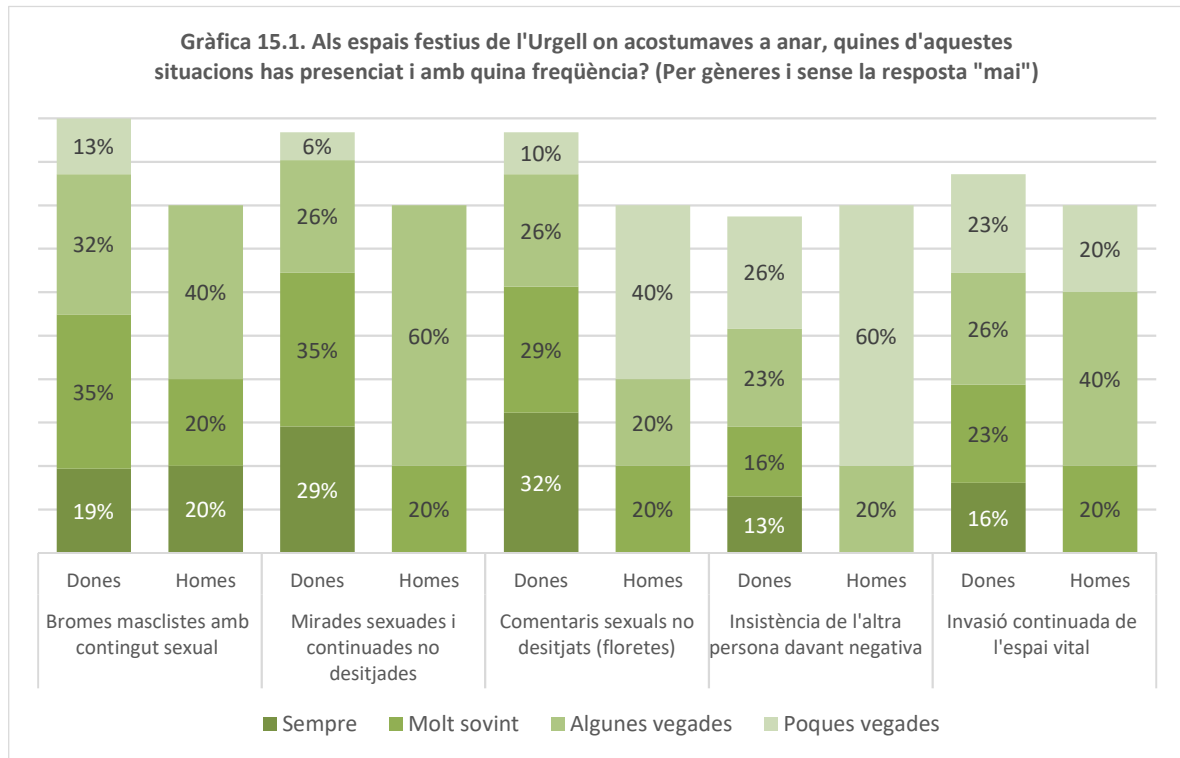
⁶ (NEREA BARJOLA, 2018)

⁷ (MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD, 2015, p. 301)

Aquesta relativització fa que hi hagi certa **incoherència** entre el nul percentatge d'homes que diuen tenir por a una agressió sexual per part d'una dona i l'elevat percentatge d'homes que creu que el perfil de persona que acostuma a exercir una agressió sexual és una dona (desconeguda 40% o parella o exparella dona 60%).

8.6 Violències sexuals presenciades als espais festius

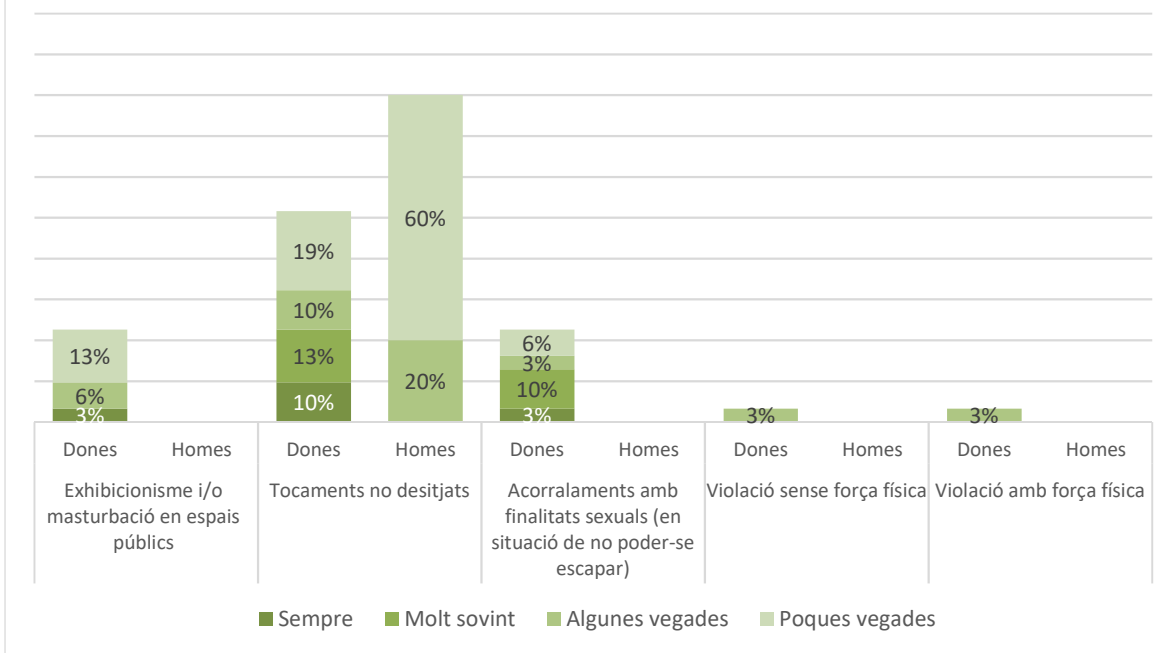
A continuació es presenten els principals resultats obtinguts pel que fa a les **violències sexuals presenciades** als espais festius de la comarca. Les primeres dues gràfiques corresponen a la mateixa pregunta.

A la primera gràfica (15.1) apareixen les **violències sexuals més normalitzades** socialment, els resultats més rellevants són els següents:

- Les **dones** enquestades han **presenciat** amb **més freqüència** totes les formes de violència sexual proposades.
- El **55%** de les **dones** enquestades i el **40%** dels **homes**, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat** "sempre" o "molt sovint" **bromes masclistes amb contingut sexual**.
- El **65%** de les **dones** enquestades i el **20%** dels **homes**, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat** "sempre" o "molt sovint" **mirades sexuals i continuades no desitjades**.
- El **61%** de les **dones** enquestades i el **20%** dels **homes**, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat** "sempre" o "molt sovint" **comentaris sexuals no desitjats**.
- El **29%** de les **dones** enquestades, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat** "sempre" o "molt sovint" **insistència davant negativa**. Els 80% dels homes diuen haver-les presenciada "algunes vegades" o "poques vegades".
- El **39%** de les **dones** enquestades i el **20%** dels **homes**, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat** "sempre" o "molt sovint" **invasió continuada de l'espai vital**.

Gràfica 15.2. Als espais festius de l'Urgell on acostumaves a anar, quines d'aquestes situacions has presenciat i amb quina freqüència? (Per gèneres i sense la resposta "mai")

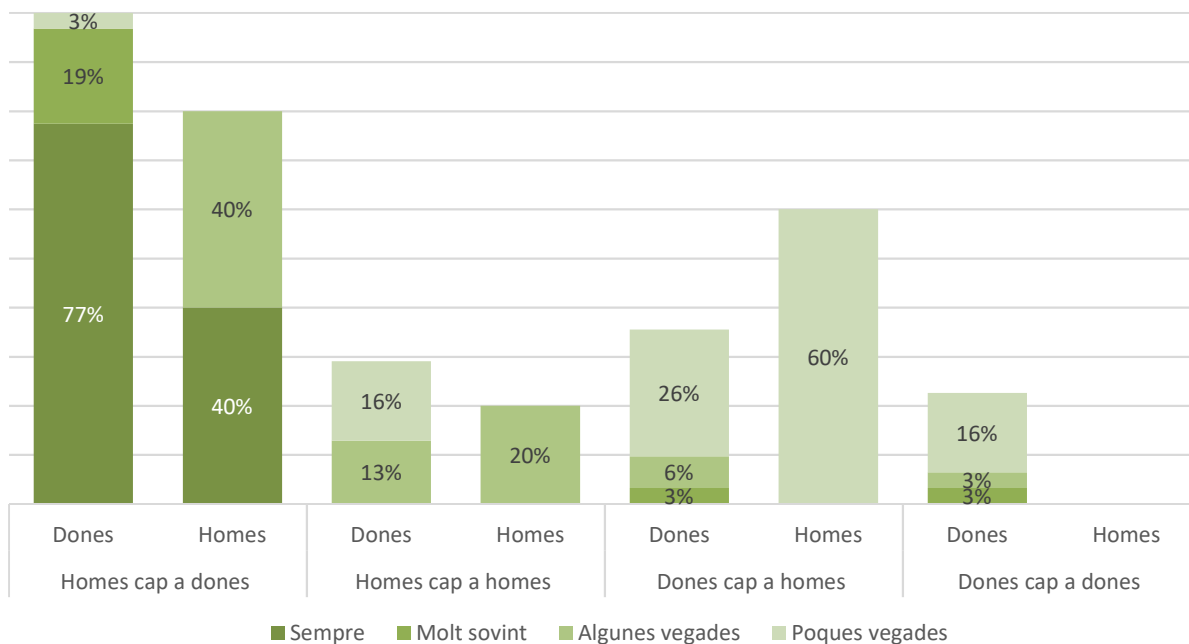

A la segona gràfica (15.2) es mostren aquelles **violències sexuals més visibilitzades** i penalitzades socialment. Se'n destaquen els següents resultats:

- Les **dones** enquestades tornen a **presenciar** amb **més freqüència** gairebé totes les formes de violència sexual proposades.
- El **32%** de les **dones** enquestades, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat** "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades" **tocaments no desitjats**. Un 20% dels homes expressa haver-los presenciat "algunes vegades".
- El **23%** de les **dones** enquestades, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat acorralaments amb finalitats sexuals** i **exhibicionisme i/o masturbació** en espais públics. No hi ha cap home que digui haver-ho presenciat.
- El **3%** de les **dones** enquestades, als espais festius de l'Urgell ha **presenciat violació sense i amb força física**.

En general es torna a observar com són les **dones** les que presenten **més capacitat d'identificació** de totes les **formes de violència sexual**. És possible inferir que les persones que han participat a l'enquesta freqüentment espais d'oci similars. Les dades mostren com en un mateix espai d'oci, les dones que hi són presents visualitzen moltes més formes de violència sexual que hi succeeixen que no pas els homes que participen en els mateixos espais. Aquesta evidència convida a pensar en estratègies dirigides als homes per facilitar-los una major capacitat d'identificació i intolerància davant les violències que es produeixen al seu propi entorn.

Gràfica 16. Quina direccionalitat has observat en aquestes situacions presenciades? (Per gèneres i sense la resposta "mai")

A la gràfica 16 es mostren els resultats quan es pregunta sobre la **direccionalitat i freqüència** de les agressions presenciades. És destacable el següent:

- Les persones enquestades veuen amb molta freqüència, i amb resultats significativament per sobre de la resta, que la **major direccionalitat de les agressions presenciades és d'homes cap a dones**.
- El **97%** de les **dones** enquestades i el **40%** dels **homes** diu que la direccionalitat de les agressions sexuals presenciades als espais festius de l'Urgell és "sempre" o "molt sovint" **d'homes cap a dones**.
- El **13%** de les **dones** enquestades diu que la direccionalitat de les agressions presenciades als espais festius de l'Urgell és "algunes vegades" o "poques vegades" **d'homes cap a homes**. El **20%** dels **homes** diu que és "algunes vegades" d'homes cap a homes.
- El **10%** de les **dones** enquestades diu que la direccionalitat de les agressions sexuals presenciades als espais festius de l'Urgell és "molt sovint" o "algunes vegades" de **dones cap a homes**. Un **60%** dels **homes** expressa que aquesta direccionalitat és "poques vegades" de dones cap a homes.
- El **77%** de les **dones** enquestades i el **100%** dels **homes** diu que la direccionalitat de les agressions sexuals presenciades als espais festius de l'Urgell **mai** és de **dones cap a dones**.

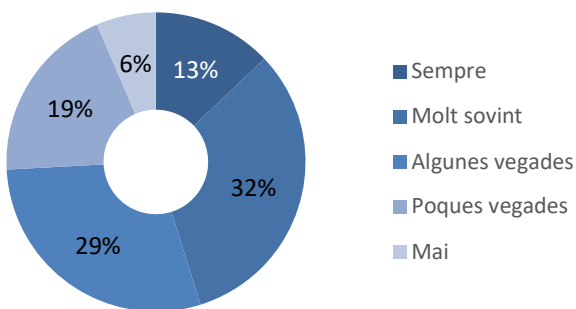
Els resultats d'aquesta pregunta són clars pel que fa al perfil de persones agressores i agredides en les violències presenciades als espais festius de l'Urgell, i coincideixen amb els resultats qualitius i amb tots els estudis realitzats al voltant de les violències masclistes i sexuals d'altres territoris. Així, es torna a posar al punt de mira el model de socialització de gènere vigent, sobretot pel que fa al model de masculinitat hegemònica. El desplegament d'estratègies preventives per al canvi dels models relacionals ha de ser una prioritat en el camp de la promoció de la igualtat de gènere i també en les accions que es despleguin del present protocol.

8.7 Violències sexuals viscudes

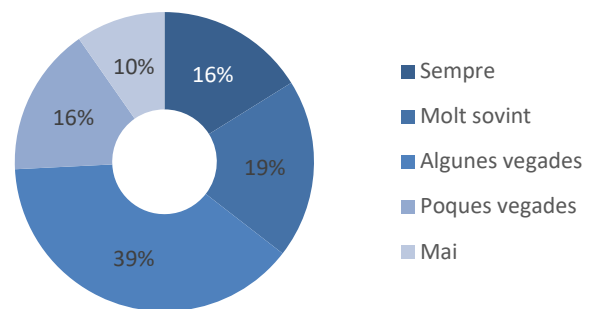
En aquest apartat es presenten els resultats sobre **violències sexuals viscudes i freqüència**. La mateixa pregunta està dividida en varies gràfiques. Sobre aquesta informació, és important tenir en compte en primer lloc, que només s'exposen els resultats de les persones que s'han identificat com a **dones** i, en segon lloc, que **no es mostren** els resultats sobre **violacions viscudes**.

Pregunta. Estant en un espai festiu (lloc de la festa) o en un entorn festiu (trajectes cap a la festa, cap a casa, espais del voltant, etc.) de l'Urgell, quines d'aquestes formes de violència sexual has patit?

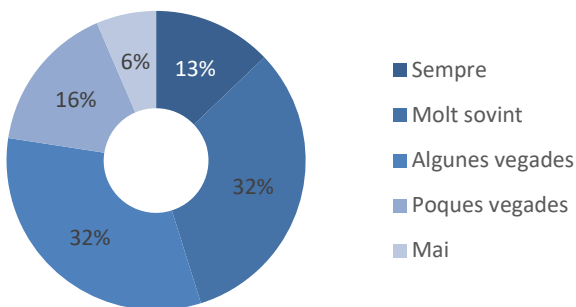
Gràfica 17.1. Bromes masculistes amb contingut sexual (Dones)

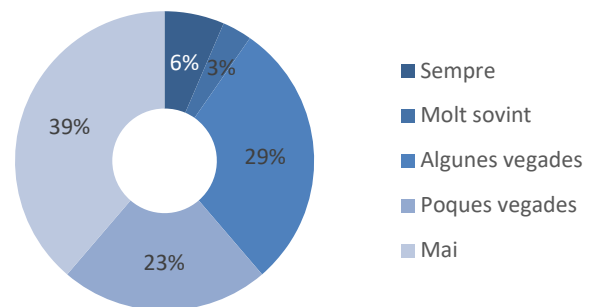
Gràfica 17.2. Mirades sexuals i continuades no desitjades (Dones)

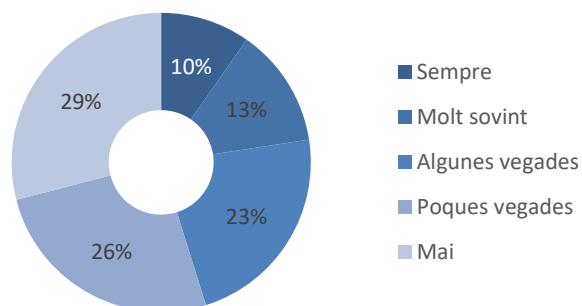
Gràfica 17.3. Comentaris sexuals no desitjats (Dones)

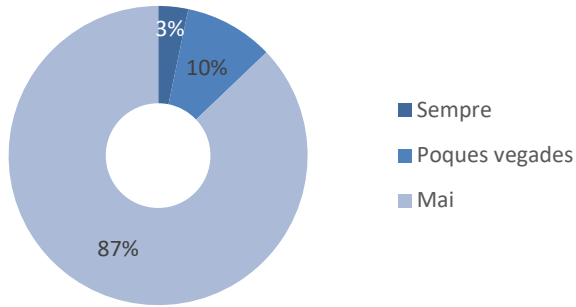
Gràfica 17.4. Insistència davant la teva negativa (Dones)

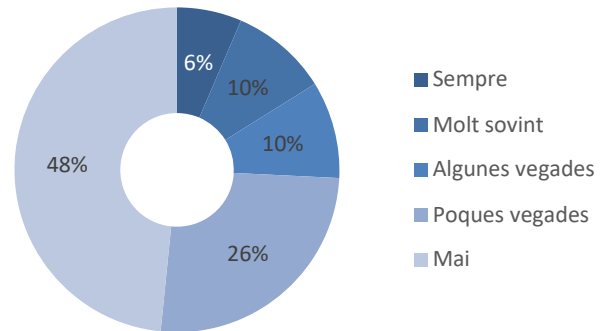
Gràfica 17.5. Invasió continuada de l'espai vital (Dones)

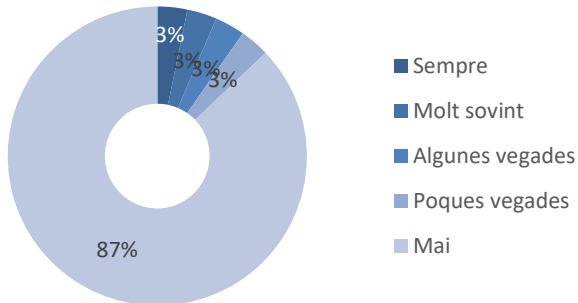
Gràfica 17.6. Exhibicionisme i/o masturbació en espais públics (Dones)

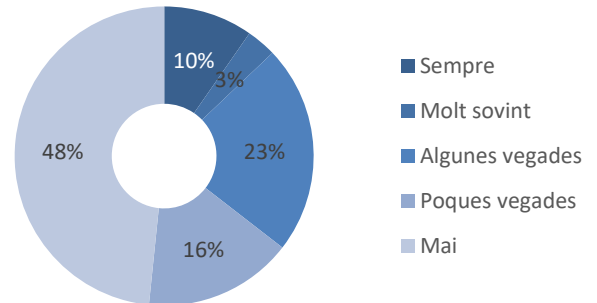
Gràfica 17.7. Tocaments no desitjats (Dones)

Gràfica 17.8. Acorralaments amb finalitats sexuals (Dones)

Gràfica 17.9. Sensació de por a patir una agressió sexual (Dones)

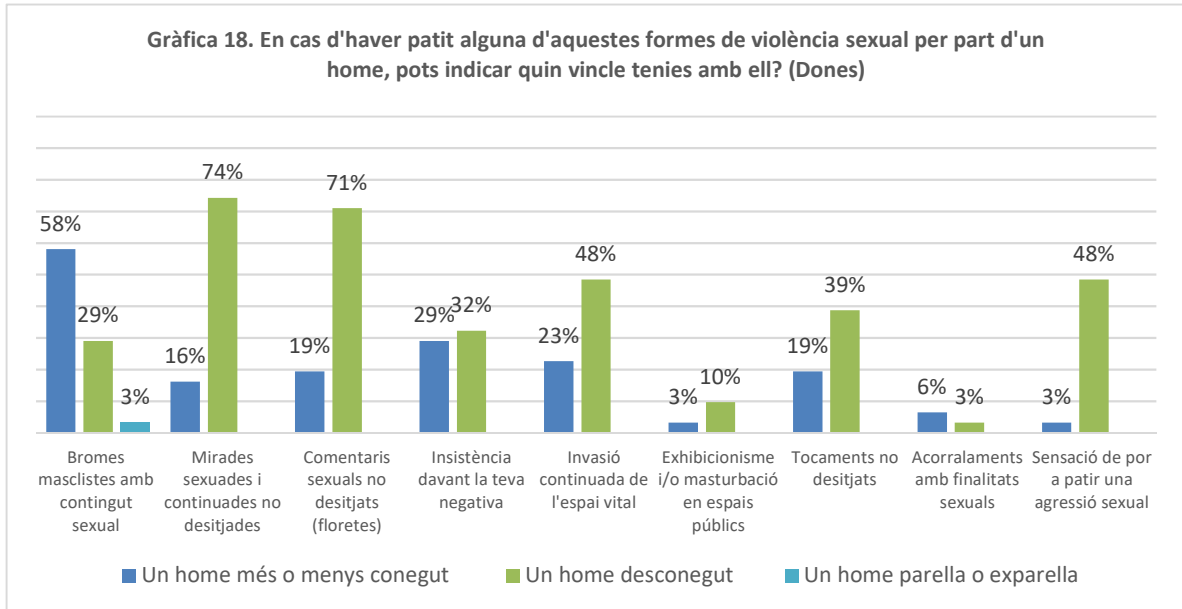

De les gràfiques sobre violències sexuals viscudes en podem extreure el següent:

- El **94%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **bromes masclistes amb contingut sexual i comentaris sexuals no desitjats** als espais festius de l'Urgell. El 45% d'elles amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **90%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **mirades sexuals i continuades no desitjades** als espais festius de l'Urgell. El 35% d'elles amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **61%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **insistències davant la negativa** als espais festius de l'Urgell. El 10% d'elles amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **71%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **invasió continuada de l'espai vital** als espais festius de l'Urgell. El 23% amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint".
- El **52%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **tocaments no desitjats** als espais festius de l'Urgell. El 26% d'elles amb una freqüència de "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades".
- El **13%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **exhibicionisme i/o masturbació i acorralaments amb finalitats sexuals** als espais festius de l'Urgell.
- El **52%** de les **dones** enquestades afirma haver patit **sensació de por a una agressió sexual** als espais festius de l'Urgell.

Aquestes xifres evidencien el fet que **les violències sexuals als espais festius es produeixen en altes freqüències, les pateixen les dones** pel sol fet de ser-ho al llarg de tot el cicle vital, i si es consideren les dades sobre la vigència dels mites i percepcions que en justifiquen el seu exercici és possible afirmar que existeix un **sistema de creences** heteropatriarcal que **facilita que** aquestes violències **es produeixin**. Per

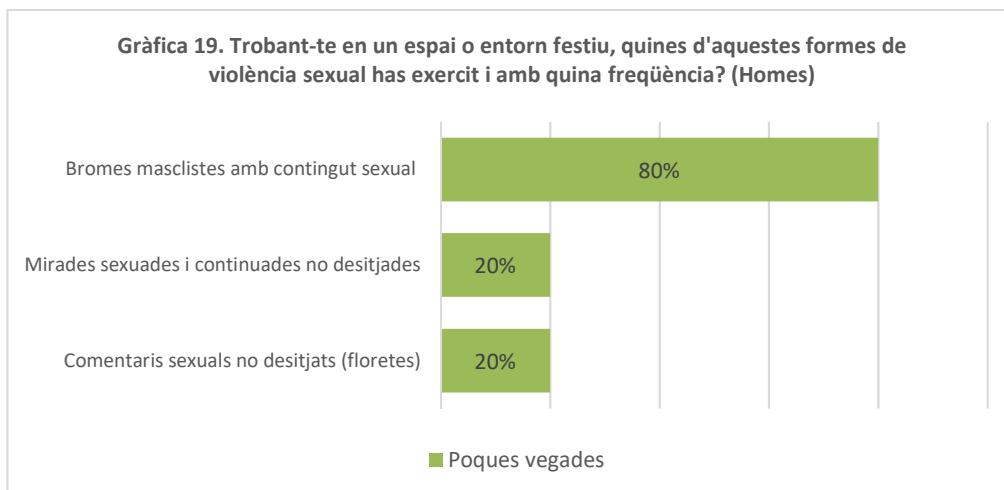
això es fa necessari elaborar estratègies d'abordatge transversals i permanents en el temps que ajudin a generar una resposta de rebuig col·lectiu i de corresponsabilitat per part de tota la població. Les dades recollides concorden amb tots els estudis que aborden aquesta temàtica, així que tot i que aquí l'anàlisi es centra en la comarca de l'Urgell, és important considerar que no és un problema específic del territori sinó un problema estructural. Tanmateix, sí que és evident que l'Urgell no escapa –com cap altre municipi o comarca– de ser un territori on aquest tipus d'agressions són ben presents.

La gràfica 18 ens mostra els perfils de les persones que van exercir les agressions. És destacable que el **58%** de les dones afirmen que les **bromes masclistes** amb contingut sexual les han rebut per part d'un **home conegut**. Pel que fa a la resta de formes de violència, tot i que les dades mostren que les agressions les exerceixen tant homes coneguts com desconeguts, el que trenca amb el mite de "l'agressor desconegut", els resultats obtinguts marquen un clar predomini d'agressions produïdes per homes desconeguts. A més, no hi ha respostes recollides sobre agressors parella o exparella. S'ha de tenir en compte que, en part, aquests resultats difereixen dels de l'apartat de percepció de les violències sexuals (gràfica 14), on es posa de manifest que els homes coneguts i parella o exparella també es perceben en altes freqüències com un perfil habitual d'agressor. A més, els resultats qualitius de les entrevistes i grups de treball de l'actual diagnosi també van en aquesta direcció.

8.8 Violències sexuals exercides

En aquest apartat es mostren els resultats sobre **violències sexuals exercides pels homes**.

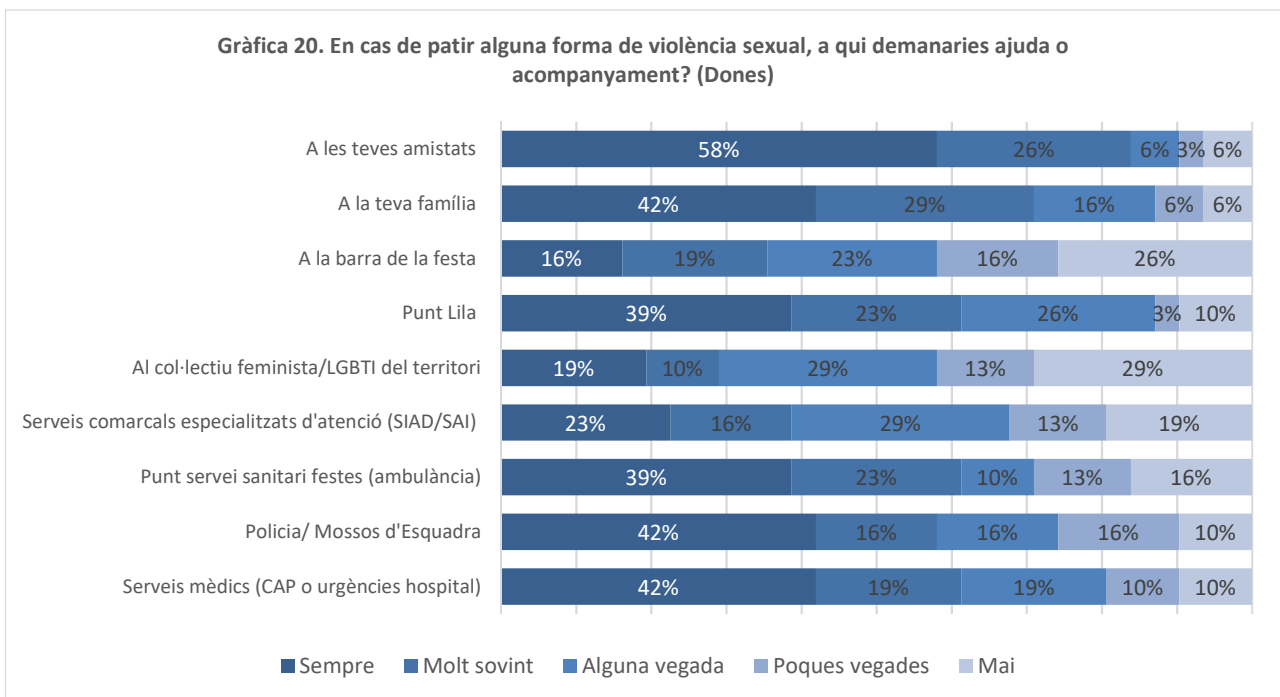

De la gràfica 19 el resultat més rellevant és l'acceptació per part del **80%** d'homes que afirmen haver exercit "poques vegades" **bromes masclistes**. El **20%** també manifesta haver fet **mirades sexuals i continuades no desitjades** i "**floretes**" "poques vegades". Les formes de violència sexual que no apareixen a la gràfica (insistència davant la negativa continuada, invasió de l'espai vital, exhibicionisme, tocaments no desitjats, acorralaments i violació amb i sense força física) és perquè cap home manifesta haver-les exercit. A excepció de les bromes masclistes amb contingut sexual, els resultats mostren alts percentatges de la resposta "mai" de forma generalitzada. Això pot ser degut al fet que molts homes no relacionen els seus actes amb aquestes formes de violència. És a dir, no identifiquen haver-ne exercit mai cap per la dificultat d'identificar certes formes de violència sexual com a tals (especialment les que es troben més normalitzades socialment), o bé sí que són conscients d'haver-les exercit però no han tingut la capacitat de manifestar-ho en el context d'aquesta enquesta.

La comparativa entre l'alt percentatge de dones que manifesta haver patit les diverses formes de violència sexual amb el baix percentatge d'homes que manifesta haver-ne exercit ens condueix al concepte dels **agressors fantasma**⁸. Amb aquest, des de l'Observatori Noctàmbul@s ens referim al fet de que tot i que les violències sexuals i masclistes són transversals i es produeixen en altíssima freqüència, fet que s'observa en totes les enquestes que aborden aquesta qüestió, alhora la majoria d'homes no es senten interpel·lats quan s'aborda la temàtica. Des d'aquesta observació i amb el que ha anat sorgint amb la diagnosi es pot inferir que molt homes mostren dificultat per identificar violències molt freqüents i quotidianes i que en alguna mesura poden haver exercit en algun moment, fet que posa de nou de relleu la necessitat de treballar en l'àmbit de la prevenció, especialment amb la població masculina.

8.9 Actuació davant violències sexual

En aquest apartat es fa un recull de les respostes sobre **com actuar davant les violències sexuals**.

La gràfica 20 mostra els resultats de les **dones** sobre a qui demanarien **ajuda o suport** en cas d'haver patit una agressió sexual. Es pot destacar que **gairebé totes** les dones demanarien ajuda o suport a les **amistats**, el **84%** amb una freqüència de "sempre" o "molt sovint". La **família** també té alts percentatges, el **71%** hi demanaria ajuda "sempre" o "molt sovint". Algunes de les freqüències de les altres categories són similars, essent destacable que amb bastanta freqüència es demanaria ajuda al **Punt lila**, als **serveis mèdics**, punt de

⁸ 4rt. Informe Noctàmbul@s, pàg. 12.

servei **sanitari** de les **festes** i als **mossos d'esquadra**. A ressaltar que la **barra** de la festa i el **col·lectiu feminista** tenen les freqüències més baixes i que un **26%** i **29%** respectivament **no hi demanaria mai ajuda**. Aquesta última dada condueix a la reflexió que potser la barra no és l'espai de festa idoni per situar un punt de recepció de casos d'agressió ja que no ofereix la tranquil·litat i la intimitat per generar la seguretat en les dones per tal que verbalitzin el que hagin pogut patir; també que els col·lectius feministes, en part, no es perceben com espais idonis als quals acudir en cas de violència sexual. D'altra banda, emergeix el grup d'amistats com l'espai de seguretat i confiança on relatar qualsevol problema, i per tant aquest hauria de ser el grup a qui qualsevol intervenció preventiva o d'atenció directa es dirigeixi per assegurar el benestar de qui hagi pogut patir una agressió.

Figura 1. Què creus que es pot fer per combatre les violències sexuals a la comarca?

La figura 1 mostra les respostes a la pregunta sobre què es pot fer per combatre les violències sexuals a la comarca de l'Urgell. Com es veu en el núvol de paraules, són destacables i recurrents l'**educació**, **conscienciació** i **sensibilització**. També l'**educació sexual**. A més, es recullen respostes sobre la **creació d'espais segurs** per a les dones, l'establiment de **Punts lila**, l'elaboració de **campanyes**, cartells, **tallers** i xerrades. A continuació es destaquen algunes respostes a la pregunta per complementar la figura 1.

- "Enfortir les xarxes de suport comunitari entre dones (amistats, cercles propers). Que els homes treballin el seu privilegi i repensin els seus rols."
- "Fer campanya per a que la gent entengui què és una agressió o violència sexual. Ja que aquestes bromes i comentaris són inadequats."
- "No dubtar mai de la víctima. Detectar com i quan s'inicia el maltractament. Fer tallers d'educació sexual i femisme. No callar quan algú diu un comentari masclista. Educar en la igualtat. No promoure la música masclista. Penjar cartells per conscienciar a la gent sobre la violència masclista. Punts liles. Abans de cada concert fer un discurs per prendre consciència. Donar tríptics informatius a les FM. En definitiva, educar en igualtat i promoure, actuar, detectar i prevenir les violències masclistes."

9. Conclusions

A continuació el recull de conclusions extretes a partir dels resultats recollits a la present diagnosi, estructurades a partir de les temàtiques i preguntes plantejades a l'inici del document.

Conclusions sobre mapeig d'actors i agents

Número conclusió	Pregunta plantejada	Àrea	Resum conclusió
1	P1	Totes	Territori amb teixit associatiu divers, amb entitats actives i predisposades a la participació i a la corresponsabilitat.
2	P1	Cultura, acció social, ciutadania i igualtat i joventut	En l'organització dels esdeveniments festius intervenen els ajuntaments, comissions de festes i col·lectius i entitats del territori.
3	P1	Cultura, acció social, ciutadania i igualtat i joventut	Alguns pobles no disposen de comissió de festes i des dels nous equips de govern locals s'han posat en marxa processos per tal de poder crear aquestes comissions.
4	P2	Totes	L'abordatge de les violències sexuals en espais festius és considerat com prioritari per part dels agents polítics, tècnics i comunitaris.
5	P2	Totes	Necessitat d'una major coordinació entre dels Ajuntaments, el Consell Comarcal i les entitats que organitzen esdeveniments en l'abordatge de les violències sexuals als espais d'oci.
6	P3	Totes	Necessitat d'implicar a entitats que no han participat en el procés d'elaboració.
7	P3	Acció social, ciutadania i igualtat i promoció econòmica	Necessitat d'implicar els locals privats d'oci en l'abordatge de les violències masclistes i sexuals.
8	P3	Totes	Necessitat de formació i sensibilització en perspectiva de gènere al personal polític, tècnic i administratiu dels ajuntaments i del Consell Comarcal, en especial a aquell vinculat a l'àmbit de cultura i festes.
9	P3	Cultura, acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat de formació i sensibilització en perspectiva de gènere a les empreses de seguretat i serveis de barra contractats pels ajuntaments en esdeveniments festius.
10	P3	Cultura, acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat de formació i sensibilització en perspectiva de gènere a membres de les entitats que organitzen esdeveniments festius.

Conclusions sobre les dinàmiques de els violències sexuals en espais festius

Número conclusió	Pregunta plantejada	Àrea	Resum conclusió
11	P4	Totes	Existeix una ampla percepció de mites i creences masclistes i lgbtifòbics arrelats en molts discursos entre la població, el que fa necessari dissenyar accions de sensibilització que puguin arribar al conjunt de la població.
12	P4	Acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat de treballar específicament amb la població masculina, que mostra més resistències i/o dificultats per identificar les violències sexuals.
13	P4	Acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat d'abordar aquelles violències sexuals més normalitzades i invisibilitzades.
14	P4	Totes	Les particularitats del territori i el fet que tothom es conegui dificulta l'abordatge de les violències masclistes, lgbtifòbiques i sexuals. Hi ha certa por a la culpabilització social per part de la víctima i resulta més difícil assenyalar a un agressor conegut.
15	P5	Acció social, ciutadania i igualtat	Existeix una violència sexual sistèmica, estructural i quotidiana que pateixen les dones de la comarca i que en els espais i entorns festius opera amb més impunitat.
16	P5	Acció social, ciutadania i igualtat	Segons l'enquesta realitzada i els resultats qualitius obtinguts, són els homes els que exerceixen la major part de les violències masclistes i sexuals registrades, percebudes, presenciades, viscudes i exercides. Calen estratègies preventives específiques.
17	P5	Acció social, ciutadania i igualtat	Posar focus d'atenció també en l'entorn i els grups d'iguals de les persones que agredeixen. Cal recollir més informació sobre aquestes dinàmiques concretes per entendre com funcionen i poder aborda-les.
18	P5	Acció social, ciutadania i igualtat	Les violències masclistes i sexuals més registrades i ateses pels serveis d'atenció i de salut són en l'àmbit de la parella. Hi ha hagut un augment de les atencions i també de les noies joves que acudeixen als serveis.
19	P6	Cultura i promoció econòmica	Segons l'enquesta realitzada, els principals espais festius amb major freqüència (dades gràfica abans covid) són les activitats de nocturnes i diürnes de les festes populars (95% i 75% respectivament), els bars (78%) i les festes a cases i espais d'associacions (64% respectivament).
20	P6	Acció social, ciutadania i igualtat	Les sensacions d'inseguretat als espais públics les generen els homes. A les dones majoritàriament per por a una agressió sexual i/o física i als homes majoritàriament per por a una agressió física.
21	P6	Acció social, ciutadania i igualtat	Hi ha llocs específics que generen major sensació de por o inseguretat, generalment si estan mal il·luminats, poc concorreguts i/o allunyats de zones habitades.
22	P6	Acció social, ciutadania i igualtat	Segons l'enquesta realitzada, la major freqüència de mobilitat per anar o tornar a espais festius és en cotxe propi (61%) o aliè (56%). A més, el 35% de les dones enquestades es desplaça "sempre" o "molt sovint" a peu o cadira de rodes.
23	P6	Acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat de millorar la il·luminació d'algunes zones, entorns dels espais festius i trajectes per evitar punts foscos i proporcionar una major sensació de seguretat.

Conclusions sobre polítiques públiques relacionades amb la temàtica

Número conclusió	Pregunta plantejada	Àrea	Resum conclusió
24	P7	Acció social, ciutadania i igualtat	L'Urgell disposa d'un Pla d'Igualtat d'oportunitats i un Protocol d'atenció a les dones en situació de violència masclista, entre d'altres.
25	P7	Acció social, ciutadania i igualtat i joventut	Des del 2018 s'ha posat en marxa el projecte Urgell lila, a través del qual s'han implementat diversos Punts lila a diverses festes de la comarca.
26	P7	Acció social, ciutadania i igualtat	Es recomana l'adhesió del Consell Comarcal de l'Urgell al Protocol de Seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya. L'ens té previst d'adherir-s'hi aquest 2021.
27	P7	Totes	Es duen a terme tallers i activitats relacionades amb la promoció de la igualtat de gènere i l'eradicació de les violències masclistes però aquestes no arriben al conjunt de la població.
28	P7 i P8	Acció social, ciutadania i igualtat i joventut	Necessitat de donar a la campanya Urgell lila contingut i continuïtat. Es recullen propostes de vincular la figura d'agents d'igualtat del territori amb les figures professionals d'atenció dels Punts lila.
29	P7 i P8	Acció social, ciutadania i igualtat	Bona valoració dels Punts lila establerts però necessitat d'una estratègia d'actuació conjunta, pautes unificades i personal professional d'atenció.
30	P8	Totes	L'administració ha de manifestar un rebuig públic a les violències masclistes, lgtbifòbiques i sexuals i invertir recursos econòmics i humans per eradicar-les.
31	P8	Acció social, ciutadania i igualtat i joventut	Necessitat d'augmentar la difusió dels serveis d'atenció a les dones i persones lgtbiq entre la població, sobretot entre el jovent.
32	P8	Totes	Necessitat d'estratègies de transversalitat de gènere per coordinar i complementar les polítiques d'igualtat entre les diferents àrees.
33	P8	Acció social, ciutadania i igualtat	Propostes sobre mancomunar les partides pressupostàries destinades als ajuntaments en matèria d'igualtat per tal d'implementar polítiques conjuntes des del Consell Comarcal.
34	P8	Acció social, ciutadania i igualtat	Propostes sobre establir criteris amb perspectiva de gènere en les bases per a les subvencions a entitats.
35	P8	Totes	Necessitat d'establir criteris de contractació amb perspectiva de gènere a tots els àmbits, en el context del Protocol també a l'àmbit de la programació cultural i musical.
36	P8	Cultura, acció social, ciutadania i igualtat	Convenient elaborar o disposar d'una guia amb recomanacions per realitzar una programació festiva i cultural amb perspectiva de gènere i fer-la arribar també a les entitats del territori.
37	P8	Cultura, acció social, ciutadania i igualtat i joventut	Necessitat de visibilitzar, difondre i explicar l'actual protocol a la població en general i que tots els agents que intervenen en espais festius en siguin coneixedors.

38	P8	Educació i joventut	Necessitat de treballar en l'àmbit educatiu i amb les famílies. Hi ha d'haver un projecte coeducatiu integral i fer educació sexual i afectiva.
39	P8	Totes	Necessitat d'incorporar la interseccionalitat en els missatges que es transmeten, sobretot per combatre discursos racistes, entre d'altres.
40	P8	Acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat de sensibilitzar la població en el trencament de mites i creences masclistes.
41	P8	Acció social, ciutadania i igualtat	Necessitat d'establir professionals sociosanitàries referents, amb coneixement del territori i disponibles en més horaris.

10. Bibliografia

- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2017). Protocol d'actuació estand Barcelona antimasclista La Lali Jove. Barcelona.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2018). Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Recuperat el 2019, de http://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/protocol_oci_nocturn_cat.pdf
- ASSOCIACIÓ AXIOMA. (2019). Memòria d'intervenció socioeducativa en els espais d'oci Nocturn de Sant Cugat del Vallès. Març-juliol 2019.
- BRUGUER, J. (2017). Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal.
- CAL TEMERARI. (2016). Protocol contra les agressions masclistes Quinto de Nadal i Cap d'any. Sant Cugatdel Vallès.
- COL-LECTIU PUNT 6. (2019). Informe Marxes Exploratòries Sant Cugat del Vallès
- DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT. (2013). Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista. Barcelona: Departament de benestar Social i família, Generalitat de Catalunya. Recuperat el febrer de 2018, de www.jove.cat/protocolviolenciajove
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT. (2018). 5o Informe anual 2017-18 Observatorio Noctàmbul@s. Barcelona: Fsync. Recuperat el 2020, de https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/5InformeNoctambulas_2017-18.pdf
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT;. (2014). Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno. Consultat el febrer / 2018, a <http://www.drogasgenero.info/noctambulas/informes/>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2007). Llei 19/2007, d'11 de juliol, contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya. Consultat el 2018, a <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2016). LLEI 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2019). Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci. Barcelona: Departament d'Interior. Recuperat el 2019, de <https://govern.cat/govern/docs/2019/01/30/13/29/537d407d-0d85-4529-a2dd-553f08b02a7f.pdf>
- Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona. (2018). Enquesta mobilitat dia feiner 2017 (EMEF 2017). Resum executiu dels resultats principals. Bellaterra: IERMB. Recuperat el 2020, de

file:///Y:/Noctambul@s/2.%20CONSULTORIA/1.%20PROTOCOLS/PROTOCOLS%20CONTRACTATS/AJUNTAMENTS/Tarragona/Diagnosi/Recursos%20existents/EMEF_2017_Informe_Resum_Executiu.pdf

MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. (2015). Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015. Madrid: Publicaciones oficiales. Recuperat de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf

OBSERVATORIO NOCTAMBUL@S. (2018). 5o Informe anual 2017-2018. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat.

PARÉS, M., & MARCH, H. (2012). Guia per avaluar processos participatius. Barcelona: Departament de Governació i Relacions Institucionals. Consultat el febrer / 2018, a http://governobert.gencat.cat/web/.content/30_ParticipacioCiudadana/04_Difusio_i_recerca/guies_breus_de_participacio_ciudadana/Guia_per_avaluar_processos_participatius/3-guia_avaluar.pdf

PUNT 6, Col·lectiu. (2017). Entorns habitables. Barcelona: Col·lectiu Punt 6. Recuperat el febrer de 2018, de https://issuu.com/punt6/docs/entorns_habitables_cat_final

RICH, A. (1980). Heterosexualidad obligatoria y existencia lesbiana. 28. Recuperat el 2020, de <http://www.mpisano.cl/psn/wp-content/uploads/2014/08/Heterosexualidad-obligatoria-y-existencia-lesbiana-Adrienne-Rich-1980.pdf>

TOLEDO, P., & PINEDA, M. (2016). L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1. Marc conceptual sobre les violències sexuals. Grup de Recerca Antígona i Creación Positiva.

VV.AA. (2018). Memòria Intervenció socioeducativa de medi obert en espais d'oci nocturn. Gener – setembre 2018.

11. Annexes

11.1 Entitats de joves, de dones, feministes i LGBTI de la comarca de l'Urgell

Agramunt:

- Assemblea Feminista La Guilla
- Associació de Dones l'Esbarjo

Anglesola:

- Associació de Dones Madrones

Belianes:

- Associació de Joves de Belianes
- Associació de Dones Castellsalvà de Belianes

Bellpuig:

- Associació de joves de Bellpuig
- Associació de Dones Atenea de Bellpuig
- Associació de Dones Salam Babel de Bellpuig

Castellserà:

- Associació de Dones Esclat
- Associació de Joves de Castellserà

Ciudadilla:

- Associació de Dones Talaia de Ciudadilla

Guimerà:

- Associació de Dones Mare de Déu de La Bovera

Maldà:

- Associació de Joves (Tu rai que ets jove)
- Associació de Dones Pedra Viva de Maldà

Nalec:

- Associació de Dones Setembre de Nalec

Preixana:

- Associació de Dones l'Estela de Preixana

Sant Martí de Maldà:

- Associació de Dones Flor de Romaní
- Associació de joves de Sant Martí de Maldà (Marinadaalcorb)

Tornabous:

- Associació de Dones l'Esperança de Tornabous

Vallbona de les Monges:

- Associació de Cultura

Verdú:

- Associació Dones Argila

11.2 Festes populars i esdeveniments festius de la comarca de l'Urgell

Festes d'àmbit comarcal:

FEBRER - MARÇ
CARNESTOLTES

MAIG
D-VINS (Agramunt)

JUNY
FIRA DE LA CERVESA ARTESANA (Tàrrrega)

JUNY - JULIOL
FESTA JOVE DE L'URGELL

JULIOL
PAUPATERRES

SETEMBRE
FIRA DEL TEATRE (Tàrrrega)

OCTUBRE
FESTA DE LA VEREMA I EL VI (Verdú)
FIRA DEL TORRÓ I XOCOLATA A LA PEDRA (Agramunt)

DESEMBRE
FESTES DE NADAL

Festes majors d'àmbit local:

GENER
Guimerà

MAIG
Tornabous

JULIOL
Belianes
Castellserà
La Fuliola
Nalec

AGOST
Agramunt
Ciutadilla
Maldà
Els Omells de na Gaia
Preixana

SETEMBRE
Anglesola
Bellpuig
Puigverd d'Agramunt
Vallbona de les Monges
Verdú
Vilagrassa

OCTUBRE
Ossó de Sió
Tornabous

NOVEMBRE
Sant Martí de Maldà